Ročník 1921. 1113

Sbírka zákonů a nařízení
státu československého.

Částka 66. Vydána dne 20. srpna 1921.

Obsah: 269. Nařízení, jímž se provádí branný zákon republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n. (Branné předpisy).

269.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. července 1921,

jímž se provádí branný zákon republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n. (Branné předpisy).

Na základě branného zákona republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n., se nařizuje:

ODDÍL I.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ.

§ 1.

Československá branná moc.

(1) Československá branná moc jest povolána k tomu, aby hájila trvání, celistvosti a svobody republiky Československé proti nepřátelům zevnějším, jakož i spolupůsobila při udržování pořádku a bezpečnosti uvnitř státu. Může jí býti též použito k pomocným službám při pohromách ohrožujících život a majetek. Organisace československé branné moci jest upravena zvláštními předpisy.

(2) Vojenské oddíly lze přiděliti dočasně veřejným úřadům jakožto vojenské asistence ke spolupůsobení při udržování pořádku a bezpečnosti (ozbrojené vojenské asistence), nepostačuje-li zásah příslušných činitelů, kterých mohou veřejné úřady použíti. Vojenské oddíly lze přiděliti veřejným úřadům dočasně též jako pomoc při pohromách, ohrožujících život a majetek (pomocné vojenské asistence), nelze-li v ohrožená místa vyslati včas dostatečný počet civilních pracovních sil.

(3) Bližší ustanovení o požadování a použití vojenských asistencí, jakož i o náhradě výloh vzniklých jejich poskytnutím obsažena jsou ve zvláštním předpise.

§ 2.

Branná povinnost.

(1) Povinnost branná přísluší osobám mužského pohlaví, jest všeobecná a stejná pro všechny a musí býti vykonávána osobně; zastoupení v plnění branné povinnosti jest nepřípustno.

(2) Branná povinnost obsahuje povinnost odvodní a služební; tuto jednak k presenční službě, jednak k službě v záloze. Povinnost odvodní upravuje podrobně oddíl II., povinnost služební oddíl III. tohoto nařízení.

§ 3.

Povinnost k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce.

(1) Za mobilisace a ve válce jsou povinni přispívati od 17 do 60 let podle svých schopností a sil k obraně vlasti státní příslušníci českoslovenští mužského pohlaví a osoby téhož pohlaví, které trvale bydlí v republice Československé a nemohou prokázati jiné státní příslušnosti. Povinnost tato přísluší jim tehdy, nejsou-li podle branného zákona vázáni povinností služební (§ 3 br. zák.).

(2) Povinnost osob uvedených v předchozím odstavci k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce podle § 3 br. zák. nahrazuje u těchto osob povinnost k osobním služebním úkonům pro válečné účely podle § 4 zákona o válečných úkonech ze dne 26. prosince 1912, č. 236 ř. z., a uherského zákonného článku LXVIII. z roku 1912; jinak zůstávají ustanovení těchto zákonů, obzvláště pak ustanovení §§ 6, 7 a 8 nedotčena.

(3) Ustanovení o evidenci, povolání a použití osob uvedených v § 3 br. zák. obsahují zvláštní předpisy; osob těchto může býti použito jak v úzadí tak i podle potřeby v celé oblasti operujících vojsk.

(4) Zastoupení v plnění povinnosti k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce jest nepřípustno; zvláštní ustanovení zákonů o válečných úkonech [§ 10 (2) těchto zákonů] jsou tím nedotčena.

§ 4.

Význam plnění branné povinnosti pro zastávání veřejných služeb a volitelných hodností.

(1) Při přijímání do státních a jiných veřejných služeb budiž vždycky — není-li potřebný průkaz připojen — přihlíženo k tomu, zda a jak žadatel vyhověl branné povinnosti, která mu podle jeho věku přísluší. Potřebné průkazy vyhotovuje žadatelům politický úřad I. stolice, v jehož obvodu leží domovská obec žadatelova; úřad tento opatří si — třeba-li — potřebná data od doplňovacího okresního velitelství.

(2) Osoby, které se proti své branné povinnosti, zavedené branným zákonem republiky Československé, provinily způsobem uvedeným v §§ 43 až 51 br. zák., resp. v §§ 183 a 293 voj. tr. zák., nemohou býti přijaty do státních a jiných veřejných služeb, dokud protiprávní stav trvá a újma způsobená branné povinnosti nebyla dodatečným plněním branné povinnosti odčiněna; jsou-li již v takových službách, nemohou jich nadále zastávati. Rovněž nemohou osoby takové po dobu právě uvedenou zastávati občanských hodností volitelných; zjistí-li se, že osoby takové byly zvoleny, budiž o tom podána zpráva ministerstvu národní obrany, jež učiní o tom oznámení příslušnému úřadu za účelem dalšího opatření.

(3) S hlediska branného zákona není však námitek, aby uchazeči o místa ve veřejných službách, kteří dosud nebyli povinni dostaviti se k odvodu v I. odvodní třídě, nebo jichž odvod v I. neb II. odvodní třídě byl odročen, byli přijímáni, vyhovují-li jinak předepsaným podmínkám, do státních a jiných veřejných úřadů; osoby do takové služby přijaté musí však vyhověti odvodní povinnosti ve své odvodní třídě, a budou-li odvedeny, splniti povinnost k zákonité presenční službě i ke službě v záloze.

(4) Rovněž není s hlediska branného zákona námitek proti tomu, aby byly do služeb v předchozím odstavci uvedených přijímány osoby již odvedené před nastoupením do presenční služby, po případě osoby vykonávající presenční službu. Přijetím takovým nevzniká však nárok na odložení presenční služby a nesmí nastati též z toho důvodu přerušení v presenční službě. Závazek k této službě zůstává nedotčen; jen v případech mimořádných může příslušné ministerstvo podati ministerstvu národní obrany návrh na odklad presenční služby podle § 16 br. zák.

§ 5.

Vstup československých příslušníků do cizích vojenských služeb.

(1) Žádosti československých státních příslušníků za povolení k vstupu do cizích vojenských služeb, řádně odůvodněné a opatřené též potvrzením příslušného cizího úřadu, že žadatel bude do vojenských služeb v dotčené armádě přijat, bude-li mu povolení uděleno, buďtež podávány u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu má žadatel domovské právo. Tento úřad zjistí a vyznačí branný poměr žadatelův v československé branné moci a zašle žádosti, pokud jde o osoby podléhající služební povinnosti, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které opatří a připojí dobrozdání kmenového tělesa a opis kmenového listu a předloží spis prostřednictvím zemského vojenského velitelství ministerstvu národní obrany; žádosti osob nepodléhajících služební povinnosti předloží politický úřad I. stolice s vlastním dobrozdáním prostřednictvím politického úřadu II. stolice ministerstvu národní obrany.

(2) Je-li žádost zřetele hodna a nepřekáží-li nic jejímu příznivému vyřízení, předloží ji — podle potřeby po slyšení ministerstva vnitra a ministerstva věcí zahraničních — ministerstvo národní obrany presidentu republiky Československé s návrhem, aby udělil žadateli svolení ke vstupu do vojenských služeb cizího státu. V ostatních případech ministerstvo národní obrany žádost zamítne a žadatele o tom prostřednictvím politického úřadu zpraví.

(3) Udělené povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb budiž poznamenáno v obou exemplářích odvodních seznamů, po případě též v evidenčních protokolech u politických a vojenských evidenčních úřadů a v evidenčních protokolech příslušnosti kmenového tě-

lesa, po případě i v evidenčních pomůckách, které budou vedeny o osobách povinných k zvláštním úkonům podle § 3 br. zák.

(4) Nepoužije-li žadatel uděleného povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb do tří měsíců ode dne doručení povolení, pozbývá toto platnosti; neplatnost povolení budiž pak poznamenána v pomůckách uvedených v předchozím odstavci.

(5) Po dobu povoleného vykonávání vojenské služby v cizí armádě jest dotčený státní příslušník osvobozen od plnění branné povinnosti v Československé republice; jakmile z cizích vojenských služeb vystoupí, musí plniti brannou povinnost v Československé republice, která mu podle jeho věku přísluší, po případě dodatečně vyhověti odvodní povinnosti, jakož i povinnosti k zákonité presenční službě.

(6) Vstup československých státních příslušníků do cizích vojenských služeb bez povolení uvedeného v tomto paragrafu není dovolen.

ODDÍL II.

O DOPLŇOVÁNÍ BRANNÉ MOCI.

ČÁST 1.

DOPLŇOVACÍ ÚŘADY.

§ 6.

Doplňovací úřady.

(1) Úřady, které spolupůsobí při doplňování československé branné moci, nazývají se doplňovací úřady.

(2) Doplňovací úřady dělí se takto:

a) vojenské doplňovací úřady:

I. stolice: doplňovací okresní velitelství,

II. stolice: zemská vojenská velitelství,

III. stolice: ministerstvo národní obrany.

b) politické doplňovací úřady:

I. stolice: politické úřady I. stolice,

II. stolice: politické úřady II. stolice,

III. stolice: ministerstvo národní obrany a ministerstvo vnitra [odst. (3)].

(3) Politické a vojenské doplňovací úřady I. a II. stolice úřadují buď samostatně anebo ve vzájemné dohodě. V nejvyšší stolici rozhoduje ministerstvo národní obrany buď samostatně anebo v dohodě s ministerstvem vnitra, po případě po jeho slyšení, podle zákona ze dne 31. března 1920, č. 218 Sb. z. a n. a nařízení vlády republiky Československé ze dne 18. května 1920, č. 353 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany, věc. III., č. 35, čl. 374.)

ČÁST 2.

O ODVODNÍ POVINNOSTI.

§ 7.

Všeobecná ustanovení o odvodní povinnosti.

(1) Odvodní povinnost záleží v závazku, dostaviti se před odvodní, po případě přezkoušecí komisi a podrobiti se předepsanému řízení.

(2) Odvodní povinnost počíná se 1. lednem kalendářního roku, ve kterém občan dokončí 20. rok věku, a končí 31. prosincem roku, ve kterém dokončí 22. rok věku.

(3) Občané, narození v témže kalendářním roce, tvoří jednu odvodní třídu, která se označuje jako I., II. a III. třída odvodní podle roku narození odvodem povinných. K odvodu povolávají se ročně vždy tři odvodní třídy.

(4) U těch, kteří nevyhověli ve věku k odvodu povinném své odvodní povinnosti, anebo u nichž jest trestním rozsudkem prokázáno, že jejich odvod byl zmařen některým z trestných činů uvedených v branném zákoně, trvá povinnost odvodní až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku svého.

(5) Občané, kteří byli propuštěni z branné moci dříve, nežli splnili služební povinnost, podléhají znovu odvodní povinnosti, příslušejí-li k některé odvodní třídě, která při hlavním odvodu, jenž následuje po jejich propuštění, jest ještě k odvodu povolána. Nastane-li však uvedené propuštění 15. března nebo později, nejsou dotčení občané v tom roce již odvodem povinni, ať hlavní odvody v tom roce započnou kdykoli.

(6) Odvodem povinní, jichž zřejmá neschopnost [§ 17 (4)] jest nepochybně prokázána, pak ti, o nichž v některé odvodní třídě komise odvodní nebo přezkoušecí učinila rozhodnutí „Neodveden“, konečně občané uvedení v předchozím odstavci, jejichž propuštění z branné moci pro neschopnost k vojenské službě bylo nařízeno bez předchozí superarbitrace [§ 123 (1) b)], nepodléhají již odvodní povinnosti.

(7) Odvody jsou hlavní a dodatečné. Odvodní povinnost budiž splněna zásadně při hlavním odvodu. Dodatečné odvody konají se podle potřeby. Odvody před dobou hlavního odvodu jsou dodatečnými odvody pro dřívější třídy odvodní.

(8) Ti, kteří nevyhověli své odvodní povinnosti v předcházejících odvodních třídách a dostaví se k některému následujícímu hlavnímu (dodatečnému) odvodu, buďtež — bez újmy trestních ustanovení — podrobeni odvodu za všechny zmeškané odvodní třídy.

(9) O odvodní povinnosti osob trvale bydlících v republice Československé, které nemohou prokázati jiné státní příslušnosti, platí táž ustanovení jako o státních příslušnících. Usídlí-li se taková osoba na území republiky Československé teprve po 31. prosinci roku, v němž dovršila 22. rok věku, platí o ní ustanovení odstavce (10) a (11).

(10) Cizinec, který nabude československého státního občanství před koncem roku, v němž dokončí 22. rok věku, podléhá odvodní povinnosti ve své odvodní třídě. Nabude-li československého státního občanství sice později, avšak ještě před 31. prosincem toho roku, v němž dokoná 40. rok věku, budiž podroben toliko jednou odvodu. Odvod budiž proveden neprodleně po nabytí československého státního občanství.

(11) Cizinec, který nabyl československého státního občanství teprve po 31. prosinci toho roku, v němž dokonal 40. rok věku, nepodléhá povinnosti odvodní; na něho se však vztahuje za mobilisace a ve válce ustanovení § 3 br. zák.

(12) O odvodní a služební povinnosti osob, které se staly československými státními příslušníky na základě mezistátních úmluv, uzavřených k provedení ustanovení mírových smluv o státním občanství, jakož i osob, které nabudou československé státní příslušnosti opcí, vykonanou na základě mírových smluv a mezistátních úmluv právě uvedených, vydá ministerstvo národní obrany předpisy zvláštní.

§ 8.

Kde dlužno splniti odvodní povinnost.

(1) Každá oblast politického úřadu I. stolice tvoří pro sebe okres odvodní.

(2) Odvodem povinný má vykonati odvodní povinnost v okrese odvodním, v jehož obvodu má v době přihlášky k odvodnímu soupisu své trvalé bydliště. Je-li pro některý odvodní okres ustanoveno několik odvodních míst, musí odvodem povinný vykonati svou odvodní povinnost v tom odvodním místě, ke kterému přísluší obec jeho trvalého pobytu. Odvodem povinní, kteří nemají trvalého bydliště (na př. potulní kramáři a jiné kočující osoby bez stálého bydliště), jsou povinni vykonati odvodní povinnost v odvodním místě, k němuž přísluší obec jejich přihlášky k odvodnímu soupisu [§ 15 (1)].

(3) Změní-li odvodem povinný po přihlášce k odvodnímu soupisu místo trvalého pobytu, lze mu na žádost povoliti, aby se dostavil k odvodu v odvodním okrese svého nového trvalého bydliště. Rovněž odvodem povinným, kteří nemají trvalého bydliště, lze na žádost uděliti povolení, aby se dostavili k odvodu v odvodním okrese svého nového pobytu.

(4) Žádosti uvedené v předchozím odstavci, jež musí býti opatřeny potvrzením o novém trvalém (posledním) pobytu, buďtež podány u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu měl žadatel v době přihlášky k odvodnímu soupisu trvalé (poslední) bydliště; o vyřízení žádosti budiž vyrozuměn politický úřad I. stolice nového trvalého (posledního) pobytu i domovské obce.

(5) Osoby odvodem povinné, které meškají mimo Československou republiku, jsou zásadně povinny dostaviti se k odvodu v odvodním okrese, v němž mají právo domovské; mohou však odvodní povinnost splniti v cizině podle ustanovení části 6. tohoto oddílu, aneb může jim býti též na jejich žádost povoleno, aby vykonaly svou odvodní povinnost v tuzemsku v některém odvodním okrese, který jest jejich pobytu nejbližší. Takové žádosti buďtež podány nejpozději do 1. března odvodního roku u domovského politického úřadu I. stolice, jenž o nich rozhodne.

(6) Ze záporných vyřízení politického úřadu I. stolice v případech uvedených v odst. (4) a (5) mohou se ti, jichž se věc týče, ve 14 dnech odvolati k úřadu politickému II. stolice, jehož rozhodnutí jest konečně platné.

(7) Všichni odvodem povinní musí prokázati při odvodu nepochybným způsobem svoji totožnost.

ČÁST 3.

PŘÍPRAVNÉ PRÁCE ODVODNÍ.

§ 9.

Přehled přípravných prací odvodních.

(1) Přípravné práce odvodní počínají se v roce, který předchází příslušnému odvodu. K nim patří:

a) zhotovení výpisů z matrik a příprava seznamů podle obcí,

b) přihlášky odvodem povinných k odvodnímu soupisu,

c) zhotovení seznamů podle obcí,

d) přezkoumání a doplnění seznamů politickými úřady,

e) zhotovení jmenného rejstříku k odvodnímu seznamu,

f) zhotovení odvodních seznamů,

g) sestavení odvodních komisí a stanovení cestovních a pracovních plánů pro odvodní komise,

h) vyhlášení odvodů v obcích,

i) obeslání odvodem povinných k odvodu.

(2) Tyto přípravné práce vykonány buďtež bez zvláštního nařízení doplňovacích úřadů vyšší stolice.

(3) Přípravných prací, které byly již vykonány podle dosavadních předpisů, budiž v přechodné době podle možnosti, potřeby a uvážení politických úřadů použito ku provedení odvodů v přechodné době.

a) Výpisy z matrik a příprava seznamů podle obcí.

§ 10.

Výpisy z matrik.

(1) Úředně stanovení správci matrik jsou povinni zhotoviti každoročně v měsíci lednu výpisy z křestních (rodných) a úmrtních matrik odděleně podle obcí podle vzorce příl. 1*, a výpisy z úmrtních matrik podle vzorce příl. 2 a odevzdati je až do konce ledna každého roku obecním (městským) úřadům, a to výpisy podle vzorce příl. 1 obecním (městským) úřadům rodného místa, výpisy podle vzorce příl. 2 obecním (městským) úřadům úmrtního místa; o tom, že byly výpisy z matrik zaslány obecním (městským) úřadům, budiž správci matrik podána zpráva nadřízenému politickému úřadu I. stolice. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi obecní (obvodní) notáři výpisů z matrik nerozesílají obecním úřadům, nýbrž podržují je u sebe za účelem přípravy seznamů podle § 11.

(2) Do výpisů podle vzorce příl. 1 zapsány buďtež všechny osoby v obci narozené mužského pohlaví — též ty, které již zemřely — podle data narození, které v příštím roce dokonají, resp. by dokonaly 20. rok věku svého. Úmrtí osob zapsaných ve výpisech, nastalá až do dne odevzdání výpisů z matrik obecním (městským) úřadům, buďtež, pokud se to státi může podle úmrtních matrik vedených od matričního správce, zapsána v rubrice tohoto výpisu k tomu ustanovené.

(3) Do výpisů podle vzorce příl. 2 zapsány buďtež z úmrtních matrik všechny osoby mužského pohlaví v obci zemřelé, které nejsou zapsány v křestní (rodné) matrice dotčeného správce úmrtní matriky a dokonaly by v příštím roce 20. rok věku svého, a to po sobě podle dne úmrtí.

§ 11.

Šetření na základě výpisů z matrik a příprava seznamů podle obcí.

(1) Obecní (městské) úřady jsou povinny neprodleně po dojití výpisů z matrik zavésti šetření po domovské příslušnosti a bydlišti seznamenaných osob a vyšetřiti, zdali ti, kteří v obci již nejsou, byli z branné moci propuštěni, neb jinde domovské příslušnosti nabyli, nebo zemřeli, nebo jsou zcela neznámi; na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zavedou uvedené šetření notáři (v městech s právem municipálním a regulovaným magistrátem městské úřady, resp. orgány tím pověřené) ihned po zhotovení výpisů z matrik. Výsledek tohoto šetření budiž zapsán do výpisů z matrik, a to do rubriky 7, po případě do rubriky 8.

(2) Na základě výpisů z matrik a výsledků zavedeného šetření připraví obecní úřady (notáři) seznamy odvodem povinných do obce příslušných podle vzorce příl. 3 dvojmo, při čemž vyplní rubriky 1 až 10, a sepíší seznamy odvodem povinných v obci narozených, ale tam nepříslušných (cizích) podle vzorce příl. 4.

*) Stran příloh srovnej § 168 (2) tohoto nařízení.

(3) Do seznamu odvodem povinných do obce příslušných podle vzorce příl. 3 zapsáni buďtež všichni odvodem povinní do obce příslušní; sem buďtež pojati také ti, kteří již slouží v branné moci, nebo ze svazku branné moci byli již opět propuštěni. Zemřelí, kteří jsou ve výpisech z matrik zapsáni, nebuďtež pojímáni do seznamu.

(4) Do seznamu odvodem povinných do obce nepříslušných (cizích) podle vzorce příl. 4 buďtež zapsáni odvodem povinní, kteří jsou v obci narozeni, avšak tam nepříslušejí, ať se v obci zdržují nebo ne; na konci seznamu buďtež uvedeny osoby zapsané ve výpisech z úmrtních matrik, které v obci zemřely, avšak nebyly do ní příslušny.

(5) Je-li o osobách uvedených v předchozím odstavci pouze známo, že se v obci narodily, ale jejich pobyt neb úmrtí nemohlo býti ani nejzevrubnějším pátráním zjištěno, budiž vyšetřeno, do které obce jsou příslušni jejich rodiče (u nemanželských matka), nebo kde meškají nebo konečně, kde jsou zrozeni. Šetření toto přísluší konati obecním (městským) úřadům (notářům); k tomu účelu musí si též opatřiti z moci úřední potřebné křestní (rodné) listy.

§ 12.

Přezkoumání výpisů z matrik a připravených seznamů politickými úřady.

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny předložiti seznamy podle předchozího paragrafu připravené spolu i s výpisy z matrik, spisy o vykonaném šetření a doklady nadřízenému politickému úřadu I. stolice nejpozději do konce května každého roku.

(2) Politický úřad I. stolice srovná seznamy odvodem povinných, kteří mají v jeho okrese právo domovské, s příslušnými výpisy z matrik a s příslušnými pomůckami po ruce jsoucími; shledané snad vady odstraní a podle potřeby nařídí nebo provede sám potřebné další šetření.

(3) Z došlých seznamů o cizích odvodem povinných zhotoví politický úřad I. stolice výpisy odděleně podle politických okresů a zašle je i s doklady ihned domovským politickým úřadům I. stolice. Úřady tyto opraví a doplní podle toho své seznamy. Pokud jde o osoby, o nichž nemohlo býti nic bližšího zjištěno (osoby zcela neznámé), buďtež — pokud politický úřad pokládá další šetření za bezvýsledné — zapsány do jednoho hromadného seznamu zcela neznámých odvodního okresu podle vzorce příl. 5.

(4) Seznamy odvodem povinných do obce příslušných podle vzorce příl. 3 buďtež vráceny obecním (městským) úřadům (notářům) nejpozději do 25. září, aby mohly býti doplněny na základě přihlášek k odvodnímu soupisu.

§ 13.

Výpisy z vojenských matrik a jich projednání.

(1) Vojenští správcové duchovní, vedoucí vojenské matriky, jsou povinni zhotoviti podle předpisů uvedených v § 10 výpisy z vojenských matrik (vzorec příl. 6 a 7) a předložiti je zemskému vojenskému velitelství do konce ledna onoho roku, ve kterém osoby mužského pohlaví zapsané ve vojenských matrikách dokonají, resp. by dokonaly 19. rok věku svého. Zemské vojenské velitelství opatří si výpisy z kmenové knihy otců těchto sepsaných osob a sestaví na jejich základě výpisy z matrik, rozdělené podle doplňovacích okresů a sepsané dle týchž vzorů, do nichž pojaty buďtež tyto osoby podle tohoto pořadí:

a) ti, o jichž domovské příslušnosti v některé obci Československé republiky není pochybnosti;

b) ti, kteří jsou sice v některé obci Československé republiky narozeni, avšak jejich domovská příslušnost není nesporně zjištěna, podle došlého výpisu z matriky.

(2) Výpisy tyto zaslány buďtež do 15. května onomu doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu mají zapsaní domovské právo [odst. (1) a)], resp. jsou narozeni [odst. (1) b)]. Doplňovací okresní velitelství jest povinno rozděliti výpisy týkající se mladíků uvedených v odst. (1) a) podle domovských obcí a zaslati je do konce května domovskému politickému úřadu I. stolice, jenž podle toho doplní předložené seznamy příslušníků podle vzorce příl. 3. Výpisy, týkající se mladíků jmenovaných v odst. (1) b) buďtež zaslány politickému úřadu I. stolice, v němž leží rodiště odvodem povinného, po případě rodiště aneb místo posledního pobytu jeho otce, pokud ovšem tato místa leží v tuzemsku; úřad tento zařídí další vyšetřování domovské příslušnosti podle údajů obsažených ve spisech. Nelze-li vyšetřováním zjistiti ne-

sporně domovské příslušnosti otcovy, buďtež spisy předloženy zemským vojenským velitelstvím ministerstvu národní obrany.

b) **Přihlášky k odvodnímu soupisu.**

§ 14.

Vyzvání odvodem povinných, aby se přihlásili k odvodnímu soupisu.

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny každého roku počátkem září vyzvati s poukazem na zákonné tresty (§ 40 br. zák.) osoby povinné v příštím roce odvodem veřejnou vyhláškou, aby se přihlásili k odvodnímu soupisu v měsíci říjnu.

(2) Současně buďtež odvodem povinní upozorněni:

a) že jsou povinni dostaviti se k odvodu v odvodním okrese místa, v němž mají v den přihlášky trvalé bydliště, že však mohou — změní-li po přihlášce místo pobytu — žádati u politického úřadu I. stolice místa, kde se k soupisu přihlásili, aby jim bylo povoleno dostaviti se k odvodu v odvodním okrese jejich nového trvalého bydliště;

b) že žádosti za odklad nastoupení presenční služby, jež musí býti řádně odůvodněny a doloženy, dlužno podati politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště před odvodem, nejpozději pak přímo odvodní komisi před lékařskou prohlídkou, a že jen tehdy, nastaly-li po odvodu okolnosti, odůvodňující odklad presenční služby, možno takové žádosti podávati i později, nejdéle však do dne všeobecného nastoupení do presenční služby; nemá-li žadatel před odvodem potřebných dokladů po ruce, může je dodatečně předložiti teprve po odvodu. Kromě toho budiž ve vyhlášce zdůrazněno, že povolením odkladu nastoupení presenční služby se činná služba nikterak nezkrátí, nýbrž že ten, komu byl odklad nastoupení do presenční služby povolen, musí pobýti stejně dlouhý čas v činné službě, jako kdyby mu nebyl odklad povolen;

c) že odvodem povinní budou zvláštní obsílkou vyrozuměni, kdy se mají k odvodu dostaviti a že nedostanou-li této obsílky, jsou povinni dostaviti se k odvodu podle vyhlášky v obci uveřejněné;

d) že nesplnění odvodní povinnosti a vůbec povinností uložených branným zákonem nemůže býti omluveno neznalostí zákona neb této vyhlášky.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny vyhlášku tuto veřejně vyvěsiti a ji i jiným způsobem v místě obvyklým ve známost uvésti.

§ 15.

O přihláškách odvodem povinných k odvodnímu soupisu.

(1) Každý odvodem povinný, jenž přísluší k některé z odvodních tříd povolaných k nejbližšímu odvodu, musí se v měsíci říjnu předcházejícího roku přihlásiti ústně nebo písemně u obecního (městského) úřadu (notáře) místa trvalého bydliště k odvodnímu soupisu. Ti, kdož meškají trvale v cizině, jsou povinni přihlásiti se buďto u své domovské obce (notáře) neb u československého zastupitelského úřadu, v jehož obvodu meškají. Není-li jim jejich domovská obec známa, jsou povinni přihlásiti se u svého zastupitelského úřadu. Odvodem povinní, kteří nemají trvalého bydliště [§ 8 (2)], jsou povinni přihlásiti se k odvodnímu soupisu v obci, v níž se 1. října zdržují.

(2) Při přihláškách budiž vhodným způsobem totožnost přihlášeného prokázána.

(3) Zastupitelský úřad, u něhož byla učiněna přihláška, jest povinen poznamenati na spise sepsaném o přihlášce data cestovního neb jiného legitimačního průkazu, jenž mu byl předložen; nemá-li přihlašovatel platného legitimačního průkazu, jest zastupitelský úřad povinen popsati také přesně osobu a popis přiložiti ku přihlášce. Zároveň budiž také na spise příslušníků II. a III. odvodní třídy uvedeno, zda, kdy a jakým způsobem přihlášený podle své výpovědi vyhověl odvodní povinnosti.

(4) Vzdálil-li se odvodem povinný dočasně z místa trvalého bydliště a nemůže-li se proto nebo pro nemoc ústně nebo písemně přihlásiti, mohou tak učiniti za něho jeho rodiče, poručník nebo jiný zástupce.

(5) Odvodem povinné, kteří jsou pro trestný čin prozatímně zadrženi, aneb jsou ve vazbě vyšetřovací, trestní nebo v donucovacích pracovnách, polepšovacích a přechodných ústavech, jest povinna oznámiti správa trestnice (ústavu) s daty potřebnými k soupisu politickému úřadu I. stolice místa zadržení, jenž o tom zpraví domovský politický úřad I. stolice.

(6) Přihlášení odvodem povinných do obce příslušných zapsáno buď do příslušného se-

znamu [§ 11 (2)]; o přihlášených odvodem povinných do obce nepříslušných budiž obecním (městským) úřadem (notářem) vyhotoven seznam podle vzorce příl. 8. Stalo-li se přihlášení ústně, budiž zapsáno za přítomnosti přihlášeného, resp. osoby přihlášku činící. Přihlášenému budiž o tom, že se přihlásil, dáno úřední potvrzení podle vzorce příl. 9, a to i tehdy, přihlásil-li se u zastupitelského úřadu v cizině.

(7) Odvodem povinní buďtež při přihlášce poučeni o ustanoveních § 8 (2) až (4).

c) Soupis odvodem povinných a zhotovení seznamů podle obcí.

§ 16.

Povšechná ustanovení o soupisu odvodem povinných obcemi (notáři).

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny sepsati odvodem povinné, kteří se k odvodnímu soupisu v měsíci říjnu přihlásí, do seznamů podle § 11 (2), po případě seznamy již připravené na základě učiněných přihlášek doplniti.

(2) Soupis odvodem povinných budiž ukončen dnem 31. října.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny předložiti seznamy do 10. listopadu nadřízenému politickému úřadu I. stolice.

§ 17.

Soupis odvodem povinných do obce příslušných.

(1) Na základě přihlášek k odvodnímu soupisu buďtež seznamy odvodem povinných do obce příslušných (vzorec příl. 3), jež byly podle § 11 (2) připraveny, doplněny, a to jak v nevyplněných dosud rubrikách, tak i po případě úplně novými zápisy osob přihlášených do obce příslušných, avšak do seznamu dosud nepojatých. Do tohoto seznamu buďtež pojaty též osoby trvale se v obci zdržující, o nichž není jisto, že jsou státními příslušníky, nemohou-li prokázati cizí státní příslušnosti.

(2) O odvodem povinných II. a III. odvodní třídy nebuďtež zakládány nové seznamy, nýbrž seznamy sepsané pro odvod v I. odvodní třídě buďtež opraveny nebo doplněny.

(3) Okolnosti, které jsou důležity pro vykonání odvodní povinnosti, jako na příklad prozatímní zadržení pro trestný čin, vyšetřovací nebo trestní vazba, pobyt v ústavě pro choromyslné neb v donucovací pracovně, polepšovacím a přechodném ústavě atd., buďtež uvedeny v rubrice „poznámka".

(4) V téže rubrice seznamu budiž udáno, je-li sepsaný „zřejmě neschopný", to jest, je-li stižen některou z těchto vad, již dlužno výslovně uvésti:

Schází-li mu ruka nebo noha nebo celá končetina nebo několik končetin,

je-li slepý na obě oči,

je-li hluchoněmý,

je-li kretin,

je-li soudem pro choromyslnost nebo slabomyslnost zbaven úplně svéprávnosti, nebo podle ustanovení § 28 zák. čl. XX. z r. 1877 dán pod opatrovnictví.

§ 18.

Soupis odvodem povinných do obce nepříslušných.

(1) Do seznamu cizích odvodem povinných (vzorec příl. 8) buďtež zapsáni hlásící se odvodem povinní, kteří v obci meškají a jsou do jiné obce příslušni, neb u kterých jest domovská obec pochybná nebo neznámá.

(2) Nemá-li přihlášený odvodem povinný platné legitimační neb jiné průkazní listiny, budiž to poznamenáno v příslušné rubrice seznamu, a hlásí-li se osobně, budiž zevrubný popis jeho osoby k seznamu přiložen. Týká-li se to odvodem povinného, jehož odvodní třída byla odvodu již podrobena, budiž v rubrice „poznámka" uvedeno, zda, kdy a jakým způsobem odvodem povinný podle svého udání vyhověl odvodní povinnosti. Do této rubriky buďtež též poznamenány okolnosti a vady uvedené v § 17 (3) a (4).

d) Přezkoumání a doplnění seznamů politickými úřady I. stolice.

§ 19.

(1) Politický úřad I. stolice přezkoumá předložené doplněné seznamy odvodem povinných příslušných do jednotlivých obcí jeho obvodu, srovná je s doklady a podle potřeby opraví, po případě — třeba-li — zavede potřebné šetření.

(2) Nestalo-li se to již, buďtež v seznamech všech tří odvodních tříd zejména vyznačeni:

a) zemřelí, s udáním doby a místa úmrtního,

b) „zřejmě neschopní", s uvedením vady [§17 (4)], a to také ti, kteří byli již v odvodním seznamu I., resp. II. odvodní třídy jakožto takoví označeni; u nich budiž uveden též odvodní rok;

c) ti, kteří byli při odvodu (přezkoušení) jakožto „Neschopní" klasifikováni s uvedením příslušného odvodního roku a rozhodnutí odvodní (přezkoušecí) komise; vada však nebudiž uvedena;

d) ti, kteří byli v I. a II. odvodní třídě označeni jako „ospravedlněně nebo neospravedlněně nepřítomní", při čemž budiž uveden rok odvodu, k němuž se nedostavili;

e) ti, kteří jsou již příslušníky branné moci, ať byli odvedeni dobrovolně nebo při hlavním (dodatečném) odvodu nebo jiným způsobem, při čemž budiž udán den odvodu a vojskové těleso (útvar).

(3) O „zřejmě neschopných" všech tří odvodních tříd buďtež vykonána politickým úřadem I. stolice zevrubná šetření. Zjistí-li se při tom nesporně, že osoby tyto jsou stiženy některou z vad uvedených v § 17 (4), buďtež prozatím zproštěny povinnosti dostaviti se před odvodní komisi a budiž to poznamenáno v rubrice 14 příslušného seznamu. Příslušné spisy buďtež předloženy odvodní komisi k rozhodnutí [§ 35 (9)].

(4) Politickým úřadem I. stolice buďtež doplněny seznamy podle obcí v rubrice ustanovené pro poznámky:

a) co do trestů,

b) co do trvající, neb již přestálé duševní choroby doklady zjištěné, duševní méněcennosti, jakož i jiných duševních anomalií, slabomyslnosti, zaostalého duševního stavu a podobných vad odvodem povinných.

(5) Z došlých seznamů o odvodem povinných, kteří v politickém okrese domovského práva nemají a k odvodnímu soupisu se přihlásili, buďtež zhotoveny politickým úřadem I. stolice výpisy odděleně podle odvodních okresů a zaslány i s doklady ihned domovským politickým úřadům I. stolice. Úřady tyto opraví pak podle toho seznamy své, doplní je a zpraví politický úřad I. stolice rodného místa odvodem povinného o tom, že byl tento zapsán.

e) **Jmenný rejstřík k odvodnímu seznamu.**

§ 20.

(1) Ihned po přezkoumání a doplnění seznamů odvodem povinných (§ 19) budiž zhotoven domovským politickým úřadem I. stolice jmenný rejstřík k odvodnímu seznamu podle vzorce příl. 10 ve dvou stejnopisech. Základem k tomu jsou seznamy odvodem povinných majících v okrese domovské právo.

(2) Jmenný rejstřík obsahujž v abecedním pořádku všechny odvodem povinné odvodního okresu, kteří vstoupí dotčeného kalendářního roku do věku odvodem povinného (dokončí 20. rok věku), a to počítajíc i zřejmě neschopné [§ 17 (4)]. Při stejném příjmení rozhoduje křestní neb rodné jméno, a jsou-li tato také stejná, tedy den narození. V tomto případě budiž do jmenného rejstříku připojeno křestní (rodné) jméno otcovo. Na konci jmenného rejstříku buďtež v abecedním pořádku zapsáni ti, kdož jsou již příslušníky branné moci.

(3) Branci, kteří budou z kteréhokoliv důvodu později zapsáni, buďtež pojati do jmenného rejstříku na konec dotčeného písmena.

(4) Odvodem povinní, kteří po odvodu v I. neb II. odvodní třídě změní domovskou příslušnost, buďtež vřaděni v novém domovském okrese do II., resp. III. odvodní třídy za nejvyšším číslem nového odvodního okresu v aritmetickém pořadí.

(5) Změní-li se hranice odvodních okresů, budiž obdobně šetřeno předcházejícího ustanovení.

f) **Odvodní seznamy.**

§ 21.

Zhotovení odvodních seznamů.

(1) Současně s jmenným rejstříkem buďtež založeny domovskými politickými úřady I. stolice odvodní seznamy; přípravy k jeho založení buďtež však podle možnosti vykonány již dříve na základě předložených výpisů z matrik a připravených seznamů podle obcí (§ 12).

(2) Pro každý odvod budiž použito odvodních seznamů o odvodem povinných tří odvodních tříd k odvodu povolaných podle vzorce příl. 11. Odvodní seznam budiž veden

o odvodem povinných pro každý ročník narození ve zvláštní knize, která obsahuje celý odvodní okres. Tato kniha budiž založena každého roku pouze o odvodem povinných I. odvodní třídy a budiž jí použito po přiměřených opravách a doplňcích také pro odvod II. a III. odvodní třídy. Při velké objemnosti pro veliký počet odvodem povinných může býti rozdělena na několik dílů. Je-li pro některý odvodní okres ustanoveno více odvodních míst, budiž odvodní seznam pro každé odvodní místo založen ve zvláštní knize.

(3) Do odvodního seznamu dlužno zapsati všechny odvodem povinné, kteří mají 1. října roku, v němž jsou povinni přihlásiti se k soupisu odvodnímu, domovské právo v některé obci dotčeného odvodního okresu. K domovskému právu, nabytému po 1. říjnu nebo dodatečně zjištěnému teprve po přihlášce k odvodnímu soupisu až do konce nejbližšího hlavního odvodu, nebudiž přihlédáno při tomto hlavním odvodu, nýbrž teprve při nejbližším hlavním odvodu. Je-li domovské právo pochybno a nevede-li zavedené šetření k výsledku, dlužno odvodem povinného zapsati do odvodního seznamu odvodního okresu, v němž se 1. října trvale zdržoval; nemůže-li toto místo býti vyšetřeno, rozhoduje místo posledního pobytu. Totéž platí o osobách trvale se zdržujících na území republiky Československé, které nemohou prokázati cizí státní příslušnosti. Pokud nelze na odvodem povinné, meškající v cizině, použíti předchozích ustanovení tohoto odstavce, jest pro zápis do odvodního seznamu rozhodným poslední tuzemský pobyt odvodem povinného, po případě jeho rodičů.

(4) Odvodní seznamy buďtež vyhotoveny ve dvou exemplářích, z nichž jeden je určen pro politický úřad I. stolice, druhý pro doplňovací okresní velitelství.

(5) Odvodní seznamy buďtež zhotoveny s obzvláštní péčí; jména buďtež zapisována přesně a zřetelně. Odvodní seznamy buďtež svázány do tuhých desek.

(6) Jeden stejnopis odvodního seznamu I. odvodní třídy budiž odevzdán svázaný na počátku hlavního odvodu vojenskému zástupci. Ke každému odvodnímu seznamu budiž připojen jmenný rejstřík podle vzorce příl. 10.

(7) Do odvodního seznamu buďtež zapsáni všichni odvodem povinní, kteří dokonají v kalendářním roku dotčeného odvodního roku 20. rok věku, a to podle obcí seskupených v pořadí abecedním a ve svých obcích též podle abecedy. Dodatečné zápisy odvodem povinných, nutné pro vyhotovení odvodních seznamů, buďtež provedeny na konci odvodního seznamu, v pořadí docházejících spisů. V každém odvodním seznamu buďtež označováni odvodem povinní v příslušné rubrice pořadovými čísly počínajíc číslem 1. V úřední korespondenci a v zápisech, v nichž se uvádí pořadové číslo odvodních seznamů, budiž vedle pořadového čísla uváděno vždy též odvodní místo, po případě svojí vhodnou zkratkou.

(8) Zcela neznámí nebuďtež zapisováni do odvodního seznamu.

(9) V odvodním seznamu buďtež přesně vyplněny rubriky 1 až 8 podle seznamů zaslaných obcemi a jmenných rejstříků, pak podle konaných šetření a jiných pomůcek; podané žádosti za odklad nastoupení presenční služby buďtež zapsány do rubriky 9.

(10) Má-li býti některý odvodem povinný dodatečně odvodu podroben, budiž to vyznačeno v rubrice pro poznámky s poukazem na příslušný jednací spis.

(11) Všechny změny, které vzniknou po zhotovení odvodního seznamu až do hlavního odvodu, buďtež provedeny ještě před počátkem hlavního odvodu politickým úřadem I. stolice.

(12) Každý odvodem povinný, který jest dodatečně zapsán do odvodního seznamu, budiž zapsán také do jmenného rejstříku.

§ 22.

Výpisy z odvodního seznamu.

(1) Výpisy z odvodního seznamu buďtež zhotoveny domovskými politickými úřady I. stolice ve dvou stejnopisech:

a) o všech odvodem povinných, kteří se nedostavili k hlavnímu odvodu a budou podrobeni dodatečnému odvodu, a to i tehdy, provede-li se dodatečný odvod teprve po vystoupení z III. odvodní třídy (§ 43);

b) o všech odvodem povinných, kteří se mají dostaviti k odvodu mimo odvodní okres, v němž mají domovské právo (§ 8);

c) o všech odvodem povinných, kteří byli určeni k přezkoušení (§ 53).

(2) Stejnopisy výpisu z odvodního seznamu lze vyhotoviti protiskem a lze k tomu použíti inkoustové tužky.

(3) Výpisy z odvodního seznamu o odvodem povinných, kteří se přihlásili k odvodnímu soupisu mimo domovský odvodní okres [odst. (1) b)], buďtež vyhotoveny s největším urychlením, jakmile o nich dojde k domovskému politickému úřadu I. stolice výpis ze seznamu podle § 19 (5), aniž by se vyčkávala zvláštní žádost za zaslání výpisů z odvodního seznamu; výpisy tyto buďtež pak neprodleně zaslány politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu se odvodem povinný k odvodnímu soupisu přihlásil a kde se má vzhledem k tomu dostaviti k odvodu.

(4) Výsledek odvodu budiž zapsán ve výpisech z odvodního seznamu do příslušných rubrik. Ihned po odvodu budiž jeho výsledek z výpisů z odvodního seznamu doslovně zapsán do odvodního seznamu, výpisy pak buďtež uschovány.

(5) Výpisy z odvodního seznamu buďtež podepsány předsedou odvodní komise a vojenským zástupcem.

§ 23.

Doplnění odvodních seznamů pro použití u odvodu v následujících odvodních třídách.

(1) Aby odvodních seznamů mohlo býti upotřebeno v II. a III. odvodní třídě, buďtež do nich zapsány všechny změny, které jsou důležity pro splnění odvodní povinnosti. K změnám těmto náleží zejména:

a) úmrtí,

b) změna domovského práva,

c) změna státní příslušnosti,

d) zápis vypátraného „zcela neznámého“,

e) dostavení se „neospravedlněného nepřítomného“,

f) dodatečné dostavení se „ospravedlněného nepřítomného“,

g) propuštění z branné moci osoby, jež byla již odvedena na zákonnou služební povinnost a jest ještě odvodem povinna,

h) dobrovolný odvod,

i) podání žádosti za odklad nastoupení presenční služby.

(2) Doplňovací úřady I. stolice jsou povinny bez prodlení a s poukazem na jednací číslo provésti červeným inkoustem dotčené změny ve svém exempláři odvodního seznamu podle příslušného výpisu z odvodního seznamu § 22 (4) (výpisu z odvodního seznamu určeného pro přezkoušení) nebo podle příslušných vzájemných oznámení, řádně doložených. Pokud však jde o změny, o kterých se politický úřad I. stolice dověděl teprve na základě seznamů obcemi sestavených, buďtež tyto změny zapsány toliko do exempláře odvodního seznamu politického úřadu I. stolice a o tom vyrozuměno domovské doplňovací okresní velitelství za účelem provedení záznamu ve svém exempláři.

(3) Všechny dodatečné zápisy buďtež vykonány v těch rubrikách odvodních seznamů, které jsou určeny k zápisu odvodního výsledku dotčeného roku.

(4) Doplňky odvodního seznamu buďtež po vystoupení z III. odvodní třídy provedeny toliko u těch, kteří docela nesplnili své odvodní povinnosti, nebo jí nesplnili s konečnou platností.

g) Sestavení odvodních komisí a stanovení cestovních a pracovních plánů.

§ 24.

Doba hlavních odvodů a sestavení odvodních komisí.

(1) Hlavní odvody buďtež provedeny každoročně bez zvláštního nařízení v době od 15. března do konce května. Bude-li zapotřebí v tom směru stanoviti odchylky, bude zavčas ministerstvem národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra potřebné nařízeno.

(2) Hlavní odvod provádějí odvodní komise, jejichž počet v každém doplňovacím okrese stanoví zemská vojenská velitelství v dohodě s politickými úřady II. stolice podle nezbytné potřeby.

(3) V každém odvodním okrese může býti ustanoveno několik odvodních míst podle počtu odvodem povinných. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku přidělí se ke každému odvodnímu místu jeden soudní okres. Jen ve zcela výjimečných případech, zejména z naléhavých důvodů dopravních, povolí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra, aby byl jeden soudní okres přidělen několika odvodním místům. Odvodní místa na Slovensku a v Podkarpatské Rusi určí příslušné zemské vojenské velitelství po slyšení zúčastněných politických úřadů II. stolice.

(4) Předsedou odvodní komise jest přednosta politického úřadu I. stolice, nebo, je-li zaneprázdněn, stálý jeho zástupce. Členy jsou:

a) jeden úředník politického úřadu I. stolice;

b) lékař ustanovený u politického úřadu I. stolice a je-li zaneprázdněn, jeho zástupce;

c) velitel doplňovacího okresu, nebo výjimečně jiný s doplňováním vojska obeznámený důstojník v hodnosti nejméně kapitána jako vojenský zástupce;

d) důstojník zdravotnictva v hodnosti nejméně kapitána;

e) doplňovací důstojník neb jiný doplňování vojska znalý důstojník zbraní.

(5) Odvodnímu řízení jest přítomen starosta (neb jeho zástupce) obce, z níž jsou odvodem povinní předváděni. Kromě toho může býti jako svědek odvodního řízení přítomen jeden člen zvolený obecním zastupitelstvem odvodního místa, jehož jméno budiž oznámeno politickému úřadu I. stolice.

(6) Vojenské členy odvodní komise ustanovuje zemské vojenské velitelství, a to důstojníky zdravotnictva na návrh příslušného náčelníka zdravotní služby. Důstojníků zdravotnictva přidělených velitelstvím doplňovacích okresů, kteří zpravidla vykonávají lékařské prohlídky branců nastupujících do vojenské služby, nebudiž používáno u odvodních komisí téhož doplňovacího okresu.

(7) Při určování vojenských členů pro odvodní komise budiž zvláště přihlédnuto k jejich jazykovým znalostem.

(8) Každé odvodní komisi buďtež mimo to přiděleni: od politického úřadu I. stolice zapisovatel, od pěšího pluku místní neb nejbližší posádky na žádost doplňovacího okresního velitelství 4 poddůstojníci a 2 pěšáci.

(9) Je-li třeba, aby v některém doplňovacím okrese bylo zřízeno několik odvodních komisí, buďtež členové komise ustanoveni podle týchž předpisů.

§ 25.

Úkoly odvodní komise.

(1) Odvodní komisi přísluší:

a) rozhodnouti o způsobilosti odvodem povinných k vojenské službě;

b) rozhodovati o žádostech za odklad nastoupení presenční služby;

c) zaznamenati zvláštní způsobilost odvedených pro rozličné druhy zbraní (odvětví a ústavů).

(2) Pokud mohou býti v odvodní místnosti přítomny kromě osob uvedených v § 24 a osob, které se k odvodu dostavily, i jiné osoby, stanoví se zvláště.

(3) Politickému úřadu I. stolice přísluší udržovati pořádek v úřední místnosti a v obvodu odvodního místa.

(4) Předseda a členové odvodní komise jsou povinni k předváděným chovati se s potřebnou šetrností; o tělesných vadách, které byly udány nebo shledány, dlužno zachovati nejpřísnější mlčenlivost.

(5) Úřední jednání budiž tak vedeno, aby různosti mínění členů odvodní komise nemohly přijíti ve známost odvodem povinným.

(6) Odvodem povinným, o nichž odvodní rozhodnutí zní „Neodveden“, budiž z úřední povinnosti vydáno osvědčení podle vzorce příl. 12, podepsané předsedou odvodní komise.

(7) Odvodem povinní, jichž odvod byl odročen, obdrží potvrzení podle vzorce příl. 13, jež podepíše rovněž předseda odvodní komise.

(8) Předseda a členové odvodní komise jsou povinni odmítnouti jakýkoliv vliv stran a oznámiti každý pokus takového trestného vlivu, zejména nabízení darů, ihned státnímu zastupitelství (nebo trestnímu soudu). Vojenským a civilním lékařům, kteří jsou členy odvodních komisí, jakož i všem důstojníkům zdravotnictva v činné službě vůbec jest nejpřísněji zakázáno prohlížeti odvodem povinné, kteří před odvodem chtějí zvěděti lékařské mínění o své tělesné způsobilosti.

(9) Za mobilisace budiž hlavní odvod přerušen. Pokračování v odvodu nařídí podle možnosti ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra. Po dobu přerušení hlavních odvodů nebuďtež prováděny také dodatečné odvody.

§ 26.

Působnost předsedy a členů odvodní komise.

(1) Předseda odvodní komise řídí celé jednání odvodní a bdí nad jeho řádným provedením. Vede rovněž řízení o odkladu nastou-

pení presenční služby, ve kterémžto případě rozhoduje v dohodě s vojenským zástupcem. Předseda má se častěji přesvědčiti o totožnosti odváděných.

(2) Úkolem druhého politického úředníka jest přednášeti žádosti za odklad nastoupení presenční služby; dohlíží na řádné předvádění odvodem povinných, a to v každé obci podle pořadí zápisu v odvodním seznamu. K tomu musí si opatřiti seznam odvodem povinných, uspořádaný podle obcí, v každé obci pak podle odvodních tříd a podle pořadí zápisu v odvodním seznamu. Dohlédá na to, aby byl správně sepsán exemplář odvodního seznamu určený pro politický úřad I. stolice, a porovnává jej po provedeném odvodu v každém odvodním místě s odvodním seznamem sepsaným pro vojenské účely.

(3) Vojenský zástupce rozhoduje v mezích působnosti, propůjčené mu tímto nařízením, o odvedení předvedených podle posudku vojenského lékaře [§ 35 (2)]; má-li proti posudku námitky, postupuje podle odstavce (10) téhož paragrafu.

(4) Důstojník zdravotnictva podává posudek o zdravotním stavu odvodem povinných; jsou-li proti posudku námitky, podává podle § 35 (10) posudek také civilní lékař.

(5) Důstojník v doplňování obeznalý jest odpověden za to, aby byla výška těla správně měřena; dohlíží na řádné sepsání exempláře odvodního seznamu, určeného pro doplňovací okresní velitelství, na vyhotovení protokolů odvedených a odvodních průkazů, osvědčení podle vzorce příl. 12, potvrzení podle vzorce příl. 13, cestovního rozkazu pro odvodem povinné, odevzdané do vojenské nemocnice podle § 34 a vedení příslušného protokolu; zjišťuje, pokud možno, zvláštní způsobilost odvedených pro jejich vtělení k různým druhům zbraní (služeb) a provádí záznam v tom směru; provádí denně kontrolu porovnáváním protokolu odvedených s odvodním seznamem a poučuje odvedené o jejich povinnostech.

(6) Mužstvo, přidělené odvodní komisi, měří výšku těla odvodem povinných, píše odvodní seznam pro doplňovací okresní velitelství a protokol odvedených a vyhotovuje odvodní průkazy pro odvedené, osvědčení a potvrzení podle vzorců příl. 12, 13, pak cestovní rozkazy podle § 34 a vede příslušný protokol podle vzorce příl. 14.

(7) Za bezpečné uschování odvodních seznamů za odvodu jsou v prvé řadě odpovědni předseda a vojenský zástupce.

§ 27.

Cestovní a pracovní plán odvodních komisí.

(1) Při sestavení cestovního a pracovního plánu odvodních komisí budiž dbáno těchto zásad:

a) kde provedení hlavního odvodu ve lhůtě stanovené ku provedení hlavních odvodů jedinou odvodní komisí není možné, buďtež pro doplňovací okres zřízeny dvě nebo více odvodních komisí;

b) pro jeden odvodní okres smí úřadovati toliko jediná odvodní komise; výjimku nařídí po případě ministerstvo národní obrany na návrh zemského vojenského velitelství;

c) na jeden odvodní den budiž zpravidla předvoláno k odvodnímu řízení přibližně 200 odvodem povinných.

(2) V neděli a ve svátek se odvod nekoná; těchto dnů má však podle možnosti býti použito jako cestovních dnů. Nepřesahuje-li počet odvodem povinných, na poslední den v odvodním místě k odvodu předvolaných, jednoho sta, budiž pokud možná ještě téhož dne pokračováno v cestě členů odvodní komise.

(3) Podle těchto zásad stanoveny buďtež cestovní a pracovní plány pro odvodní komise doplňovacím okresním velitelstvím v dohodě s politickým úřadem I. stolice. Při tom budiž přihlíženo podle ustanovení bodu (1), lit. c), tohoto paragrafu k počtu osob, které v dotčeném okrese se mají k odvodu dostaviti (§ 8), jakož i k těm, kdož jsou podle zkušenosti nepřítomni. Za tím účelem jest povinen politický úřad I. stolice oznámiti potřebná data zavčas doplňovacímu okresnímu velitelství. Celé doby uvedené v § 24, odst. (1), budiž využito jen tehdy, je-li to počtem odvodem povinných odůvodněno.

(4) Takto stanovené cestovní a pracovní plány buďtež předloženy do 10. ledna roku odvodního zemskému vojenskému velitelství, aby je v dohodě s politickým úřadem II. stolice schválilo. K cestovním a pracovním plánům budiž přiložen výkaz o počtu odvodem povinných, kteří se mají v odvodním místě k odvodu dostaviti.

(5) Když byly cestovní a pracovní plány schváleny, což staniž se nejpozději do 1. úno-

ra odvodního roku, buďtež ihned zemským vojenským velitelstvím oznámeny i s cestovními dny vojenských členů komise přímo politickým úřadům I. stolice a doplňovacím okresním velitelstvím, potom ministerstvu národní obrany a ministerstvu vnitra; k cestovnímu a pracovnímu plánu předkládanému ministerstvu národní obrany budiž připojen výkaz o počtu odvodem povinných podle odvodních míst.

(6) Politický úřad II. stolice vyhlásí úřední dny odvodních komisí (ne však také cestovní dny) v úředních novinách.

(7) Není přípustno, aby odvodní komise se samovolně odchylovala od cestovního a pracovního plánu.

h) Vyhlášení odvodů v obcích.

§ 28.

(1) Politický úřad I. stolice podle schváleného cestovního a pracovního plánu ustanoví, z kterých obcí a kdy odvodem povinní mají býti předvedeni odvodní komisi a zpraví o tom obecní (městské) úřady (notáře) tím, že jim zašle příslušnou vyhlášku.

(2) Tato vyhláška má obsahovati:

a) výpočet odvodních míst a dnů ustanovených pro tento odvodní okres, pak ustanovení, v které době denní započne úřední řízení,

b) výpočet obcí, z nichž odvodem povinní budou v jednotlivých odvodních dnech předvedeni,

c) vyzvání odvodem povinných, aby zavčas v řádném a čistém stavu dostavili se na odvodní místo,

d) upozornění, že odvodem povinný má vykonati odvodní povinnost v odvodním okrese, v jehož obvodu měl v době přihlášky k odvodnímu soupisu trvalé bydliště, a to v odvodním místě, ke kterému přísluší jeho obec pobytu, a že změnil-li po přihlášce k odvodnímu soupisu místo trvalého pobytu, může žádati u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu měl v době přihlášky k odvodnímu soupisu trvalé bydliště, aby mu bylo povoleno, dostaviti se k odvodu v odvodním okrese jeho nového místa pobytu,

e) připomenutí, že nesplnění odvodní povinnosti, jakož i vůbec povinností uložených branným zákonem nemůže býti omluveno neznalostí zákona neb této vyhlášky.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny vyhlášku tuto veřejně vyvěsiti a též jiným způsobem v místě obvyklým vyhlásiti.

i) Obeslání odvodem povinných k odvodu.

§ 29.

(1) Odvodem povinným buďtež doručeny politickými úřady I. stolice, v jichž obvodu se mají podle § 8 k odvodu dostaviti, zvláštní obsílky k odvodu; odvodem povinným meškajícím v cizině buďtež doručeny obsílky prostředníky, jež v tuzemsku si ustanovili, a nemají-li jich, prostřednictvím příslušného československého zastupitelského úřadu v cizině.

(2) Odvodem povinní buďtež obesláni v takovém počtu, aby mohlo býti pokud možno vyhověno ustanovení § 27 (1) c) [§ 27 (3)].

(3) Nedostanou-li odvodem povinní obsílky k odvodu, jsou povinni dostaviti se k odvodu podle vyhlášky.

ČÁST 4.

ODVODNÍ ŘÍZENÍ.

§ 30.

Předvedení odvodem povinných před odvodní komisi.

(1) Odvodem povinní buďtež předváděni před odvodní komisi v ustanovených odvodních místech ve skupinách, a to podle obcí v pořadí odvodních tříd (počínaje ročníkem nejmladším), v každé z nich pak podle pořadí, jak jsou zapsáni v odvodních seznamech; po vlastních odvodem povinných příslušnících buďtež předváděni odvodem povinní cizí.

(2) Obecní starostové neb jejich zástupci jsou povinni předváděti odvodem povinné a ručí za totožnost předvedených.

(3) Odvodní komisi nebuďtež předvedeni:

a) ti, kteří jsou pro trestný čin prozatímně zadrženi aneb jsou ve vazbě vyšetřovací, trestní nebo v donucovacích pracovnách, polepšovnách a přechodných ústavech;

b) „zřejmě neschopní“ [§ 17 (4)];

c) choromyslní, ošetřovaní v státních neb zemských ústavech pro choromyslné.

(4) Soudy, trestnice, donucovací pracovny, polepšovny a přechodné ústavy oznamtež v případě (3) a) propuštění z vazby (odpy-

kání trestu, udělení milosti) osob, jež měly k odvodu se dostaviti, politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu jest soud (trestnice, donucovací pracovna, polepšovací a přechodný ústav). Na to budiž proveden dodatečný odvod.

§ 31.

Měření výšky těla.

(1) Prohlídka odvodem povinného započne měřením výšky těla.

(2) Pro zařadění do branné moci požaduje se výška těla aspoň 152 centimetry. Řemeslníci, písaři a ti, jichž může býti upotřebeno v jiných povoláních v armádě zastoupených, jsou-li jinak způsobilí nebo k pomocným službám způsobilí, mohou býti odvedeni, jsou-li menší 152 centimetrů, avšak nikoliv pod 150 centimetrů.

(3) Nápadně malí odvodem povinní buďtež měřeni oblečeni, avšak bez obuvi.

(4) Měření výšky těla provádí se tak, že odvodem povinný postaví se zpříma s napiatými koleny k měřicímu přístroji patami a špičkami k sobě a při tom se dotýká patami přístroje.

§ 32.

Lékařská prohlídka odvodem povinných.

(1) Lékařská prohlídka odvodem povinných budiž konána co možná šetrně v přítomnosti členů odvodní komise; koná ji především důstojník zdravotnictva.

(2) Pro lékařskou prohlídku a pro posouzení způsobilosti odvodem povinných jest rozhodným „Předpis pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě“, ministerstvem národní obrany vydaný.

(3) Lehké nemoce a poranění nemohou míti vlivu na lékařský posudek „Schopen ke službě se zbraní“ nebo „Schopen k pomocným službám jako.....“.

(4) Odvodní komise zásadně jedná podle vlastního zjištění a přesvědčení. Předloží-li odvodem povinný lékařská vysvědčení, má sice odvodní komise do nich k své informaci nahlédnouti a také podle potřeby slyšeti ústní vyjádření obecních starostů a takových odvodem povinných, kteří zevrubněji znají prohlíženého, avšak není vázána těmito vysvědčeními nebo výpověďmi.

(5) Tvrdí-li se však, že některý odvodem povinný trpí padoucnicí, a předloží-li k průkazu tohoto tvrzení lékařské vysvědčení vojenských léčebných ústavů, nebo vysvědčení československých státních nebo zemských ústavů pro choromyslné, lze pokládati chorobu za prokázánu, byla-li zjištěna vlastním pozorováním ústavního lékaře a způsobem, který každou pochybnost vylučuje. Jde-li o vysvědčení ústavu jiného, budiž pokaždé vyžádáno na základě řádně doloženého spisu rozhodnutí ministerstva národní obrany a budiž to v odvodním seznamu poznamenáno. Není-li předloženo lékařské vysvědčení některého léčebného ústavu a odvolává-li se odvodem povinný k průkazu svého tvrzení pouze na výpovědi svědků, může býti padoucnice odvodní komisí pokládána za prokázánu jen tehdy, dojde-li odvodní komise na základě protokolů sepsaných u politického úřadu I. stolice nejméně se dvěma věrohodnými svědky k přesvědčení, že jest každá pochybnost o jsoucnosti uvedené choroby u odvodem povinného vyloučena. Jinak budiž odvodem povinný dán do vojenské nemocnice k zjištění padoucnice.

(6) Stejným způsobem jako u epileptiků buď postupováno také u duševně chorých, slabomyslných a duševně méněcenných. Má-li odvodní komise po ruce vysvědčení státních a zemských ústavů uvedených v odst. (5) tohoto paragrafu, do kterých jsou přijímány osoby takového druhu, buďtež pokládána za rozhodující. Jde-li o vysvědčení jiných ústavů, budiž o každém vyžádáno rozhodnutí ministerstva národní obrany a budiž to v odvodním seznamu poznamenáno.

(7) Aby bylo zamezeno odvedení duševně chorých, resp. těch, kteří byli duševně choří, aby pak bylo možno posouditi způsobilost slabomyslných a duševně méněcenných, buďtež zasílány ředitelstvími československých státních nebo zemských ústavů pro choromyslné politickému úřadu I. stolice sídla ústavu každého roku nejdéle do 15. ledna seznamy mužských osob ve věku od 14 až do 22 let, propuštěných v předcházejícím roku z ošetřování ústavu, u kterých byl zjištěn abnormální stav; v seznamech budiž uvedeno jméno, rok narození a domovská obec ošetřovanců a popsán podrobněji stav a způsob, jak byli propuštěni.

(8) Tutéž povinnost mají soudy o mladících v témž věku, kteří byli pro choromyslnost neb slabomyslnost zbaveni zcela svéprávnosti, nebo dáni podle ustanovení § 28 zák.

čl. XX. z r. 1877 pod opatrovnictví, nebo u nichž v předcházejícím roce pozbylo zbavení svéprávnosti (dání pod opatrovnictví) nařízené pro choromyslnost neb slabomyslnost účinnosti, neb o jichž duševním onemocnění se soudy jinak úředně dověděly.

(9) Také správy učilišť a vychovatelen pro slabomyslné a správy obecných škol jsou povinny každého roku až do 31. prosince zasílati politickému úřadu I. stolice sídla ústavu, resp. školy, seznam všech chovanců mužského pohlaví ve věku od 6 do 14 let, propuštěných v dotčeném školním roce z ústavu, resp. seznam hochů v dotčeném školním roce z obecné školy propuštěných, kteří pro některou duševní vadu obdrželi toliko „Vysvědčení na odchodnou". V uvedeném seznamu budiž vyznačeno jméno, rok narození a domovská obec. Vedle toho jest povinna okresní správa školní do uvedené lhůty zaslati politickému úřadu I. stolice seznamy těch hochů, kteří jsou osvobozeni pro duševní vadu od návštěvy veřejných škol.

(10) Politický úřad oznámí takto obdržená data ihned domovskému politickému úřadu I. stolice, který je zapíše do zvláštního jmenného seznamu, jenž budiž abecedně uspořádán.

(11) Každého roku počátkem února jest povinen politický úřad I. stolice prozkoumati podle jmenného rejstříku, zdali jsou mladíci, kteří přijdou k odvodu, zapsáni v seznamech uvedených v předcházejících odstavcích tohoto paragrafu. Je-li tomu tak, zjistí vyhledáním, zejména vyžádáním si zpráv od hodnověrných osob v obci domovské nebo v místě pobytu odvodem povinného, podle okolností také vyžádáním si vysvědčení úředních lékařů, zdali uváděné vady trvají. Positivní výsledek šetření buď zapsán do rubriky odvodního seznamu určené pro poznámky, a v takovém případě buďtež vyšetřovací spisy zaslány odvodní komisi, resp. vojenské nemocnici, jíž byl odvodem povinný k zjištění vady odevzdán.

(12) Obecní starostové neb jejich zástupcové jsou povinni, pokud možno před odvodem nebo také při odvodu upozorniti politický úřad I. stolice nebo odvodní komisi na odvodem povinné osoby, které jsou do obce příslušny, nebo se v ní zdržují a jsou duševně abnormální nebo duševně slabé nebo mravně těžce defektní. Politický úřad I. stolice věc vyšetří, a to, jde-li o údaje učiněné teprve při odvodu a byl-li odvodem povinný odveden, po odvodu. Při kladném výsledku vyšetřování budiž postupováno obdobně podle předchozích ustanovení; poznámka v obou exemplářích odvodního seznamu budiž po případě také po odvodu učiněna.

(13) O zápisech uvedených v předchozích odstavcích a obsažených v rubrice pro poznámky vyrozumí doplňovací okresní velitelství vojskové těleso (útvar), ku kterému byl odvedený vtělen.

§ 33.

Řízení při podezření, že se odvodem povinný úmyslně na zdraví poškodil.

(1) Vznikne-li při lékařské prohlídce konané podle § 32 důvodné podezření, že byla vada vyvolána úmyslně a k tomu účelu, aby byla způsobena úplná neb částečná nezpůsobilost ke splnění služební povinnosti, budiž odvodem povinný, byl-li lékařem shledán „Schopen" nebo „Schopen k pomocným službám jako.....", s výhradou dalšího trestního stíhání ihned odveden; v ostatních případech rozhodne odvodní komise o jeho schopnosti s výhradou dalšího trestního stíhání jako u ostatních předvedených.

(2) Je-li podezření, že si odvodem povinný na těle ublížil nebo se na zdraví poškodil, nebo dal se poškoditi neb sobě ublížiti, sepíše se o tom protokol, ve kterém budiž přesně vytčen nález a posudek lékařských členů odvodní komise; tento protokol podepíše předseda komise, vojenský zástupce a lékařští členové komise, načež jej politický úřad I. stolice ihned zašle příslušnému státnímu zastupitelství k trestnímu řízení.

(3) Podezření, že si odvodem povinný ublížil na těle nebo poškodil na zdraví, nebo si dal ublížiti nebo sebe poškoditi, a posudek lékařských členů komise o tom podaný buďtež zapsány do odvodního seznamu.

§ 34.

Odevzdání odvodem povinných do nemocničního pozorování.

(1) Nemůže-li vada býti dostatečně posouzena při odvodu, může býti odvodem povinný dán do vojenské nemocnice. Odvodem povinný budiž odevzdán do vojenské nemocnice, když jde o vadu, která podle lékařského vyjádření nemůže býti dostatečně posouzena

při odvodu, poněvadž je to možné toliko po delším pozorování nebo po prohlídce lékařskými přístroji, jichž při odvodu není; dále má-li býti zjištěna padoucnice v případě § 32, odst. (5), konečně také tenkráte, je-li odvodem povinný podezřelý tuberkulosou a není-li stižen některou jinou vadou, která by jej činila k vojenské službě úplně neschopným.

(2) Odevzdání do vojenské nemocnice nařídí na lékařský návrh vojenský zástupce odvodní komise; má se však tak státi jen tehdy, kdyby odvodem povinný bez této vady byl schopen ke službě se zbraní nebo k vojenským pomocným službám. Vojenský zástupce může také nařiditi odevzdání do vojenské nemocnice z vlastního popudu. Odevzdání do nemocnice budiž ihned provedeno, pokud proti tomu není zvláštních námitek. Provésti odevzdání do nemocnice přísluší předsedovi odvodní komise, resp. politickému úřadu I. stolice.

(3) Odvodem povinný, jehož odevzdání do vojenské nemocnice bylo nařízeno, má nárok na volnou jízdu železnicí v III. třídě (vyjma rychlíky) z odvodního místa do stanoviště vojenské nemocnice a zpět. K tomu účelu obdrží příslušný cestovní rozkaz. Potřebné cestovní rozkazy B (jeden, po případě i více sešitů, t. j. v počtu, odpovídajícím zkušenostem z posledních odvodů) obdrží bezplatně každá odvodní komise na požádání od příslušné správní komise (hospodářské správy). Na správné vyhotovení cestovního rozkazu dozírá a odpovědnost přejímá doplňovací důstojník. Cestovní rozkaz podepíše vojenský zástupce a doplňovací důstojník odvodní komise. Před vydáním budiž branec o použití cestovního rozkazu řádně poučen. O vydaných cestovních rozkazech dlužno vésti protokol podle vzorce příl. 14, který se uzavírá po skončení hlavních odvodů v doplňovacím okrese; protokol podepíše vojenský zástupce a doplňovací důstojník odvodní komise.

(4) Ošetřovací náklady a stravovací výlohy po dobu pobytu v nemocničním pozorování, vzniklé odevzdáním do vojenské nemocnice, započítá nemocnice.

(5) Průvodu budiž zpravidla použito toliko při simulaci, podezření útěku nebo odporu. Jinak budiž osobě určené k nemocničnímu pozorování zpravidla dáno vysvědčení totožnosti, obsahující zevrubný popis osoby. Je-li při odevzdání odvodem povinného do vojenské nemocnice zapotřebí doprovodu vinou odvodem povinného (pro simulaci, podezření útěku, odpor), nese náklady za doprovod odvodem povinný sám; též si platí za cesty své výdaje cestovní a stravovací.

(6) Zdráhá-li se odvodem povinný podrobiti se nemocničnímu pozorování, budiž zákonnými prostředky k tomu donucen.

(7) Byl-li odvodem povinný odevzdán do vojenské nemocnice, zašle nemocnice nález nemocniční domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; nálezy vydávati přímo odvodem povinným není dovoleno. Doplňovací okresní velitelství zjistí v dohodě s politickým úřadem I. stolice, zdali odvodem povinný má vadu, pro jejíž zjištění byl odevzdán do vojenské nemocnice, nebo zdali má některou jinou vadu, která vylučuje schopnost ke službě vojenské. Nebyly-li takové vady v nemocnici shledány, dá politický úřad I. stolice předvésti odvodem povinného před nejbližší úřadující (dodatečnou) odvodní komisi, aby bylo učiněno rozhodnutí na základě odvodních spisů došlých od doplňovacího okresního velitelství. Náklady cestovní spojené s tímto novým předvedením buďtež nemajetným odvodem povinným vyplaceny obecním (městským) úřadem místa pobytu na účet vojenské správy [§ 59 (5)]; výkazy vyplacených nákladů, doložené potřebnými přílohami, zašle obecní úřad svému nadřízenému politickému úřadu I. stolice, jenž je přezkouší, co do správnosti potvrdí a zašle intendanci zemského vojenského velitelství k úhradě.

(8) Byly-li v nemocnici shledány vady uvedené v předchozím odstavci, nebudiž odvodem povinný znovu předváděn a odvodní (dodatečné odvodní) komisi buďtež předloženy toliko spisy. Zjistí-li odvodní komise na základě spisů, že jest tu vada, vylučující schopnost, učiní rozhodnutí „Odvod odročen" nebo „Neodveden". Nemocniční nález a rozhodnutí odvodní komise zapíší se do odvodního seznamu, nebo byl-li odvod proveden mimo domovský odvodní okres nebo došly-li spisy teprve po skončeném hlavním odvodu zpět, zapíší se do výpisů z odvodního seznamu. Originál nemocničního nálezu budiž vhodným způsobem vlepen do odvodního seznamu doplňovacího okresního velitelství na místo dotýkající se dotčeného brance. Za týmž účelem budiž u odvodů mimo domovský odvodní okres originál nemocničního nálezu připojen k výpisu z odvodního seznamu určeného pro doplňovací okresní velitelství. Od-

vodem povinnému oznámí rozhodnutí politický úřad I. stolice doručením osvědčení nebo potvrzení podle vzorce příl. 12 a 13.

(9) Má-li však odvodní (dodatečná odvodní) komise za to, že vada v nemocničním nálezu obsažená není taková, aby vylučovala schopnost, nebo pochybuje-li, zda se nemocniční nález vztahuje na odvodem povinného, nařídí, aby byl odvodem povinný znovu předveden před odvodní (dodatečnou odvodní) komisi. Politický úřad I. stolice obstará pak předvedení. O cestovních nákladech platí ustanovení poslední věty odstavce (7) tohoto paragrafu.

(10) Dostavil-li se odvodem povinný, do nemocnice odevzdaný, k odvodu mimo domovský odvodní okres, budiž nemocniční nález zaslán doplňovacímu okresnímu velitelství místa pobytu a dotčená úřední jednání příslušejí doplňovacímu úřadu místa pobytu. Změnil-li však takový odvodem povinný, jejž jest třeba znovu předvésti před odvodní komisi, svůj dosavadní pobyt, budiž jednací spis s uvedením nového pobytu zaslán doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu leží nové místo pobytu, k dalšímu úřednímu jednání, o čemž budiž vyrozuměno domovské doplňovací okresní velitelství.

§ 35.

Klasifikace odvodem povinných a rozhodnutí odvodní komise o schopnosti.

(1) O zdravotním stavu předváděných odvodem povinných podá důstojník zdravotnictva posudek (lékařská klasifikace), formulovaný podle „Předpisu pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě“ a obsahující též eventuelní nález vady (choroby). Lékařský posudek (klasifikace) zní:

a) Schopen ke službě se zbraní bez vady nebo s vadou..... (zkratka „Schopen bez v.“, „Schopen [vada]“);

b) Schopen k pomocným službám jako.... s vadou (zkratka „Schopen jako..... [vada]“);

c) Zatím neschopen [vada].....;

d) Neschopen [vada].

(2) Vojenský zástupce vyřkne podle tohoto lékařského posudku mimo případy v odstavcích (4), (7) a (10) tohoto paragrafu toto rozhodnutí:

ad a) „Odveden“,

ad b) „Odveden k pomocným službám“,

ad c) „Odvod odročen“,

ad d) „Neodveden“.

(3) Rozhodnutí „Odveden k pomocným službám“ budiž toliko tenkráte učiněno, když odvodem povinný pro některou vadu není úplně schopen ke službě se zbraní, avšak jest způsobilý k činnosti přiměřené své inteligenci, svému řemeslu, nebo svému povolání, kteroužto činnost po případě také ve svém občanském životě pro výdělek bez závady provozoval a ve které může konati v branné moci užitečné služby. Takoví odvedení podrobí se prvnímu vojenskému výcviku jen potud, aby nabyli všeobecných a k své službě potřebných vojenských znalostí. Těch, kteří byli odvedeni jako „Schopni k pomocným službám“, nesmí se upotřebiti zásadně k řadové službě; může jich býti použito pouze k pomocným službám, k nimž byli klasifikováni podle způsobilosti zjištěné vojenskými lékaři.

(4) V jakém rozsahu smějí býti branci odvedeni k pomocným službám v jednotlivých doplňovacích okresích, bude každoročně zvláště vojenskou správou stanoveno po zjištění potřebného počtu takových branců. U odvodem povinných, o nichž zní lékařský posudek (klasifikace) „Schopen k pomocným službám jako..... (vada)“ a jichž není ku krytí stanoveného počtu osob schopných k pomocným službám zapotřebí, budiž učiněno v I. a II. odvodní třídě rozhodnutí „Odvod odročen“, ve III. třídě odvodní „Neodveden“.

(5) Lékařský posudek (klasifikace) „Zatím neschopen (vada)“ a jemu odpovídající rozhodnutí „Odvod odročen“ smí býti učiněno toliko v I. a II. odvodní třídě a má v zápětí, že odvodem povinný musí se znovu dostaviti k odvodu v následující třídě odvodní.

(6) V III. odvodní třídě budiž za všech okolností učiněno konečné rozhodnutí, t. j. není-li odvodem povinný odveden jako „Schopen ke službě se zbraní“ nebo „Schopen k pomocným službám“, budiž učiněno rozhodnutí „Neodveden“.

(7) Rozhodnutí „Neodveden“ může býti toliko tenkráte učiněno, je-li odvodem povinný trvale neschopen ke službě se zbraní i k vojenským pomocným službám; kromě toho v případech odstavce (4). V I. a II. odvodní třídě může býti toliko tenkráte vyřčeno rozhodnutí „Neodveden“, když lékařský posudek (klasi-

fikace) zní „Neschopen". Klasifikace „Neschopen" lze tu však použíti pouze tehdy, lze-li pravděpodobně očekávati, že předvedený nenabude do příštího odvodu, resp. do odvodu v III. odvodní třídě, schopnosti ke službě se zbraní nebo k pomocným službám. Odvodem povinní, mající tříselnou kýlu, mohou býti, nevystupuje-li tato vada velmi nápadně nebo ve vysokém stupni a jsou-li neschopni také k pomocným službám, prohlášeni za neodvedené zpravidla teprve ve III. třídě odvodní; totéž platí o tělesné slabosti bez chorobných příznaků.

(8) Rozhodnutí „Neodveden" značí, že odvodem povinný jest v míru zproštěn od branné povinnosti, za mobilisace a ve válce však jest povinen podle svých schopností a sil k službám uvedeným v § 3 br. zák. Mimo to podléhá za mobilisace a ve válce po případě i povinnostem naznačeným v § 28 d) br. zák.

(9) O „zřejmě neschopných" [§ 17, odst. (1)] může býti učiněno rozhodnutí „Neodveden" na základě vyšetřovacích spisů, vylučujících každou pochybnost a není třeba, aby se dostavili osobně k odvodu. Má-li odvodní komise za to, že výsledek vyšetřování není dostatečný, dá jej doplniti, nebo odvodem povinného předvésti.

(10) Má-li vojenský zástupce proti posudku důstojníka zdravotnictva námitky, takže nemůže vyřknouti podle odst. (2) rozhodnutí, jež by odpovídalo lékařskému posudku (klasifikaci), oznámí to předsedovi komise, který na to vyzve civilního lékaře, aby se o věci vyjádřil. Potvrdí-li civilní lékař posudek (klasifikaci) lékaře vojenského, může vojenský zástupce, nechce-li podle tohoto posudku rozhodnutí učiniti, žádati, aby byl předvedený podroben přezkoušení přezkoušecí komisi; předseda komise určí na to předvedeného k přezkoušení. Je-li civilní lékař odchylného názoru než lékař vojenský, musí býti předvedený podroben vždy přezkoušení. O tom, že bude podroben přezkoušení, budiž předvedený předsedou komise ihned ústně zpraven a na to zavčas před komisi přezkoušecí písemně obeslán. K tomu účelu jest k přezkoušení určený povinen oznámiti každou změnu svého pobytu.

(11) Z rozhodnutí „Odveden" nebo „Odveden k pomocným službám", učiněného při odvodu, nelze se odvolati.

(12) Úřední změny odvodního rozhodnutí, které jsou dodatečně proto nutny, poněvadž bylo nesprávně použito předcházejících ustanovení tohoto paragrafu, nesmí se vztahovati také na lékařský posudek. Nebylo-li však použito správně klasifikace „Schopen ke službě se zbraní" nebo „Schopen k pomocným službám" nebo „Zatím neschopen" nebo „Neschopen", budiž změna i této části provedena; vlastní lékařský nález vady (choroby) musí však zůstati vždy nezměněn.

(13) Změny uvedené v předchozím odstavci, nemohou-li býti již při samém odvodu provedeny, lze provésti jen se svolením zemského vojenského velitelství; v pochybnostech rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(14) Všichni odvedení buďtež zařaděni vesměs bez výjimky jako nováčkové.

§ 36.

Záznam odvedených pro jejich vtělení k určitým druhům zbraní (služeb).

(1) Má-li odvedený zvláštní způsobilost, nebo zřejmou nezpůsobilost k některým druhům zbraně (služby), poznamená to doplňovací důstojník v protokolu odvedených, nevysvítá-li ovšem tato okolnost už beztoho ze záznamů o školním vzdělání, zaměstnání a z lékařského posudku. Pro posouzení způsobilosti k určitým druhům zbraní (služeb) platí zvláštní směrnice.

(2) Přání odvedených, týkající se jejich vtělení, buďtež rovněž zaznamenána, neodporují-li služebním zájmům a nemají-li nedovolených důvodů. Taktéž buďtež zaznamenána přání odvedených řádných navštěvovatelů veřejných škol, aby byli přiděleni k vojenské službě v místě učiliště, jež navštěvují. Vysvěcení neb ustanovení duchovní a kandidáti duchovního stavu všech zákonem uznaných vyznání buďtež — žádají-li o to — zaznamenáni k použití ve zdravotní službě.

(3) Záznamy uvedené v předchozích odstavcích zapíší se do rubriky 29 protokolu odvedených krátce a jasně, na př. „Jen k jízdě", „Ne k pěchotě", „Prosí k dělostřelectvu" atd. Přenechati rozhodování o záznamech některému z poddůstojníků jest nepřípustno. Každý záznam potvrdí doplňovací důstojník svým podpisem.

§ 37.

Vyplňování odvodního seznamu.

(1) Výsledek odvodu budiž zapsán v odvodním seznamu (vzorec příl. 11) do rubrik určených pro příslušnou odvodní třídu, resp. pro příslušný odvodní rok, takto:

a) datum úředního jednání u každého odvodem povinného bez rozdílu, jak bylo o něm rozhodnuto, do rubriky 10;

b) rovněž u každého předvedeného odvodem povinného výška těla v centimetrech do rubriky 11;

c) lékařský posudek (klasifikace) důstojníkem zdravotnictva podaný, po případě s lékařským nálezem vady (choroby), pak rozhodnutí odvodní komise do rubriky 12; při tom buďtež jak lékařská klasifikace, tak i rozhodnutí odvodní komise pokaždé zapsány velikými začátečními písmenami, na př. „Schopen", „Odveden" atd.;

d) rozhodnutí o žádosti za odklad nastoupení presenční služby, na př. „žádost zamítnuta" aneb „Odklad presenční služby až do ..... povolen" do rubriky 13;

e) má-li býti odvodem povinný přezkoušen, dobrozdání lékařů a stanovisko vojenského zástupce s krátkým odůvodněním do rubriky 12; rozhodnutí „budiž přezkoušen" do rubriky 15;

f) zatímní opatření, jako na př. „k zjištění (pozorování) domnělé vady, budiž odevzdán do vojenské nemocnice" (zde budiž uvedeno, zdali se tak stalo na návrh lékařův, neb pouze z popudu vojenského zástupce), „podezření, že si sám na těle ublížil" atd., rovněž nedostavení se k odvodu a známá snad příčina toho do rubriky 15. V této rubrice buďtež kromě toho zaznamenány stručně tresty odvodem povinného, jež mu byly přisouzeny po založení odvodního seznamu pro trestné činy, uvedené v §§ 42 až 46 br. zák., a vyšetřená snad data o duševní nemoci dosud trvající nebo již přestálé, o duševní méněcennosti a o jinakých duševních anomaliích (slabomyslnost, zaostalý duševní vývin atd.).

(2) Musí-li býti škrtnuto jméno některého odvodem povinného, na př. poněvadž zatím zemřel, nebo poněvadž se jeho jméno vyskytuje dvakráte, buďtež důvody, proč byl škrtnut, stručně a přesně uvedeny. Jméno musí býti škrtnuto tak, aby zůstalo ještě čitelné. Odůvodnění škrtnutí budiž přednostou politického úřadu I. stolice podepsáno; v odvodních seznamech, které byly již doplňovacímu okresnímu velitelství odevzdány, budiž odůvodnění škrtnutí podepsáno velitelem doplňovacího okresu. Je-li nezbytně zapotřebí, aby v odvodním seznamu byly činěny opravy, buďtež výslovně označeny jako opravy a předsedou odvodní komise, jakož i vojenským zástupcem podepsány. V odvodních seznamech nesmí se nic vyškrabávati (vymazávati).

(3) Při zápisech do odvodních seznamů a při jejich podpisu nesmí býti používáno razítek neb inkoustové tužky.

(4) Uvedená ustanovení platí též pro výpisy z odvodních seznamů.

(5) Odvodní seznamy buďtež pečlivě přezkoušeny a po ukončení odvodů v odvodním místě předsedou a všemi členy odvodní komise podepsány.

§ 38.

Sepsání protokolu odvedených; vyhotovení odvodních průkazů.

(1) Všichni v době od 1. ledna do 31. prosince odvedení, kteří v doplňovacím okrese mají domovské právo, buďtež zapsáni do protokolu odvedených podle vzorce příloha 15. Protokoly odvedených buďtež sepsány pro každý odvodní okres zvláště. Tento protokol budiž v sešitech založen, koncem kalendářního roku svázán do tuhých desek a připojen k němu rejstřík jmen. Do tohoto protokolu buďtež pojati všichni v témže roce odvedení, bez ohledu na to, zdali dobrovolně vstoupili nebo při hlavním nebo dodatečném odvodu nebo u československého zastupitelského úřadu v cizině byli odvedeni. Sešity protokolu odvedených, vedené při odvodu, buďtež připojeny k sešitům dřívějším a budiž v rubrice 2 pokračováno v pořadovém čísle.

(2) Rubriky protokolu odvedených buďtež doplněny pod dozorem doplňovacího důstojníka podle odvodního seznamu a podle udání odvedených; zejména se podotýká:

a) je-li odvedený znalý hudby nebo telegrafování, budiž to označeno v rubrice 17; u osob znalých hudby budiž uveden též nástroj;

b) do rubriky 19 budiž opsán lékařský posudek s event. nálezem vady [choroby] (klasifikace) a rozhodnutí odvodní komise z rubriky 12 odvodního seznamu;

c) v rubrice 26 budiž uvedena doba, kterou odvedený snad dříve ve vojenské službě ztrávil, jakož i vojskové těleso (útvar), u kterého posledně sloužil a v jaké hodnosti;

d) v rubrice 27 budiž poznamenáno, zda byl dotčený odveden u hlavního, dodatečného neb dobrovolného odvodu, po případě u zastupitelského úřadu v cizině;

e) v rubrice 28 budiž zapsána doba pravidelné presenční a další činné služby, neb dobrovolně převzaté činné služby, pak doba, do které patří odvedený k I. a II. záloze;

f) do rubriky 29 budiž po provedeném vtělení k různým vojskovým tělesům (útvarům) zapsáno kmenové těleso;

g) do rubriky 30 až 32 budiž zapsáno místo stálého brancova pobytu, jež musí býti vedeno v patrnosti na základě ohlašovacích lístků o pobytu u domovského doplňovacího okresního velitelství.

(3) Protokoly odvedených buďtež každého dne ukončeny, s odvodním seznamem srovnány [§ 26, odst. (5)] a vojenskými členy odvodní komise podepsány.

(4) O odvedených, kteří v doplňovacím okrese nemají domovského práva (cizích odvedených), sepisuje se zvláštní protokol odvedených taktéž podle vzorce příl. 15.

(5) Každý odvedený obdrží odvodní průkaz podle vzorce příl. 16, který budiž podepsán vojenským zástupcem.

§ 39.

Poučení odvedených.

(1) Odvedení buďtež upozorněni, že podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 9 Sb. z. a n., jímž se pozměňuje vojenský trestní zákon a řád, má, pokud jde o působnost ustanovení II. dílu vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech, zařadění do branné moci účinky vykonané vojenské přísahy služební.

(2) Odvedení buďtež dále poučeni o svých povinnostech, které jim příslušejí jako nezařaděným nováčkům, a buďtež též uvědoměni, že jim bude svolávací lístek k presenční službě doručen a že ti, kteří v tom roce nastoupí do presenční služby a neobdrží do 1. října svolávacího lístku, jsou povinni ohlásiti to obecnímu (městskému) úřadu (notáři) svého pobytu.

(3) Na to budiž vhodným proslovem předsedy, po případě jiného člena odvodní komise, odvedeným vyložen význam odvodu a branné povinnosti vůbec s hlediska státního.

(4) Po tomto proslovu buďtež vydány odvedeným odvodní průkazy, načež buďte propuštěni.

§ 40.

Odvod mimo domovský odvodní okres.

(1) O každém odvodem povinném, který se má dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres (§ 8), vyhotovuje se výpis z odvodního seznamu ve dvou stejnopisech podle § 22 (3).

(2) Na základě došlých výpisů z odvodního seznamu provede politický úřad I. stolice, v jehož obvodu se odvodem povinný přihlásil k odvodnímu soupisu, odvodní řízení. Nedojdou-li výpisy z odvodního seznamu zavčas a dostaví-li se odvodem povinný na základě obsílky nebo vyhlášky k odvodní komisi, budiž rovněž odvod proveden, je-li totožnost dostavivšího se nesporna. O takovém odvodním řízení budiž sepsán protokol podle vzorce příl. 17, podepsán předsedou a všemi členy komise a zaslán domovskému politickému úřadu I. stolice, a to u osob odvedených, spolu s listinou odvedených. Posléz uvedený politický úřad I. stolice zařídí další v dohodě s domovským doplňovacím okresním velitelstvím.

(3) Výpisy z odvodního seznamu o odvodem povinných, kteří změnili po přihlášce k odvodnímu soupisu svoje trvalé bydliště, a jimž bylo povoleno dostaviti se k odvodu v odvodním okrese místa nového trvalého pobytu, buďtež zaslány k provedení odvodního řízení politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu má odvodem povinný nové trvalé bydliště.

(4) Nemůže-li býti totožnost předvedeného nesporně zjištěna obecním starostou (zástupcem), jinými hodnověrnými osobami, nebo jiným způsobem, nebo vzniknou-li při odvodu o tom pochybnosti, budiž politickým úřadem I. stolice vhodným způsobem totožnost zjištěna a teprve po zjištění totožnosti odvod — po případě dodatečně — proveden.

(5) Bylo-li povoleno odvodem povinnému, meškajícímu mimo Československou republiku, aby se dostavil k některé odvodní komisi, která je jeho místu pobytu nejbližší, může jeho odvod tam také tenkrát býti vykonán, když výpisy z odvodního seznamu ještě nedošly; odvodem povinný musí však předložiti poukaz příslušného úřadu a svou totožnost prokázati nad vši pochybnost. V tomto poukazu budiž výslovně uveden den, kdy se má branec dostaviti k odvodu. O takovém odvodu budiž sepsán protokol podle vzorce příl. 17 a dále postupováno podle odst. (2).

(6) O odvodem povinných cizí domovské příslušnosti, kteří se dostavili k odvodu mimo domovský odvodní okres, vede politický úřad I. stolice odvodní řízení provádějící, seznam podle jmen.

(7) Ti, kdož se dostavili k odvodu mimo domovský odvodní okres, podepíší se na exempláři výpisu z odvodního seznamu, určeném pro politický úřad I. stolice, a to v rubrice pro poznámky.

(8) O odvodech cizích odvodem povinných buďtež vyhotoveny listiny odvedených podle vzorce příl. 15. Odvedení obdrží odvodní průkazy podle § 38 (5).

(9) Po provedeném odvodu budiž o výsledku úředního jednání ihned zpraven domovský politický úřad I. stolice a domovské doplňovací okresní velitelství doplňovacími úřady odvodního místa tím, že se jim zašle výpis z odvodního seznamu, u odvedených i s listinou odvedených; podle okolností budiž oznámeno, proč bylo provedení odvodu překaženo. Doplňovací okresní velitelství musí zapsati listinu odvedených do protokolu odvedených domovských příslušníků a pak ji jako spis uschovati.

(10) Kdyby domovský doplňovací úřad I. stolice měl za to, že bylo u některého odvodem povinného, který se jinde dostavil, avšak nebyl odveden, nesprávně použito ustanovení § 35, podá o tom zprávu doplňovacímu úřadu vyšší stolice. Politický úřad II. stolice rozhodne potom o tom, má-li býti odvodem povinný podroben přezkoušení komisí přezkoušecí.

ČÁST 5.

ODVODY DODATEČNÉ.

§ 41.

Co se stane s těmi, kdož se nedostaví k hlavnímu odvodu?

(1) Nedostaví-li se odvodem povinný k odvodu, budiž zákonnými prostředky dodatečně předveden.

(2) Politické úřady I. stolice jsou povinny působiti k tomu, aby ti, kdož se nedostavili k hlavnímu odvodu, dostavili se co možná brzy k dodatečnému odvodu, k čemuž také doplňovacímu okresnímu velitelství jest přihlížeti. Jde-li o odvodem povinné, kteří se měli dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres, ale neučinili tak, zařídí domovský politický úřad I. stolice na oznámení politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu se měl dotčený k odvodu dostaviti, vše, čeho jest zapotřebí, aby odvodem povinný se dostavil k dodatečnému odvodu v místě svého trvalého pobytu.

(3) Potřebná pátrání po pobytu nepřítomných a po zcela neznámých buďtež konána domovským politickým úřadem I. stolice za součinnosti obecních (městských) úřadů (notářů), a to se vší obezřelostí a energií. Byl-li ten, jenž se nedostavil, vypátrán, budiž ihned zařízen jeho dodatečný odvod podle místa pobytu.

(5) Je-li někdo dopaden, o němž z vykonaných pátrání buď jde na jevo, nebo lze se důvodně domnívati, že nesplnil své odvodní povinnosti, vyžádejž si politický úřad I. stolice místa pobytu od politického úřadu I. stolice domovské obce potřebná vysvětlení a podle toho postupujž.

(6) Každému obecnímu (městskému) úřadu (notáři) zašle domovský politický úřad I. stolice ihned po skončeném hlavním odvodu v okresu seznam těch do obce příslušných odvodem povinných, kteří se z obce nedostavili, jakož i těch v obci narozených odvodem povinných, kteří jsou zcela neznámí.

(7) Politickému úřadu I. stolice budiž ihned oznámeno, jakmile se uzdraví ten, jenž se pro nemoc k odvodu nedostavil, nebo jakmile nepřítomný přijde do obce, nebo jakmile se vyšetří, kde se v cizině zdržuje, nebo že zemřel, nebo jakmile jest odvodem povinný z vazby propuštěn. Politický úřad I. stolice na oznámení obecního (městského) úřadu (notáře) nebo soudu (trestnice, donucovací pracovny, polepšovacích a přechodných ústavů) ihned zařídí, aby byl tento odvodem povinný dodatečně předveden nebo zemřel-li, vymazán.

§ 42.

Organisace odvodních komisí pro dodatečné odvody.

(1) Pro dodatečné odvody budiž zřízena v sídle každého doplňovacího okresního velitelství stálá odvodní komise. Vyjde-li na jevo ze zeměpisných nebo komunikačních poměrů některého doplňovacího okresu, že jest nezbytně třeba zříditi druhou stálou odvodní komisi, může to výjimečně nařiditi zemské vojenské velitelství v dohodě s politickým úřadem II. stolice. O takovém zřízení budiž podána zpráva ministerstvu národní obrany a ministerstvu vnitra.

(2) Dodatečné odvody konají se podle potřeby. Zemské vojenské velitelství stanoví v dohodě s politickým úřadem II. stolice pro

svůj obvod dny, kdy se mají dodatečné odvody konati. Za hlavního odvodu odvodní komise pro dodatečné odvody neúřadují. Výjimky nařídí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(3) Složení odvodní komise pro dodatečné odvody jest stejné se složením ostatních odvodních komisí. Předseda, členové komise, kromě členů, které vysílá samo doplňovací okresní velitelství, jakož i pomocný personál buďtež vzati z politického úřadu I. stolice a co možná také z vojskových těles v sídle odvodní komise.

(4) U odvodní komise pro dodatečné odvody v sídle doplňovacího okresního velitelství úřaduje jako vojenský zástupce velitel doplňovacího okresu; u odvodní komise zřízené mimo sídlo doplňovacího okresního velitelství určí vojenského zástupce zemské vojenské velitelství.

§ 43.

Vyhotovení výpisů z odvodních seznamů pro dodatečný odvod a řízení při něm.

(1) Domovský politický úřad I. stolice vyhotoví o odvodem povinných, kteří po hlavním odvodu dostaví se k dodatečným odvodům, úplné výpisy z odvodního seznamu odvodních okresů ve dvou stejnopisech pro každého odvodem povinného zvláště (§ 22) a zašle je doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu se má dodatečný odvod provésti.

(2) Osobám, jež se mají dostaviti k dodatečnému odvodu, buďtež, nemají-li úředních legitimací, vydána obecními (městskými) úřady (notáři) místa pobytu vysvědčení totožnosti podle vzorce příl. 18.

(3) Řízení při dodatečném odvodu jest stejné jako při hlavním; obdobně budiž též dbáno všech ostatních předpisů platných pro hlavní odvod. Po provedeném odvodu budiž postupováno obdobně podle ustanovení § 40 (9).

(4) Výsledek dodatečného odvodu budiž z výpisu z odvodního seznamu zapsán červeným inkoustem do všech exemplářů příslušných odvodních seznamů. V rubrice pro poznámky budiž poukázáno na výpis z odvodního seznamu a na jednací číslo. Výpis z odvodního seznamu budiž uschován ve spisech.

(5) Všechny dodatečné zápisy do odvodních seznamů politických úřadů buďtež podepsány přednostou politického úřadu I. stolice a do odvodních seznamů doplňovacích okresních velitelství velitelem doplňovacího okresu.

ČÁST 6.

ODVODY V CIZINĚ.

§ 44.

Zproštění osob v cizině meškajících od povinnosti dostaviti se k odvodu před odvodní komisi v tuzemsku.

(1) Odvodem povinní, meškající v cizině, jsou zásadně povinni dostaviti se k odvodu před svou domovskou odvodní komisi v Československé republice.

(2) Povinnosti této mohou býti zproštěny osoby uvedené v předchozím odstavci, které

a) jsou zřejmě neschopny k vojenské službě [§ 17 (4)], nebo

b) jsou zaměstnány v cizině u některého československého zastupitelského úřadu, nebo

c) jsou jinak činny v cizině v zájmu domácího obchodu, nebo

d) jsou v cizině trvale usedlé nebo tam delší dobu (na př. za prací neb studiemi) meškají.

(3) Za osobu trvale v cizině usedlou dlužno považovati toho, kdo prokáže,

a) že jest tam majitelem neb nájemcem (pachtýřem) statku, jejž sám spravuje, nebo obchodu, jejž sám provozuje, nebo

b) že se tam delší dobu samostatně výdělkem živí, neb k výdělku svých rodinných příslušníků přispívá, nebo

c) že tam žije delší dobu v domácnosti svých rodinných příslušníků.

(4) Je-li některé odvodní místo v Československé republice blíže pobytu odvodem povinného v cizině, nežli sídlo nejbližšího československého zastupitelského úřadu, musí se odvodem povinný dostaviti k odvodu před odvodní komisi v Československé republice. Není-li toto odvodní místo v domovském odvodním okrese, musí odvodem povinný vyžádati si u domovského politického řadu I. stolice povolení, aby se mohl dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres, v odvodním místě, které jest jeho pobytu v cizině nejblíže. Na základě uděleného povolení, jež dlužno odvodní komisi předložiti, podrobí se odvodem povinný odvodnímu řízení; nedošly-li ještě výpisy z odvodního seznamu, budiž postupováno podle § 40 (5).

§ 45.

Lékařské prohlídky u československých zastupitelských úřadů.

(1) Osoby uvedené v § 44 (2), které chtějí býti zproštěny povinnosti dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi v Československé republice, musí se přihlásiti u československého zastupitelského úřadu k lékařské prohlídce, ku které musí přinésti cestovní průkazy a jiné doklady o své totožnosti; přihláška jest přípustna i po obdržení obsílky k odvodu [§ 29 (1)].

(2) Při lékařských prohlídkách u československých zastupitelských úřadů budiž dbáno toho, aby byla totožnost odvodem povinného přesně zjištěna, a budiž v tom směru zvláště přísně postupováno, běží-li o odvodem povinné III. třídy odvodní neb starší. Nemá-li odvodem povinný vlastního cestovního průkazu, nýbrž je-li zapsán toliko v cestovním pasu svých rodičů, budiž jeho totožnost zvláště zjištěna, zejména když zápis v cestovním pasu nemá popisu osoby, z něhož by se dala totožnost zjistiti. Domovské listy nejsou dostatečným průkazem totožnosti, poněvadž nemají popisu osoby ani fotografie.

(3) Lékařské prohlídky se konají od případu k případu. Na jeden den může býti předvoláno také více odvodem povinných.

(4) Pro řízení platí obdobně táž ustanovení jako pro odvody v tuzemsku, pokud toto nařízení nestanoví jinak.

(5) O podaných přihláškách, o provedené lékařské prohlídce a o rozhodnutí budiž sepsán protokol podle vzorce příl. 19; protokol budiž podepsán odvodem povinným, jakož i přednostou československého zastupitelského úřadu nebo jeho zástupcem. O vykonaných lékařských prohlídkách a o rozhodnutích (odvodech) budiž veden u zastupitelských úřadů v cizině seznam podle vzorce příl. 20. Odvodních seznamů a protokolů odvedených československé zastupitelské úřady v cizině nevedou.

(6) Před vlastní lékařskou prohlídkou budiž změřena výška těla prohlíženého; není-li u československého zastupitelského úřadu po ruce měřicího přístroje, budiž výška těla jiným vhodným způsobem spolehlivě zjištěna.

(7) Lékařská prohlídka budiž vykonána lékařem přiděleným československému zastupitelskému úřadu, neb lékařem, jehož československý zastupitelský úřad k tomu zvláště ustanoví. Lékař posléze uvedený musí před prohlídkou u československého zastupitelského úřadu složiti slib rukou dáním místo přísahy, že podá svůj posudek o způsobilosti odvodem povinného k vojenské službě podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

(8) Odvodem povinný musí před lékařskou prohlídkou zaplatiti československému zastupitelskému úřadu taxu za lékařskou prohlídku; výši taxy stanoví československý zastupitelský úřad, při čemž přihlíží nejen k ujednání s dotčeným lékařem stran honoráře, nýbrž i k tomu, aby docílilo se jistého přebytku, z něhož by mohly býti placeny taxy za brance, kteří pro naprostou nemajetnost nejsou s to taxu zaplatiti. U československých zastupitelských úřadů, jimž jest přidělen československý důstojník zdravotnictva, budiž provedena lékařská prohlídka tímto důstojníkem zdravotnictva; v tomto případě není třeba platiti taxu za lékařskou prohlídku.

(9) Lékařská prohlídka budiž vykonána podle „Předpisu pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě“ vydaného ministerstvem národní obrany [§ 32 (2)], za přítomnosti efektivního úředníka zastupitelského úřadu. Tam, kde jest zastupitelským úřadům přidělen československý vojenský přidělenec, budiž i tento prohlídce přítomen; zasahovati do odvodního řízení mu však nepřísluší.

(10) Posílati prohlížené do nemocnice k zjištění vady není dovoleno; jde-li o vady, které lze teprve odborným, déle trvajícím nebo instrumentálním vyšetřením zjistiti, vyřkne lékař vykonávající prohlídku svůj posudek a zapíše jej do příslušného protokolu; protokol tento budiž československým zastupitelským úřadem zaslán přímo ministerstvu národní obrany k rozhodnutí. Odvodem povinnému dodá v takovém případě československý zastupitelský úřad potvrzení podle vzorce příl. 21.

(11) O odvodem povinných, u nichž zní lékařský posudek (klasifikace) „Schopen ke službě se zbraní bez vady“, nebo „Schopen ke službě se zbraní s vadou...“, budiž učiněno rozhodnutí: „Odveden“; osoby takové nejsou pak povinny dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi, vyjma případy v § 46 (2) uvedené.

(12) U odvodem povinných, u nichž zní lékařský posudek (klasifikace) „Neschopen“, zní odvodní rozhodnutí „Neodveden“. U osob I. a II. odvodní třídy, u nichž lékařský posudek (klasifikace) zní „Zatím neschopen“, budiž „Odvod odročen“ na příští rok. Osoby

v tomto odstavci vzpomenuté jsou — vyjma případy v § 46 uvedené — tím zproštěny pro dotčený odvodní rok, po případě vůbec povinnosti, dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi v Československé republice.

(13) Osobám uvedeným v odstavcích (11) a (12) budiž vydáno československým zastupitelským úřadem potvrzení podle vzorce příl. 22. Potvrzení toto jest prozatímním průkazem až do doručení osvědčení podle vzorce příl. 12 neb potvrzení podle vzorce příl. 13 neb svolávacího lístku, po případě vojenské knížky.

(14) U osob, u nichž lékařský posudek zní: „Schopen k pomocným službám jako..... s vadou.....", budiž postupováno podle § 49.

§ 46.

Zrušení zproštění povinnosti dostaviti se k odvodu před odvodní komisi v tuzemsku.

(1) Vrátí-li se odvodem povinný, který nebyl při lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu jakožto způsobilý k vojenské službě se zbraní odveden, před skončením hlavního odvodu do Československé republiky, musí se dostaviti k odvodu před domovskou odvodní komisi a zproštění od této povinnosti, které mu bylo podle § 45 (12) uděleno, pozbývá platnosti.

(2) Doplňovací úřady I. stolice mohou podle potřeby navrhnouti, aby bylo v odůvodněných případech zproštění dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi zrušeno a nařízeno dostaviti se k této odvodní komisi. O takových návrzích rozhoduje politický úřad II. stolice v dohodě s vojenským doplňovacím úřadem II. stolice. O podaných odvoláních rozhoduje ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

§ 47.

Zproštění od lékařské prohlídky u československých zastupitelských úřadů.

(1) Československé zastupitelské úřady v zemích mimoevropských mohou na odůvodněnou žádost odvodem povinné I. a II. odvodní třídy zprostiti povinnosti dostaviti se k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu pro dotčený odvodní rok. V jiných cizích zemích (evropských) mohou československé zastupitelské úřady ve zvláště výjimečných a zřetelehodných případech povoliti tuto výhodu jen tehdy, když jest cesta odvodem povinného k československému zastupitelskému úřadu spojena s tak značnými výlohami, že jich odvodem povinný naprosto nemůže hraditi.

(2) Takové zproštění budiž oznámeno domovskému politickému úřadu II. stolice s těmito daty odvodem povinného:

a) jméno, příjmení, povolání,

b) jméno a příjmení otcovo,

c) jméno a rodné jméno matčino,

d) rok narození,

e) místo narození, okres, župa,

f) domovská obec, okres, župa,

g) poznámka, je-li odvodem povinný československému zastupitelskému úřadu osobně znám, neb jakým průkazem se legitimoval,

h) důvody povoleného zproštění.

(3) Politické úřady II. stolice oznámí to domovskému politickému úřadu I. stolice, kterýž zpraví o tom dále domovské doplňovací okresní velitelství za účelem záznamu.

(4) Zproštění odvodem povinných III. odvodní třídy od povinnosti dostaviti se k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu jest nepřípustno. Ve případech zvláštního zřetele hodných může však ministerstvo národní obrany na odůvodněnou žádost povoliti, aby se dostavil takový odvodem povinný k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu v následujícím roce.

§ 48.

Žádosti branců v cizině odvedených za odklad nastoupení presenční služby.

(1) Odvedeným studujícím, jakož i těm odvedeným, kteří prokáží poměry zvláštního zřetele hodné, může československý zastupitelský úřad — podají-li si žádost za odklad presenční služby podle § 16 br. zák. — povoliti, aby vyčkali v místě pobytu rozhodnutí o této žádosti.

(2) Žádosti za odklad nastoupení presenční služby, řádně doložené a potvrzené československým zastupitelským úřadem, buďtež zaslány tímto úřadem přímo ministerstvu národní obrany k dalšímu rozhodnutí v dohodě s ministerstvem vnitra. K žádostem dlužno připojiti opis protokolu podle vzorce příl. 19.

§ 49.

Zasílání spisů o lékařských prohlídkách v cizině a rozhodování o odvodech k pomocným službám.

(1) Protokoly o lékařských prohlídkách a rozhodnutích (odvodech) buďtež zaslány domovskému zemskému vojenskému velitelství, které je postoupí, vyjma protokoly, uvedené v následujícím odstavci, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k záznamu v odvodním seznamu a event. zápisu do protokolu odvedených. Úřad tento zašle protokoly domovskému politickému úřadu I. stolice; po provedeném záznamu buďtež protokoly vráceny domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k uschování.

(2) O odvodem povinných, kteří byli uznáni schopnými k pomocným službám, budiž zemským vojenským velitelstvím rozhodnuto podle § 35 (4). Toto velitelství zpraví o svém rozhodnutí československý zastupitelský úřad, zašle protokol, ve kterém své rozhodnutí zapíše a potvrdí, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k dalšímu úřednímu jednání podle předchozího odstavce.

(3) Odvodem povinným, kteří byli uznáni schopnými k pomocným službám, vyhotoví československý zastupitelský úřad potvrzení podle vzorce příl. 21. Rozhodnutí zemského vojenského velitelství budiž československým zastupitelským úřadem oznámeno odvodem povinnému.

ČÁST 7.

PŘEZKOUŠENÍ.

§ 50.

Ustanovení všeobecná.

(1) Přezkoušení záleží v nové prohlídce předvedeného a posouzení jeho způsobilosti k vojenské službě zvláštní smíšenou komisí (přezkoušecí komisí).

(2) Přezkoušecí komise zřídí politický úřad II. stolice v dohodě se zemským vojenským velitelstvím pro svůj obvod v potřebném počtu. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zřídí úřad ministra s plnou mocí pro Slovensko, resp. civilní správa pro Podkarpatskou Rus v dohodě se zemským vojenským velitelstvím podle vlastního uvážení a se zřetelem na místní a dopravní poměry v určitých místech svého obvodu, a to v sídle župních úřadů, přezkoušecí komise, na které dlužno odkázati ku provedení přezkoušení několik žup, takže v sídle každého župního úřadu se přezkoušecí komise nezřídí.

(3) Přezkoušení koná se podle potřeby v určitých a zavčas vyhlášených dnech a hodinách.

(4) Politický úřad I. stolice učiní opatření, aby ti, jež sluší přezkoušeti, dostavili se zavčas v den úředního jednání k přezkoušecí komisi; dostavení jejich budiž oznámeno zavčas předsedovi komise, aby se tato sešla toliko, je-li toho třeba.

(5) O lékařské prohlídce osob předvedených k přezkoušení a o klasifikaci jest rozhodujícím „Předpis pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě“. Komise nesmí se omeziti toliko na vyšetření vad, které byly udány nebo které jsou příčinou přezkoušení.

§ 51.

Organisace komise přezkoušecí.

(1) Přezkoušení koná smíšená komise zpravidla v sídle politického úřadu II. stolice.

(2) Předsedou přezkoušecí komise jest vyšší úředník, delegovaný politickým úřadem II. stolice, podle potřeby i z vyššího úřednictva politických úřadů I. stolice.

(3) Členy jsou: civilní úřední lékař politickým úřadem II. stolice k tomu delegovaný, dále pak podle ustanovení zemského vojenského velitelství štábní důstojník jako zástupce tohoto úřadu, štábní důstojník zdravotnictva a důstojník, který se vyzná v doplňovacím oboru.

(4) Při přezkoušení nesmí býti činným žádný člen, který úřadoval při odvodním řízení o odvodem povinném, který má býti přezkoušen.

(5) Předseda komise vede řízení a bdí nad tím, aby bylo přezkoušení řádně provedeno.

(6) Po jednom zapisovateli ustanoví k přezkoušecí komisi politický úřad II. stolice a zemské vojenské velitelství.

§ 52.

Působnost komisí přezkoušecích.

(1) Přezkoušení buďtež podrobeni:

a) odvodem povinní, o jejichž schopnosti byla různá mínění při odvodu [§ 35 (10)];

b) odvodem povinní, kteří dostavili se k odvodu v cizím odvodním okrese a byli uznáni za nezpůsobilé v případech § 40 (10);

c) odvodem povinní, kteří byli uznáni za nezpůsobilé, je-li prokázáno trestním rozsudkem, že dosáhli tohoto nálezu některým z trestných činů uvedených v branném zákoně (§ 11, 2. odst., br. zák.).

(2) Epileptikové a duševně choří nebuďtež předváděni komisi přezkoušecí.

§ 53.

Přezkoušecí listiny.

(1) O všech odvodem povinných, kteří byli určeni k přezkoušení a mají býti předvedeni, vyhotoví politický úřad I. stolice pro každého jednotlivce zvláště výpisy z odvodního seznamu ve dvou stejnopisech, jež lze vyhotoviti protiskem inkoustovou tužkou.

(2) Přezkoušení provede se na základě těchto výpisů. Každý výpis dlužno nahoře označiti červeným inkoustem poznámkou „Přezkoušení".

§ 54.

Dostavení se k přezkoušení.

(1) Osobám, které se mají dostaviti ku přezkoušení, buďtež vydána obecními (městskými) úřady (notáři) místa pobytu vysvědčení totožnosti podle vzorce příl. 18, pokud nemají úředních legitimací. Přezkoušení budiž provedeno co nejdříve.

(2) Nedostaví-li se odvodem povinný bez náležité omluvy ve lhůtě, na kterou byl obeslán k přezkoušení, budiž nařízeno jeho dodatečné předvedení před komisi přezkoušecí s použitím donucovacích prostředků zákonem přípustných a nemůže-li opravedlniti svého nedostavení, budiž s ním naloženo podle §§ 42, 43 a 44 br. zák. Takový odvodem povinný jest povinen nahraditi cestovní náklady způsobené dodatečným přezkoušením.

(3) Odvodem povinný III. odvodní třídy, který byl určen k přezkoušení, avšak nedostavil se k němu, budiž podroben tomuto dodatečnému přezkoušení až do 31. prosince roku, ve kterém dokončí 50. rok věku svého; jinak platí ustanovení v předchozím odstavci.

(4) Nedostaví-li se však odvodem povinný I. nebo II. odvodní třídy k přezkoušení až do počátku hlavního odvodu následujícího roku, nebudiž dodatečně přezkoušen, nýbrž budiž ihned předveden před odvodní komisi a zde podroben odvodu i za třídu předcházející; nemůže-li svého nedostavení před komisi přezkoušecí ospravedlniti, budiž s ním naloženo podle §§ 42, 43 a 44 br. zák.

(5) Přezkoušecí listiny (§ 53) zašlou politické úřady I. stolice politickému úřadu II. stolice, po případě politickému úřadu I. stolice, kde se bude konati přezkoušení.

§ 55.

Rozhodnutí přezkoušecích komisí.

(1) O formulování lékařského posudku (klasifikace) a rozhodnutí komise platí ustanovení uvedená v § 35 (1) a (2).

(2) O těch, kteří jsou již v III. odvodní třídě a byli shledáni neschopnými, budiž učiněno vždy konečné rozhodnutí.

(3) Nejdříve podá posudek důstojník zdravotnictva. Je-li vojenský zástupce odchylného náhledu na způsobilost předvedeného, oznámí to předsedovi komise, který vyzve civilního lékaře, aby podal svůj posudek. Potvrdí-li tento lékař posudek vojenského lékaře, dlužno vyřknouti konečné rozhodnutí, které tomuto posudku odpovídá. Je-li civilní lékař jiného názoru než vojenský, buďtež spisy s patřičnou zprávou, eventuelně s odůvodněním mínění opačného, předloženy ministerstvu národní obrany, které pak v dohodě s ministerstvem vnitra rozhodne, po případě nařídí nové přezkoušení (ministerské).

(4) Uzná-li přezkoušecí komise, že jest třeba vyšetřování nebo pozorování předvedeného ve vojenské nemocnici, budiž v tom směru usnesení učiněno. Bylo-li v nemocnici zjištěno, že není tu vady, pro níž byl tam odevzdán odvodem povinný a že jest jinak schopný, budiž jeho odvod proveden bez nového přezkoušení.

(5) Ostatně platí pro přezkoušení obdobně ustanovení §§ 31 až 34.

(6) Do rozhodnutí přezkoušecí komise nelze si stěžovati.

§ 56.

Provedení zápisů o přezkoušení.

(1) Lékařské posudky (klasifikace), pak všechna rozhodnutí přezkoušecí komise buďtež zapsána ihned do příslušných rubrik přezkoušecích listin (§ 53) pod záznam odvodní komise nebo na druhé straně těchto listin, není-li místa na první straně; v tomto případě budiž na této straně poznamenáno, že jsou lékařské posudky a rozhodnutí přezkoušecí komise na straně druhé. Lékařské posudky a rozhodnutí komise podepíše předseda a všichni členové komise.

(2) Listiny odvedených podle vzorce příl. 15 a odvodní průkazy podle vzorce příl. 16 buďtež vyhotoveny doplňovacím okresním velitelstvím v místě přezkoušecí komise.

(3) V rubrice 27 listiny (protokolu) odvedených budiž výslovně poznamenáno, že byl odvod proveden podle rozhodnutí přezkoušecí komise.

(4) Odvodem povinným, o nichž zní rozhodnutí „Neodveden" nebo „Odvod odročen", budiž domovským politickým úřadem I. stolice vydáno osvědčení podle vzorce příl. 12, resp. potvrzení podle vzorce příl. 13.

§ 57.

Zaslání přezkoušecích listin a listin odvedených.

(1) Přezkoušecí listiny (§ 53), doplněné podle ustanovení předešlého paragrafu přezkoušecí komisí, buďtež zaslány:

a) jeden stejnopis zašle politický úřad II. stolice, po případě politický úřad I. stolice místa, kde se přezkoušení dálo, politickému úřadu I. stolice, který zařídil předvedení; tento úřad zašle výpis o odvodem povinných cizí příslušnosti domovskému politickému úřadu I. stolice;

b) druhý stejnopis zašle doplňovací okresní velitelství v místě přezkoušení domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; bylo-li učiněno rozhodnutí „Odveden", budiž k posléz uvedenému stejnopisu připojena příslušná listina odvedených za účelem provedení v protokolu odvedených.

(2) Domovský politický úřad I. stolice a domovské doplňovací okresní velitelství zapíší lékařský posudek a rozhodnutí komise přezkoušecí doslovně do vlastního odvodního seznamu.

§ 58.

Nové přezkoušení (ministerské).

(1) Nové přezkoušení může nařiditi ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra v případech § 55 (3).

(2) Nové přezkoušení provede přezkoušecí komise, složená stejným způsobem jako obyčejné přezkoušecí komise (§ 51). Předsedu určí ministerstvo vnitra, vojenské členy ministerstvo národní obrany a civilního lékaře ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

(3) Ostatně platí předpisy uvedené v předchozích paragrafech také pro nové přezkoušení.

(4) Kdyby ani při tomto novém přezkoušení nemohlo býti učiněno konečné rozhodnutí, buďtež předloženy spisy ministerstvu národní obrany, jež rozhodne po slyšení ministerstva vnitra a ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

ČÁST 8.

NÁKLADY ODVODNÍ A PŘEZKOUŠECÍ.

§ 59.

Náklady odvodní.

(1) Náklady odvodní dělí se na:

a) denní platy (přídavky) a cestovní náklady předsedy a členů komise, pak pomocného personálu;

b) náklady na dodání nářadí pro tuto komisi;

c) náklady na opatření místností pro úřední řízení této komise i s topením, osvětlením, čištěním a úpravou místností;

d) náklady na stravování a cestu k odvodu odvodem povinných;

e) náklady spojené s odevzdáním předváděného do nemocničního pozorování a s pobytem v nemocnici;

f) náklady na tiskopisy a přípravné práce.

(2) Náklady uvedené v bodě (1), lit. a), b), c), e) jdou na vrub rozpočtu vojenské správy. Výjimky jsou toliko u měst, která tvoří zvláštní odvodní okres; zde buďtež zapraveny příslušné denní platy a cestovní náklady obecních zaměstnanců při odvodu vždy z obecních peněz a nářadí a místnosti k těmto úředním výkonům buďtež opatřeny od města.

(3) Cestovní deníky civilních členů odvodní komise, ověřené přednostou politického úřadu I. stolice a adjustované účtárnou politického úřadu II. stolice, buďtež k realisování výplaty zaslány intendanci zemského vojenského velitelství. Náklady v bodu (1), lit. b) a c), uvedené zaplatí na základě předložených účtů, potvrzených co do správnosti a přiměřenosti ceny politickými úřady I. stolice a upravených politickým úřadem II. stolice, intendance zemského vojenského velitelství. Aby se předešlo nákladům, budiž pokud možno použito k odvodům vhodných místností v úředních budovách; opatření vhodných místností přísluší politickému úřadu I. stolice.

(4) Náklady uvedené v odstavci (1), lit. d) nese odvodem povinný s výjimkou cestovních

nákladů uvedených v § 34 (7) a (9). Taktéž se nehradí odvodem povinnému zisk, který mu snad odvodem ušel. Totéž platí také o lékařských prohlídkách (odvodech) u československých zastupitelských úřadů v cizině.

(5) O cestovních nákladech při odevzdání do vojenské nemocnice platí ustanovení § 34; k nákladům cestovním, uvedeným v poslední větě § 34 (7), patří částky za jízdní lístek železnicí ve třetí třídě osobního vlaku z místa pobytu do sídla odvodní komise, k níž se má odvodem povinný dostaviti, a zpět, jakož i stravovací příspěvek 11 Kč, je-li místo pobytu vzdáleno od místa odvodního nejméně 15 km; zvýšiti nebo snížiti stravovací příspěvek přísluší ministerstvu národní obrany.

(6) Náklady spojené s přípravnými pracemi odvodními jdou na vrub toho úřadu, u něhož vznikají. Pokud jde o náklady, jež jdou na vrub správy státní, budou vydány o hrazení zvláštní předpisy; až do té doby platí předpisy dosavadní.

(7) Odvedení mají na základě svolávacího lístku pouze nárok na kreditovanou jízdu železnicí v III. třídě (vyjma rychlíky) z nejbližší stanice místa pobytu, osoby v cizině meškající z nejbližší stanice pohraniční v Československé republice nejkratší cestou až do místa, resp. nejbližší stanice místa, kde nastupují do presenční služby.

§ 60.

Náklady přezkoušecí.

(1) Náklady přezkoušecí dělí se na:

a) náklady na stravování a cestu odvodem povinných, určených k přezkoušení;

b) denní platy a cestovné pro předsedu, pak pro členy přezkoušecí komise.

(2) Náklady tyto jdou vesměs na vrub rozpočtu ministerstva národní obrany.

(3) Odvodem povinný určený k přezkoušení má nárok na náhradu jízdného železnicí v třetí třídě z nejbližší stanice místa pobytu do úředního místa přezkoušecí komise a zpět; rychlíku smí býti použito jen tehdy, jestliže se tím celkové náklady sníží. K tomu účelu budiž mu vyplaceno na účet vojenské správy obecním (městským) úřadem místa pobytu na základě obsílky k přezkoušení, vyhotovené politickým úřadem I. stolice, jízdné třetí třídy podle civilního tarifu. Krom toho dostane se mu stravovacího příspěvku podle zásad uvedených v § 59 (5); nelze-li návrat do místa pobytu uskutečniti téhož dne, přísluší mu stravovací příspěvek ještě za následující den. Adjustované výkazy buďtež k refundaci předloženy intendanci příslušného zemského vojenského velitelství obdobně podle ustanovení § 34 (7). Pokud jde o náklady podle odst. (1), lit. b), budiž postupováno podle § 59 (3).

(4) Bylo-li však nařízeno přezkoušení z důvodu § 11, odst. 2., br. zák., nese náklady na předvedení ten, jenž byl pravoplatně uznán vinným tímto trestným činem tam uvedeným. Politický úřad I. stolice vynese nález na náhradu na základě pravoplatného trestního nálezu.

ČÁST 9.

DOBROVOLNÝ VSTUP DO ČESKOSLOVENSKÉ BRANNÉ MOCI.

§ 61.

Ustanovení všeobecná.

(1) Každý, kdo vyhovuje podmínkám §§ 8 a 12 br. zák., může se ucházeti o povolení dobrovolného vstupu do branné moci. Z dobrovolného vstupu jsou vyloučeni, kdož nejsou následkem soudního výroku v plném užívání občanských práv. Nezletilí potřebují k dobrovolnému vstupu souhlasu otcova neb poručníkova.

(2) Brancům, kteří podle své odvodní třídy jsou již povoláni k odvodu, nemůže býti povolen dobrovolný vstup do branné moci v době, pokud hlavní odvody trvají. Kdo jsa podle zákona povinen dostaviti se k odvodu, tak neučinil, nemůže dobrovolně do branné moci vstoupiti, pokud nevyhověl své zameškané odvodní povinnosti.

(3) Dobrovolníci jsou zavázáni k presenční službě v trvání 14 měsíců (§ 17 br. zák.) a v době přechodné též k další činné službě podle ustanovení § 61 br. zák. Po skončení presenční služby jsou dobrovolníci zavázáni k služební povinnosti v I. záloze do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 40. rok věku svého, a v II. záloze do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(4) Žádosti uchazečů o dobrovolný vstup buďtež doloženy:

a) vstupním listem, který vyhotoví domovský politický úřad I. stolice podle vzorce příl. 23; žadatelům trvale se zdržujícím na území Československé republiky, kteří nemo-

hou prokázati jiné státní příslušnosti, vyhotovuje vstupní list politický úřad I. stolice místa pobytu;

b) je-li žadatel nezletilý, svolením otce nebo poručníka, vyhotoveným podle vzorce příl. 24 a ověřeným politickým úřadem I. stolice bydliště otcova nebo poručníkova;

c) je-li žadatel zaměstnán ve státní službě, souhlasem svého nadřízeného úřadu ústředního;

d) sloužil-li již uchazeč dříve v branné moci, dokladem o propuštění.

(5) Doklady tyto zůstanou — byl-li uchazeč odveden — úředně uloženy u kmenového tělesa a tvoří část přijímacího spisu.

(6) Je-li domovské právo uchazečovo sporné, neb nelze-li je zjistiti, vyhotoví vstupní list politický úřad I. stolice stálého bydliště. Vstupní list nesmí býti vydán osobám, které nevyhovují podmínkám uvedeným v odstavcích (1) a (2). Vstupní list pozbývá platnosti za 3 měsíce ode dne vyhotovení, anebo, je-li uchazeč v odvodním stáří, počátkem hlavních odvodů. V obou těchto případech může býti dobrovolný vstup povolen teprve po předložení nového vstupního listu.

(7) Pro dobrovolný vstup hudebních elévů po dosažení 17. roku věku postačí průkazy a doklady, jež byly připojeny k žádosti za přijetí jakožto hudební elév.

(8) Služební doba, kterou snad dobrovolník před dobrovolným vstupem v branné moci ztrávil, se do nové povinnosti k presenční službě nezapočítává.

(9) Po dobu trvání služební povinnosti v záloze nemůže nikdo znovu dobrovolně do branné moci vstoupiti. Osobám takovým může býti povoleno jedině dobrovolné další konání činné služby podle příslušných předpisů.

(10) Za mobilisace a ve válce může býti dobrovolný vstup do branné moci povolen též na dobu války, a to pouze osobám, které vyhověly své řádné odvodní povinnosti a služební povinnosti jinak již nepodléhají. Takový vstup nebudiž pak povolován příslušníkům těch ročníků, pro něž byl již zařízen opětovný odvod podle § 28 d) br. zák. Služební povinnost dobrovolníků na dobu války odvedených trvá až do provedení všeobecné demobilisace a nemohou dobrovolníci odvedení na dobu války před provedením všeobecné demobilisace býti podle § 29 br. zák. propuštěni, i kdyby dosáhli dříve již 50. rok věku.

(11) Z důvodů výcvičných nelze v míru udíleti svolení k dobrovolnému vstupu do branné moci žadatelům starším 28 let. Uchazečům ženatým lze v míru takové povolení udíleti jen ve zcela výjimečných případech, za mobilisace a ve válce toto omezení neplatí.

§ 62.

Provedení odvodu při dobrovolném vstupu.

(1) Uchazečům o dobrovolný vstup do branné moci přísluší právo volby vojskového tělesa (útvaru), u kterého chtějí sloužiti, pokud toto jest oprávněno dobrovolníky přijímati a má-li žadatel schopnosti pro službu u vyvoleného tělesa.

(2) Žádost o povolení dobrovolného vstupu do branné moci, doložená přílohami uvedenými v § 61, budiž podána uchazečem buď bezprostředně, neb prostřednictvím nejbližšího doplňovacího okresního velitelství vyvolenému vojskovému tělesu, které jest oprávněno dobrovolníky přijímati.

(3) V míru jsou oprávněny přijímati dobrovolníky:

pěší pluky,
horské prapory,
hraničářské prapory,
lehké, horské, hrubé, těžké a létadlové dělostřelecké pluky a samostatné horské dělostřelecké oddíly a pluk minometů,
letecké pluky,
jezdecké pluky,
ženijní pluky,
automobilní pluk,
telegrafní pluk,
železniční pluk a
vozatajské prapory.

(4) Žádosti za povolení dobrovolného vstupu k vojskovým tělesům (útvarům), které nejsou uvedeny v odst. (3), buďtež předkládány ministerstvu národní obrany.

(5) Povolení dobrovolného vstupu nelze uděliti, nejsou-li předepsané přílohy úplné, nebo byl-li by přijetím dobrovolníka předepsaný mírový početný stav překročen.

(6) Za mobilisace a ve válce mohou přijímati vojsková tělesa pěchoty dobrovolníky podle potřeby. K vojskovým tělesům jiných zbraní a pomocných zbraní lze přijímati pouze takové dobrovolníky, kteří sloužili již dří-

ve u oné zbraně anebo kteří pro svoje zaměstnání a schopnosti zaručují brzké zdárné použití v tomto druhu vojenské služby. Vstup dobrovolníků k vojskovým útvarům služeb jest za mobilisace a ve válce nepřípustný.

(7) Právo rozhodovati o tom, lze-li dobrovolníka přijmouti, přísluší v míru velitelstvím vojskových těles (útvarů) uvedených v odstavci (3), v případech uvedených v odstavci (4) ministerstvu národní obrany. Za mobilisace a ve válce přísluší rozhodnutí u pěchoty velitelstvím vojskových těles (útvarů) a jich náhradních těles, v ostatních případech zemským vojenským velitelstvím.

(8) Odvody osob, které žádají o dobrovolný vstup do branné moci (odvody dobrovolníků) dějí se vojenskými komisemi bez účasti politických úřadů I. stolice a sice:

a) pro hudební elévy u vojskových těles,

b) pro všechny ostatní dobrovolníky u doplňovacích okresních velitelství.

(9) Vojskové těleso (útvar) poukáže uchazeče, proti jehož přijetí nemá námitek, k odvodu u nejbližšího doplňovacího okresního velitelství, kamž zašle současně žádost se všemi doklady spolu i s přijímacím svolením pro případ schopnosti k vojenské službě (odvedení). Při odvodním řízení budiž dbáno ustanovení „Předpisu pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě". Odvod dobrovolníků k pomocným službám jest nepřípustný.

(10) Komisi pro odvod dobrovolníků tvoří:

a) velitel doplňovacího okresu (velitel vojskového tělesa) nebo jeho zástupce,

b) důstojník zdravotnictva,

c) důstojník doplňovacího okresního velitelství (pobočník velitele vojskového tělesa).

(11) Důstojník zdravotnictva podá posudek o způsobilosti dobrovolníka k vojenské službě, odvodní rozhodnutí učiní pak velitel (odst. 10a). Při neshodě mínění o schopnosti dobrovolníka mezi velitelem a důstojníkem zdravotnictva jest pro odvodní rozhodnutí směrodatným posudek důstojníka zdravotnictva.

(12) Byl-li uchazeč odveden, budiž přijímací spis s listinou odvedených zaslán vojskovému tělesu (útvaru), jež přijetí žadatelovo pro případ jeho odvedení povolilo. Je-li neschopen k vojenské službě vůbec, anebo pro službu u vyvoleného vojskového tělesa (útvaru), buďtež mu přílohy žádosti vráceny a ono vojskové těleso (útvar) o tom uvědoměno; přijímací povolení budiž tomuto tělesu (útvaru) vráceno. Žadatelům, kteří byli uznáni za neschopny, nesmí doplňovací okresní velitelství vydati žádných potvrzení o odvodním výsledku.

(13) Hudební elévové buďtež odvedeni ihned, jakmile dovrší 17. rok věku, prokáží-li schopnost k vojenské službě; jinak staniž se tak nejpozději, jakmile této schopnosti nabudou. Poněvadž však takovým odsunutím odvodu vzniká hudebním elévům prodloužení závazku k další činné službě (§ 17 br. zák.), budiž při dobrovolném odvodu hudebních elévů postupováno co nejsvědomitěji. V žádném však případě nesmí býti odvod posunut přes dobu, kdy elév schopnosti k vojenské službě nabyl. V rubrice 27 listiny odvedených budiž zapsáno, že jde o odvod hudebního eléva, jakož i datum, kdy byl předvedený jakožto hudební elév presentován.

(14) Odvod dobrovolníků domovského doplňovacího okresního velitelství budiž zapsán do vlastního protokolu odvedených; jeden výpis z tohoto protokolu spolu s přijímacím spisem budiž poslán dotčenému vojskovému tělesu (útvaru), druhý výpis pak domovskému politickému úřadu I. stolice.

(15) Odvod dobrovolníků u jiného doplňovacího okresního velitelství budiž zapsán odvádějícím doplňovacím okresním velitelstvím do protokolu odvedených cizích příslušníků. O odvodu budiž vyhotovena listina odvedených trojmo, kterou podepíší všichni členové odvodní komise. Jeden stejnopis budiž poslán domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, druhý spolu s přijímacím spisem dotčenému vojskovému tělesu (útvaru) a třetí domovskému politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu má odvedený domovské právo.

(16) Při odvodech dobrovolníků prováděných vojskovými tělesy (u hudebních elévů) budiž zapsán odvod do zvláštního protokolu odvedených podle vzorce příl. 15, vyhotovena listina odvedených podle téhož vzorce a zaslána domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které zapíše dobrovolníka na základě listiny odvedených do příslušného protokolu odvedených; o odvedení dobrovolníka podá doplňovací okresní velitelství zprávu domovskému politickému úřadu I. stolice zasláním opisu listiny odvedených.

§ 63.

Dobrovolný vstup cizích státních příslušníků.

(1) Osoby, které nejsou státními občany republiky Československé, mohou dobrovolně vstoupiti do československé branné moci pouze se svolením presidenta republiky, vyhovují-li jinak podmínkám stanoveným pro dobrovolný vstup vůbec a prokáží-li se svolením své vlády k vstupu do vojenských služeb Československé republiky. Žádosti o přijetí buďtež zaslány přímo ministerstvu národní obrany. O tom, pokud lze od podmínky průkazu svolení vlády cizího příslušného státu upustiti, rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(2) Jako přílohy buďtež k žádosti připojeny:

a) křestní neb rodný list,

b) vysvědčení bezúhonnosti, vydané politickým nebo policejním úřadem místa pobytu,

c) písemné svolení domovské vlády k vstupu do vojenských služeb Československé republiky,

d) vyjádření některého vojskového tělesa (útvaru) podle § 62 (3) a (6) oprávněného k přijímání dobrovolníků, že proti povolení vstupu dobrovolného není ze služebního hlediska námitek,

e) revers, kterým se uchazeč v míru zavazuje k 14měsíční činné službě, po případě i k další činné službě; uchazeči o dobrovolný vstup do československé branné moci za mobilisace a ve válce musí se zavázati k činné službě na dobu války až do provedení úplné demobilisace. Revers tento musí býti ověřen soudem (notářem, veřejným notářem) neb politickým úřadem I. stolice, a je-li žadatel nezletilým, též jeho zákonným zástupcem spolupodepsán.

(3) Udělí-li president republiky k dobrovolnému vstupu do československé branné moci povolení, nařídí ministerstvo národní obrany, které doplňovací okresní velitelství má odvod provésti, zašle mu přijímací spis a uvědomí o tom uchazeče. Odvod cizího státního příslušníka budiž zapsán do protokolu odvedených, určeného pro brance mající domovské právo v obvodu politického úřadu I. stolice sídla doplňovacího okresního velitelství. Pro postup při odvodu platí ustanovení § 62.

ČÁST 10.

HLÁŠENÍ ODVODNÍCH VÝSLEDKŮ A ODVODNÍ ABSENCE.

§ 64.

Hlášení odvodních výsledků.

(1) Doplňovací okresní velitelství jsou povinna předložiti každoročně do 5. července nadřízenému zemskému vojenskému velitelství ve dvojím vyhotovení tyto výkazy:

a) výkaz výsledků odvodních od 1. ledna do 30. června odvodního roku podle vzorce příl. 25,

b) výkaz osob odvedených v době od 1. ledna do 30. června podle zaměstnání (řemesel), obsahující rubriky 15 až 110 výkazu vtělených nováčků, sestaveného podle vzorce příl. 26,

c) výkaz dobrovolníků příslušných domovským právem v obvodu doplňovacího okresu, kteří podle § 12 br. zák. v době od 1. ledna do 30. června do branné moci dobrovolně vstoupili a byli vtěleni k vojskovým tělesům (útvarům), doplňujícím se z oblasti vlastního zemského vojenského velitelství podle vzorce příl. 27,

d) výkaz dobrovolníků příslušných domovským právem v obvodu doplňovacího okresu, kteří podle § 12 br. zák. v době od 1. ledna do 30. června do branné moci dobrovolně vstoupili a byli vtěleni k vojskovým tělesům (útvarům), doplňujícím se z oblasti jiného zemského vojenského velitelství, podle vzorce příl. 27.

(2) Kromě výkazů uvedených v předchozím odstavci jsou doplňovací okresní velitelství povinna předložiti nadřízenému zemskému vojenskému velitelství ještě tyto výkazy:

A) do 15. října dvojmo:

a) výkaz výsledků odvodních od 1. července do 30. září podle vzorce příl. 25,

b) výkaz odvedených v době od 1. července do 30. září, sestavený podle zaměstnání (řemesel) a obsahující rubriky 15 až 110 výkazu vtělených nováčků sestaveného podle vzorce příl. 26.

B) do 20. ledna:

a) statistický výkaz výsledků odvodních od 1. ledna do 31. prosince předchozího roku podle vzorce příl. 28 trojmo,

b) přehled nepřítomných, kteří jsou 31. prosince k dodatečným odvodům v záznamu vedeni, podle vzorce příl. 29 dvojmo,

c) výkaz od 1. ledna do 31. prosince vtělených nováčků podle vzorce příl. 26 dvojmo.

(3) Zemské vojenské velitelství sestaví podle předložených výkazů úhrnné výkazy a předloží je ministerstvu národní obrany:

A) do 10. července:

úhrn výkazů předložených doplňovacími okresními velitelstvími podle ustanovení odstavce (1) po jednom exempláři s jedním původním výkazem každého doplňovacího okresního velitelství.

B) do 31. října:

úhrn výkazů uvedených v odst. (2) A. a) a b) po jednom exempláři s jedním původním výkazem každého doplňovacího okresního velitelství.

C) do 31. ledna:

a) úhrn výkazů uvedených v odst. (2) B. a) dvojmo s dvěma stejnopisy výkazu každého doplňovacího okresního velitelství,

b) úhrn výkazů uvedených v odst. (2) B. b) a c) jednou s jedním stejnopisem výkazu každého doplňovacího okresního velitelství.

§ 65.

Hlášení velkých odvodních absencí a nepřístojností.

Politické úřady I. stolice jsou povinny neprodleně hlásiti úředním postupem ministerstvu vnitra a národní obrany případy, kde se občané ve větším počtu k odvodu nedostaví, nebo kde se vyskytnou ve větší míře při odvodu nepřístojnosti, aby mohla býti těmito úřady učiněna podle posledního odstavce § 10 br. zák. potřebná opatření k řádnému provedení odvodů.

§ 66.

Záznam nepřítomných.

(1) Všichni odvodem povinní, kteří až do 31. prosince roku odvodního nevyhověli své odvodní povinosti, buďtež zapsáni do seznamu nepřítomných u domovských politických úřadů I. stolice a u doplňovacích okresních velitelství podle roku narození (vzorec příl. 30), a to:

a) ti, kdož nedostavili se k odvodu, ať jest jejich nepřítomnost ospravedlněna nebo ne;

b) ti, kdož se sice k odvodu dostavili, avšak o nichž z jakéhokoliv důvodu podle ustanovení tohoto nařízení nemohlo býti učiněno konečné rozhodnutí, na př. ti, kdož byli určeni ku přezkoušení a ještě nebyli předvedeni.

(2) V záznamech nepřítomných smějí býti toliko škrtnuti:

a) odvedení;

b) ti, o nichž některá odvodní nebo přezkoušecí komise rozhodla „Odvod odročen“, neb „Neodveden“;

c) zemřelí a soudně za zemřelé prohlášení;

d) „zcela neznámí“, kteří byli pojati omylem do seznamu odvodního;

e) ti, kdož se s povolením skutečně vystěhovali;

f) ti, kdož na základě mylného předpokladu domovského práva byli zapsáni do seznamu odvodního a jsou zapsáni v odvodním seznamu domovského odvodního okresu, konečně

g) ti, kdož stali se příslušnými v jiném odvodním okrese.

(3) Při každém vyškrtnutí budiž poukázáno na jednací spis, na jehož základě vyškrtnutí bylo provedeno, a příčina vyškrtnutí budiž krátce označena.

(4) Vyškrtnutí z jiných důvodů nežli v odstavci (2) uvedených smějí býti vykonávána toliko na souhlasný návrh doplňovacích úřadů I. stolice s povolením politického úřadu II. stolice.

(5) V případech uvedených v odstavci (2) lit. g) musí býti odvodem povinný zapsán do záznamu nepřítomných nového domovského politického a vojenského doplňovacího úřadu I. stolice, kterým náleží další řízení, pokud se odvodní povinnosti týče.

§ 67.

Kontrola, zdali byla splněna odvodní povinnost.

(1) U mužů, kteří překročili 20. rok věku a

a) mění své domovské právo;

b) žádají za živnostenskou koncesi neb živnostenský list;

c) za legitimační listinu a pod.;

d) za cestovní pas;

e) za ustanovení ve veřejné službě (§ 4), jest úřad, dříve než o žádosti rozhodne neb návrh učiní, povinen přesvědčiti se, zdali a jakým způsobem žadatel splnil odvodní povinnost.

(2) Nevyhověl-li žadatel své odvodní povinnosti podle branného zákona, budiž ihned zavedeno další řízení, po případě budiž učiněno oznámení domovskému politickému úřadu I. stolice.

ČÁST 11.

REPARTICE NOVÁČKŮ.

§ 68.

Zásady normální repartice nováčků.

(1) Ministerstvo národní obrany vydá všem zemským vojenským velitelstvím každoročně výnos o normální repartici nováčků odvedených ke službě se zbraní, v němž uveden bude počet nováčků, kteří mají býti vtěleni do jednotlivých vojskových těles (útvarů), doplňujících se z oblasti zemského vojenského velitelství; ve výnose tom bude dále uvedeno, jak jsou na krytí potřeby nováčků jednotlivá zemská vojenská velitelství zúčastněna a v jakém počtu a pro které druhy zbraní, útvary a ústavy doplňující se z oblasti jiného zemského vojenského velitelství má býti z vlastní oblasti příslušných nováčků poskytnuta výpomoc.

(2) Rozdělení nováčků odvedených k pomocným službám obsaženo je ve zvláštní normální repartici.

(3) Podkladem pro normální repartici nováčků ministerstva národní obrany jsou úhrnné výkazy předložené podle ustanovení § 64 (3) A.

(4) Pomůckou pro normální repartici nováčků u zemských vojenských velitelství jsou výkazy uvedené v § 64 (1).

(5) Zemská vojenská velitelství sestaví repartici nováčků podle vzorce příl. 31 pro vojsková tělesa (útvary) přikázaná jim podle příslušnosti doplňování a repartici výpomoci nováčků pro jiná zemská vojenská velitelství podle vzorce příl. 32. Každá z těchto repartic budiž sestavena odděleně pro odvedené ke službě se zbraní a pro odvedené k pomocným službám. Repartice podle vzorce příl. 31 budiž zaslána všem vojskovým tělesům (útvarům), doplňujícím se podle příslušnosti doplňování v obvodu vlastního zemského vojenského velitelství, všem podřízeným doplňovacím okresním velitelstvím a ministerstvu národní obrany.

(6) Repartice výpomoci nováčků podle vzorce příl. 32 budiž — po vzájemné dohodě dotčených zemských vojenských velitelství o vyplnění rubrik 2 až 5 — zaslána podřízeným doplňovacím okresním velitelstvím, dále zemskému vojenskému velitelství, jemuž se výpomoc poskytuje, jakož i všem vojskovým tělesům (útvarům) uvedeným v repartici výpomoci a konečně ministerstvu národní obrany.

(7) Jako doplněk k repartici budiž zasláno zároveň s repartici všem místům, jimž byla repartice zaslána, roztřídění nováčků podle zaměstnání (řemesel) na všechny útvary, vyjma pěší formace podle vzorce příl. 33.

(8) V přikázané kvotě nováčků jsou zahrnuty též osoby, které dobrovolně vstoupily podle § 12 br. zák. do branné moci a byly do vojskového tělesa (útvaru) již vtěleny; nutno tudíž počet osob vtělených dobrovolným vstupem při provádění repartice odečísti.

(9) Na brance, kterým byl povolen odklad nastoupení presenční služby, nebudiž bráno při repartici zření. Tyto nutno vtěliti do jednotlivých vojskových těles (útvarů), uvedených v repartici podle vzorce příl. 31 v poměru kvoty dotčeného vojskového tělesa (útvaru) k úhrnnému počtu branců přicházejících pro repartici v úvahu.

§ 69.

Individuální výběr a vtělení branců do vojskových těles (útvarů) doplňovacím okresním velitelstvím.

(1) Ihned, jakmile obdrží doplňovací okresní velitelství repartice vydané zemským vojenským velitelstvím, provede individuální výběr a vtělení branců do přikázaných vojskových těles (útvarů), přihlížejíc při tom k ustanovením o výběru a vtělení nováčků a k záznamům učiněným podle § 36.

(2) Žádostem jednotlivců týkajícím se vtělení, budiž, pokud tomu nepřekáží ustanovení předchozího odstavce, vyhověno.

(3) Vysvěcení neb ustanovení duchovní a kandidáti duchovního stavu všech zákonem uznaných vyznání, kteří byli podle § 36 (2)

zaznamenáni pro použití ve zdravotní službě, buďtež vtěleni ke zdravotním rotám anebo k pěchotě, kde jich budiž použito k pomocné zdravotní službě, po případě i k jiné službě beze zbraně. Stane-li se branec teprve po odvodu kandidátem duchovního stavu některého zákonem uznaného vyznání a nesplnil-li dosud zákonité presenční služební povinnosti, budiž na jeho řádně doloženou žádost provedeno přemístění k zdravotní rotě aneb k pěchotě, kde ho budiž použito k pomocné zdravotní službě, po případě i k jiné službě beze zbraně. Před nastoupením do presenční (činné) služby jsou osoby v tomto odstavci uvedené povinny prokázati, že u nich dosud trvá poměr, odůvodňující jejich použití ke službě beze zbraně. Neprokáží-li této okolnosti, nemají nároku na takové vtělení (přemístění).

(4) Branci, kteří již v branné moci sloužili a byli pro nezpůsobilost propuštěni a znovu pak odvedeni, buďtež vtěleni do vojskového tělesa téhož druhu zbraně, aneb stejného ústavu, kde dříve sloužili.

(5) Žádá-li branec o vtělení do vojskového tělesa (útvaru) v určité posádce z důvodů studijních, budiž této žádosti řádně doložené podle možnosti vyhověno, pokud dotčené vojskové těleso (útvar) jest tomuto doplňovacímu okresnímu velitelství přikázáno k doplňování. Jinak budiž vtělen k některému vojskovému tělesu (útvaru), které je doplňováním dotčenému doplňovacímu okresnímu velitelství přikázáno; toto vojskové těleso (útvar) budiž při tom zpraveno o zaznamenané žádosti, aby přemístěním žadatelovým žádosti za náhradu vyhovělo.

(6) Branci, kteří co do svého vzdělání vyhovují podmínkám pro výcvik na důstojníky v záloze, buďtež vtěleni do jednotlivých vojskových těles (útvarů) v poměru určeném podle potřeby každoročně ministerstvem národní obrany.

(7) O vtělení branců, kterým byl povolen odklad nastoupení presenční služby, platí ustanovení § 68 (9).

(8) Branci, kteří byvše odvedeni při dodatečných odvodech v době od 1. července do 31. prosince, jsou povinni téhož roku nastoupiti presenční službu, buďtež vtěleni do vojskových těles (útvarů) v poměru kvoty reparticí přikázané. Stejným způsobem budiž postupováno při vtělování branců odvedených při dodatečných odvodech v době od 1. července do 31. prosince, kterým byl povolen odklad nastoupení presenční služby.

(9) Počtu řemeslníků, kteří mají býti vtěleni do jednotlivých vojskových těles (útvarů) podle rozdělení řemeslníků (vzorec příl. 33), musí býti bezpodmínečně dosaženo. Jest přípustno, aby byl vtělen větší počet řemeslníků k určitému vojskovému tělesu (útvaru) v rámci ustanovení platných o výběru a vtělení nováčků pro onen útvar, pokud to nejde na úkor jiných.

(10) Předchozí ustanovení platí jak pro provedení repartice odvedených ke službě se zbraní, tak i odvedených k pomocným službám.

(11) Pro postup při individuálním výběru branců platí zvláštní směrnice, jež vydá ministerstvo národní obrany.

(12) Po skončeném individuálním výběru branců podle repartice vyplní doplňovací okresní velitelství rubriku 29 protokolu odvedených a výpisů z protokolu odvedených zápisem vojskového tělesa (útvaru), ku kterému byl dotčený nováček vtělen, načež odešle výpisy z protokolu odvedených vojskovému tělesu (útvaru).

ČÁST 12.

DOPLŇOVÁNÍ DŮSTOJNICTVA A PODDŮSTOJNICTVA.

§ 70.

O doplňování důstojnictva a poddůstojnictva z povolání, jakož i důstojnictva v záloze platí zvláštní předpisy.

ODDÍL III.

O POVINNOSTI SLUŽEBNÍ.

ČÁST 1.

Povšechná ustanovení o služební povinnosti a zařadění.

§ 71.

Zařadění a vtělení.

(1) Zařaděním přijímá se odvedený do svazku branné moci. Zařadění provedeno budiž tím, že odvedení přijmou se do kmenového stavu určitého kmenového tělesa, do kterého byli vtěleni.

(2) Zařadění do branné moci má podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 9 Sb. z. a n., jímž se pozměňuje vojenský trestní zákon a řád, pokud jde o působnost ustano-

vení II. dílu vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech, účinky vykonané vojenské přísahy služební.

(3) Všichni při odvodu (hlavním nebo dodatečném), po případě při přezkoušení nebo u čsl. zastupitelských úřadů v cizině v době od 1. ledna do 1. října odvedení buďtež zařaděni 1. říjnem odvodního roku. Po 1. říjnu až do 31. prosince odvedení a dobrovolníci zařaděni buďtež dnem odvodu; výjimky pro zařadění dobrovolníků nařídí, třeba-li, ministerstvo národní obrany.

(4) Za mobilisace a ve válce může býti provedeno zařadění na rozkaz presidenta republiky všeobecně před 1. říjnem.

(5) Dnem zařadění dlužno zásadně nastoupiti též do presenční služby, pokud není v těchto předpisech nebo ministerstvem národní obrany něco jiného stanoveno.

(6) Přijmou-li se nezařadění odvedení před lhůtou všeobecného zařadění do presenční služby, buďtež zařaděni dnem presentace.

(7) Zařadění provedeno budiž podle výpisů z protokolu odvedených, došlých kmenovým tělesům od doplňovacích okresních velitelství, po případě také na základě výpisů z presentačních protokolů.

(8) Vtělení branců do vojskových těles (útvarů) děje se podle ustanovení § 69. O vtělení studujících (žáků atd.) veřejných škol platí ustanovení § 69 (5); ve druhém roce presenční (činné) služby může jim býti ministerstvem školství a národní osvěty povolen zápis na učiliště, jež chtějí navštěvovati. Zápis tento nesmí býti na újmu jejich vojenské službě.

§ 72.

Všeobecná ustanovení o služební povinnosti.

(1) Služební povinnost jest povinnost k vojenské službě v branné moci podle branného zákona a počíná se dnem zařadění.

(2) Služební povinnost trvá bez rozdílu, zdali zařadění do branné moci nastalo na základě pravidelného odvodu nebo dobrovolného vstupu (dobrovolného odvodu) v presenční službě 14 měsíců, v I. záloze do 31. prosince roku, v němž dokončí občan 40., v II. záloze do 31. prosince roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(3) Odvedení příslušníci ročníku 1899 jsou povinni k 14měsíční službě presenční, pakliže jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně nepřevyšuje trvání jednoho roku, jinak na dobu jednoho roku.

(4) Příslušníci ročníků 1900 a 1901 v roce 1921 odvedení, jakož i všichni v roce 1922 odvedení jsou bezvýjimečně povinni ihned po skončení presenční služby 14měsíční ještě k další činné službě v trvání 10 měsíců; všichni v letech 1923 až 1925 odvedení jsou pak povinni po skončení pravidelné presenční služby ještě k další činné službě v trvání 4 měsíců (§ 61 br. zák.).

(5) Tam, kde se v tomto nařízení mluví o zákonité presenční služební povinnosti, budiž pod pojmem tímto vyrozumívána vedle povinnosti k pravidelné presenční též povinnost k další činné službě 10- resp. 4měsíční podle § 61 br. zák. uvedená v předchozím odstavci.

(6) O služební povinnosti osob, podrobených odvodu bez vlastního zavinění teprve po roku, v němž dokončily 22. rok věku, rozhoduje ministerstvo národní obrany.

§ 73.

Služební povinnost příslušníků četnictva.

(1) Příslušníci branné moci, kteří slouží v četnictvu, jsou zproštěni po dobu činné služby četnické s výhradou §§ 5 a 6 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 299 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany, věc. III, č. 27, čl. 280 z roku 1920) od služby vojenské; služební čas v četnictvu ztrávený čítá se jim do služební povinnosti ve vojště. Podrobnosti upravují předpisy, které vydá ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(2) Příslušníci četnictva, propuštění z četnictva podle platných superarbitračních předpisů pro neschopnost k četnické službě, nepodléhají, nebyli-li přeloženi do výslužby, branné povinnosti; na ně se však vztahují ustanovení §§ 3 a 28 d) br. zák. Příslušníci četnictva, propuštění z jiných důvodů z četnictva, podléhají branné povinnosti až do 31. prosince roku, v němž dokonají 50. rok věku; takové osoby buďtež zařaděny podle svého stáří do I. nebo II. zálohy. Evidenci příslušníků četnictva, přeložených do výslužby, vedou příslušné četnické úřady podle všeobecných zásad platných pro evidenci čsl. branné moci.

§ 74.

Služební povinnost cizinců, kteří nabyli československé státní příslušnosti, jakož i trvale usedlých osob neznámé státní příslušnosti.

(1) Cizinci, kteří nabyli československého státního občanství před koncem roku, v němž dokončí 22. rok věku a byli při odvodu uznáni za způsobilé k vojenské službě, podléhají stejné služební povinnosti jako ostatní českoslovenští státní příslušníci.

(2) Cizinci, kteří nabyli československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončili 22. rok věku, a byli při odvodu provedeném podle ustanovení § 7 (10) uznáni způsobilými k vojenské službě, buďtež zařaděni do zálohy a podléhají služební povinnosti do 31. prosince roku, v němž dokončí 50. rok věku. V záloze podrobí se 12nedělnímu vojenskému výcviku. Na to podléhají podle věku svého cvičením ve zbrani (služebním).

(3) Služební povinnosti podléhají osoby v předchozích odstavcích uvedené bez ohledu na to, zda a jak vyhověly branné povinnosti ve své dřívější vlasti.

(4) Cizinci, kteří nabyli československé státní příslušnosti teprve po 31. prosinci roku, v němž dokonají 40. rok věku, nepodléhají v míru ani odvodní ani služební povinnosti. Za mobilisace a ve válce vztahuje se však na ně ustanovení § 3 br. zák. [§ 7 (11)].

(5) Osoby trvale bydlící v československé republice, které nemohou prokázati jiné státní příslušnosti, podléhají služební povinnosti podle svého věku stejně jako českoslovenští státní příslušníci.

(6) O osobách uvedených v předchozím odstavci, které se trvale usadily v československé republice teprve po 31. prosinci roku, ve kterém dokonaly 22. rok věku a byly při odvodu provedeném podle ustanovení § 7 (9) a (10) jakožto způsobilé k vojenské službě odvedeny, platí obdobně ustanovení odst. (2).

(7) O služební povinnosti osob, které se staly československými státními příslušníky na základě mezistátních úmluv, uzavřených k provedení ustanovení mírových smluv o státním občanství, jakož i osob, které nabudou československé státní příslušnosti opcí vykonanou na základě mírových smluv a mezistátních úmluv právě uvedených, platí ustanovení § 7 (12).

ČÁST 2.

POVINNOST K PRESENČNÍ (DALŠÍ ČINNÉ) SLUŽBĚ.

a) Povinnost k presenční službě a další činné službě podle § 61 br. zák.

§ 75.

Presenční služební povinnost.

(1) Presenční služební povinnost počíná se dnem zařadění a končí dnem skutečného vykonání předepsané presenční služby. Presenční služba počítá se ode dne skutečného nastoupení do presenční služby; při předčasném nastoupení do presenční služby přede dnem všeobecného zařadění nováčků platí ustanovení § 78 (4).

(2) Brancům, kteří již sloužili v branné moci a byli pro nezpůsobilost k vojenské službě propuštěni, avšak potom, jsouce ještě odvodem povinni, byli znovu odvedeni, budiž presenční doba dříve odsloužená započítána do presenční služební povinnosti; k presenční službě kratší dvou měsíců nebudiž při výpočtu presenční služební povinnosti přihlédáno.

(3) Vojenským osobám, dopustivším se zločinu zběhnutí, nebudiž doba od jejich uprchnutí až do dne nastoupení vojenské služby do zákonné presenční služby včítána.

(4) Osoby, za své presenční služby na svobodě potrestané, musí nahraditi presenční služební dobu zameškanou trestem nebo vazbou, uvalenou na ně v trestní věci, jež skončila rozsudkem odsuzujícím, přesahuje-li čas, odňatý službě trestem (zařaděním do zvláštního vojenského pracovního oddílu podle zákona ze dne 18. března 1921, č. 129 Sb. z. a n., následkem odsouzení pro podloudný vývoz podle zákona ze dne 18. března 1920, č. 188 Sb. z. a n.) nebo vazbou, úhrnem 30 dní.

(5) Osoby za své presenční služby odsouzené pro trestné činy podle zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919, č. 568 Sb. z. a n., spáchané před nebo po nastoupení presenční služby, nebo pro trestné činy podle zákona o stíhání podloudného vývozu předmětů potřeby do ciziny ze dne 18. března 1920, č. 188 Sb. z. a n., spáchané před nastoupením do presenční služby, buďtež přeloženy k odpykání trestu v civilní trestnici (věznici), po případě k nastoupení práce v civilním pracovním oddílu (zákon ze dne 18. března 1921, č. 129 Sb. z. a n.) na dobu k tomu potřebnou na trvalou dovolenou a bu-

diž sděleno udělení trvalé dovolené za účelem nařízení výkonu trestu soudu, který vynesl rozsudek v I. stolici (na území Slovenska a Podkarpatské Rusi státnímu zástupci). Jakmile si trest odpykají, po případě práci v pracovním trestním oddílu odslouží — což budiž správami věznic (ředitelstvími trestnic) příslušnému vojskovému tělesu (útvaru) oznámeno — buďtež bezodkladně povolány k pokračování v přerušené presenční službě. Ustanovení tohoto odstavce platí též o osobách, které byly za presenční služby odsouzeny civilními soudy trestními a odklad výkonu trestu nebyl povolen.

(6) Presenční službu dlužno vykonávati bez přerušení; dočasné dovolené se nepočítají za přerušení presenční služby. Ustanovení o dočasných dovolených obsažena jsou ve zvláštních předpisech.

(7) Pokud to služební zájem dovoluje, může býti udělena samostatným zemědělcům, nájemcům zemědělských usedlostí, synům nebo bratrům, po případě vnukům samostatných zemědělců k práci neb i k dozoru neschopných dočasná dovolená na zemědělské práce, a to dvakráte v jednom roce; délka těchto dovolených nesmí převyšovati úhrnem dobu šesti týdnů, při čemž se cestovní dny do doby dovolené nevčítají. Dobu, kterou vojín ztráví na zemědělské dovolené přes dobu normální dočasné dovolené, dlužno nahraditi.

§ 76.

Povolání k presenční službě.

(1) Povolání k presenční službě budiž prováděno příslušným doplňovacím okresním velitelstvím svolávacím lístkem podle vzorce příl. 34 pro každého muže zvláště. Svolávací lístky buďtež vyhotoveny náhradními tělesy (útvary), pokud možno nejpozději 6 neděl před stanovenou lhůtou nastoupení do presenční služby, a zaslány doplňovacím okresním velitelstvím, která je přezkoumají, vyplní pobyt povolaného, opatří datem, kulatým razítkem a podpisem velitele doplňovacího okresu, načež je zašlou na potvrzení nejdéle do 10 dnů a pokud možno nejpozději měsíc před lhůtou nastoupení domovskému politickému úřadu I. stolice. Náhradním tělesům (útvarům) není dovoleno zasílati svolávací lístky přímo politickým úřadům.

(2) Domovské politické úřady 1. stolice rozešlou svolávací lístky s největším urychlením, nejpozději do 7 dnů po obdržení přímo obecním (městským) úřadům bydliště brancova (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi notářům), které jsou povinny obstarati jich doručení; je-li obec bydliště brancova mimo oblast domovského politického úřadu II. stolice, vyžádá si domovský politický úřad I. stolice při doručování pomoci politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu dotčená obec místa pobytu leží.

(3) Ve zvláštních případech mohou výjimečně doplňovací okresní velitelství svolávací lístky pro jednotlivé osoby zaslati přímo obecnímu (městskému) úřadu místa pobytu k doručení, musí však o tom vyrozuměti domovský politický úřad I. stolice, aby působil na řádné doručení svolávacích lístků.

(4) V cizině bydlícím brancům buďtež svolávací lístky doručovány prostředníkem, oprávněným přijímati vojenské výměry [§ 132 (6) a § 144 (14)]; není-li ho, budiž použito při doručování svolávacích lístků prostřednictví čs. zastupitelských úřadů v cizině.

(5) Svolávací lístky buďtež vyhotoveny pro dosud nezařaděné brance, kteří mají v roce odvodním nastoupiti do presenční služby, ihned po skončení repartice nováčků, a sice nováčci, vtělení k vojskovým tělesům (útvarům), která se doplňují z obvodu vlastního zemského vojenského velitelství a tamtéž jsou dislokována, buďtež povoláni přímo k náhradním tělesům (nemá-li některý útvar náhradního tělesa, přímo k útvaru), anebo podle zvláštních nařízení, která budou při repartici nováčků vydána. Ostatní nezařadění nováčci buďtež povoláni k domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Svolávací lístky pro brance, uvedené v tomto odstavci, vyhotovuje doplňovací okresní velitelství na základě protokolů odvedených.

(6) Zařadění, avšak presenční službu dosud nenastoupivší branci buďtež povoláni k náhradním tělesům (útvarům), do nichž byli vtěleni. Svolávací lístky pro tyto brance až na zápis místa pobytu, datum, podpis a razítko povolávacího doplňovacího okresního velitelství vyhotoví příslušné náhradní těleso (útvar) na základě evidenčního protokolu příslušnosti. Ke kontrolním účelům vedou tu náhradní tělesa (útvary) seznam k činné službě povolaných podle vzorce příl. 35.

(7) Odvedení, kteří mají v odvodním roce nastoupiti do presenční služby a neobdrží do 1. října svolávacího lístku, jsou povinni ohlásiti to obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa pobytu, který o tom zpraví nadřízený politický úřad I. stolice, aby bylo další zařízeno.

§ 77.

Nastoupení do presenční služby.

(1) Každý zavolaný jest povinen dostaviti se v označenou dobu a na označené místo.

(2) Každý zavolaný musí bezpodmínečně povolávacího rozkazu uposlechnouti. Vyňati jsou pouze ti, kteří prokáží neschopnost k dopravě (cestě) lékařským vysvědčením, vyhotoveným, pokud možno, důstojníkem zdravotnictva z povolání, aneb aspoň tímto potvrzeným; ve vysvědčení musí býti popsán stav nemoci. Není-li možno, aby lékařské vysvědčení bylo vyhotoveno neb aspoň potvrzeno důstojníkem zdravotnictva z povolání, musí býti vysvědčení opatřeno potvrzením obecního (městského) úřadu, že nebylo možno opatřiti předepsané vysvědčení neb potvrzení důstojníka zdravotnictva z povolání.

(3) Zavolaný jest povinen dostaviti se až na místo, vyznačené ve svolávacím lístku, v občanském obleku a přinésti s sebou svoje vojenské průkazy a svolávací lístek.

(4) Branci, povinní nastoupením presenční služby, kteří byli odsouzeni k trestům na svobodě, nepřevyšujícím dobu 3 měsíců, buďtež k nastoupení presenční služby povoláni, pokud trestu dosud nenastoupili; současně s povoláním požádá však doplňovací okresní velitelství příslušný soud (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi státního zástupce) za odklad trestu.

(5) Branci, kteří byli odsouzeni k trestům na svobodě ve výměře, uvedené v předchozím odstavci a trest již nastoupili, buďtež rovněž k presenční službě povoláni. Příslušnému soudu budiž současně zaslána domovským doplňovacím okresním velitelstvím žádost za přerušení trestu podle § 401b) rak. tr. ř. Ustanovení tohoto odstavce neplatí o brancích, odsouzených soudy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

(6) Branci, kteří jsou v den zařadění ve vazbě vyšetřovací nebo trestní, jsou povinni, pokud nebyl povolen odklad neb přerušení trestu podle předchozích odstavců, nastoupiti do presenční služby ihned po propuštění z vazby.

(7) Služební presenční dobu, zameškanou opožděným nastoupením do presenční služby, dlužno nahraditi.

§ 78.

Předčasné nastoupení do presenční služby přede dnem všeobecného zařadění nováčků.

(1) Branci, kteří žádají za povolení k předčasnému nastoupení do presenční služby, musí podati řádně odůvodněné žádosti u domovského politického úřadu I. stolice, který je zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; toto si vyžádá dobrozdání a vyjádření vojskového tělesa (útvaru), jemuž byl žadatel snad již přidělen, aneb u kterého žádá nastoupiti presenční službu, nebo pro které byl při odvodu zaznamenán.

(2) Pokládá-li vojskové těleso (útvar) předčasné nastoupení do presenční služby za výhodné pro službu a je-li místo v předepsaném početném stavu, budiž žádost s vyjádřením vojskového tělesa předložena doplňovacím okresním velitelstvím k rozhodnutí nadřízenému zemskému vojenskému velitelství.

(3) Presentaci osob, nastupujících předčasně do presenční služby přede dnem všeobecného zařadění nováčků, provádí domovské doplňovací okresní velitelství.

(4) Služební doba, vykonaná až do všeobecného zařadění nováčků, se nezapočítává do zákonem předepsané délky presenční služby; zemská vojenská velitelství mohou povoliti předčasné nastoupení presenční služby pouze s výhradou, že žadatel před presentací prohlásí, že žádá za příznivé vyřízení žádosti přes to, že mu nebude činná služba až do dne všeobecného zařadění (1. října) započítána do délky presenční služby zákonem stanovené. Prohlášení toto budiž připojeno k výpisu z protokolu odvedených, zaslanému kmenovému tělesu.

(5) Udělené povolení předčasně nastoupiti presenční službu pozbude platnosti, nebyla-li presentace provedena ve čtrnácti dnech ode dne, kdy byl příslušný výměr doručen

(6) Zjistí-li se při presentaci vojenským lékařem, že jest uchazeč nezpůsobilý ke službě, budiž ponechán ve svém dřívějším poměru až do doby všeobecného zařadění. Zjistí-li se nezpůsobilost ke službě vojenské teprve po nastoupení služby u vojskového tělesa (útvaru), avšak přede dnem všeobecného zařadění nováčků, budiž dotčený, nevznikla-li nezpůsobilost následkem vojenské služby, dán na trvalou dovolenou až do dne všeobecného zařadění nováčků.

§ 79.

Odklad nastoupení presenční služby.

(1) Žádost za odklad nastoupení do presenční služby podle § 16 br. zák., dlužno podati u politického úřadu I. stolice místa trvalého pobytu, kde žadatel má se dostaviti k odvodu, před odvodem, nejpozději však u odvodní komise před lékařskou prohlídkou. Nastaly-li však okolnosti, odůvodňující odklad nastoupení presenční služby, později (po odvodu), může býti podána žádost též po odvodu, nejdéle však do dne nastoupení do presenční služby. Žádosti za odklad nastoupení do presenční služby z důvodů studií buďtež doloženy průkazem o studiích na vysoké škole nebo potvrzením o školní návštěvě v předešlém roce a dokladem o pokračování ve studiích; studia v cizině nejsou překážkou příznivého vyřízení žádosti za odklad nastoupení presenční služby. K žádostem za odklad presenční služby z jiných důvodů připojeny buďtež přiměřené doklady o přípravě k budoucímu povolání aneb o okolnostech zvláštního zřetele hodných. Nemá-li žadatel před odvodem nebo při odvodu potřebných dokladů po ruce, může je předložiti teprve po odvodu.

(2) Žádost za odklad nastoupení presenční služby, která byla podána před odvodem nebo při odvodu, přednese odvodní komisi, byl-li žadatel odveden, druhý politický úředník [§ 26 (2)]; k této žádosti učiní příslušný návrh vojenský zástupce. Souhlasí-li s ním předseda odvodní komise, stane se tento návrh rozhodnutím odvodní komise a budiž jako rozhodnutí oznámeno žadateli předsedou komise a také písemně politickým úřadem I. stolice doručeno. Nedocílí-li se souhlasu, budiž spis s odůvodněním návrhu vojenského zástupce a námitkami předsedovými zaslán doplňovacímu okresnímu velitelství, ke kterému odvodní komise náleží. Toto předloží spis nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které rozhodne v souhlasu s politickým úřadem II. stolice. Nedocílí-li se souhlasu, budiž spis předložen ministerstvu národní obrany, jež rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(3) Rozhodnutí dlužno poznamenati v odvodním seznamu v rubrice 13; je-li žádost kladně vyřízena, též v protokole odvedených, v rubrice 29.

(4) Neodvedeným buďtež jejich žádosti jako bezpředmětné vráceny.

(5) Odklad nastoupení presenční služby budiž povolován zásadně na dobu jednoho roku, počínaje od 1. října odvodního roku; trvají-li okolnosti, odůvodňující odklad i dále, budiž tento odklad na odůvodněnou žádost v mezích ustanovení § 16 br. zák. rok od roku prodlužován. Výjimečně může býti v případech zvláštního zřetele hodných odklad nastoupení presenční služby povolen ihned na více let v mezích ustanovení zmíněného § 16 br. zák.

(6) Nebylo-li možno, aby odvodní komise projednala ihned žádost za odklad nastoupení presenční služby, nebo byla-li žádost podána po odvodu, jakož i o žádosti osob, jež byly určeny k přezkoušení a teprve při přezkoušení byly odvedeny, rozhoduje domovské doplňovací okresní velitelství v souhlase s domovským politickým úřadem I. stolice; nedocílí-li se souhlasu, předloží doplňovací okresní velitelství žádost nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které o ní rozhodne v souhlase s politickým úřadem II. stolice. K žádosti budiž připojen výpis z odvodního seznamu. Nedocílí-li se ani takto souhlasu, předloží zemské vojenské velitelství spis ministerstvu národní obrany, které o žádosti rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(7) Proti rozhodnutí odvodní komise, neb doplňovacích úřadů I. stolice, může žadatel podati stížnost k příslušnému zemskému vojenskému velitelství ve 14 dnech ode dne, kdy mu byl doručen písemný výměr; den, kterého byl výměr doručen, nepočítá se do lhůty 14 dnů. Stížnost proti rozhodnutí odvodní komise dlužno podati u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu byl stěžovatel podroben odvodnímu řízení, jinak u domovského politického úřadu I. stolice. Stížnost lze podati ústně, písemně nebo telegraficky. Den, kdy byla podána stížnost poštovnímu nebo telegrafnímu úřadu, pokládá se za den podání stížnosti. Připadá-li poslední den stížnostní lhůty na neděli neb svátek, končí stížnostní lhůta nejbližším všedním dnem.

(8) Stížnosti, podané podle ustanovení předchozího odstavce, zašle politický úřad I. stolice se všemi jednacími spisy doplňovacímu okresnímu velitelství, a to stížnosti proti rozhodnutí odvodní komise doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu byl odvod proveden, jinak domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; doplňovací okresní velitelství předloží došlé stížnosti se všemi jednacími spisy a s ověřeným výpisem z odvodního seznamu, jejž podle potřeby opatří si u domovského doplňovacího okres-

ního velitelství, nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, jež o stížnosti rozhodne v dohodě s politickým úřadem II. stolice s konečnou platností. Nedocílí-li se v této instanci souhlasu, předloží zemské vojenské velitelství spisy k rozhodnutí ministerstvu národní obrany, jež rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(9) Žádosti za prodloužení odkladu nastoupení presenční služby [odst. (5)], řádně doložené, buďtež podány nejpozději do 1. srpna u domovského politického úřadu I. stolice. U žadatelů, kteří žádají za prodloužení odkladu za účelem pokračování ve studiích, budiž připojen průkaz o studiích ve školním (studijním) roce právě uplynulém. O žádostech rozhodují úřady v odst. (6) uvedené. O stížnostech platí ustanovení odst. (7) a (8).

(10) Vyrozuměti žadatele (stěžovatele) o rozhodnutích, vydaných podle tohoto paragrafu mimo odvodní komisi, přísluší politickému úřadu I. stolice; v těchto vyrozuměních budiž uvedeno, zdali rozhodnutí je konečně platné, či je-li proti němu přípustna stížnost, v kterémžto případě budiž výslovně udána lhůta stížnostní a úřad, u kterého má býti stížnost podána. Rozhodnutí o podaných stížnostech budiž dáno na vědomí kromě doplňovacích úřadů, jež rozhodnutí učinily, též domovským doplňovacím úřadům.

(11) Podání žádosti za odklad (prodloužení odkladu) nastoupení presenční služby, jakož i stížnost proti zamítavému rozhodnutí takové žádosti nemají účinku odkládacího.

(12) Odvedení, jimž byl odklad presenční služby povolen výjimečně na dobu delší jednoho roku [odst. (5)], musí, počínaje příštím rokem, každoročně v měsíci říjnu předložiti svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice doklad o pokračování ve studiích, resp. doklad o tom, že poměry, jež odklad presenční služby odůvodňují, dále trvají. Těm, kdož ve stanovené lhůtě předepsaných dokladů nezašlou, jakož i těm, jichž předložený průkaz nebyl shledán postačujícím, budiž odklad presenční služby domovským doplňovacím okresním velitelstvím v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice zrušen a dotčený zavolán ihned do presenční služby. O stížnostech proti tomuto rozhodnutí platí obdobně ustanovení odst. (7) a (8). Podání stížnosti nemá účinku odkládacího. Domovská doplňovací okresní velitelství jsou povinna vésti ve zvláštním záznamu osoby povinné předkládati průkaz o dalším trvání poměrů, odůvodňujících povolený odklad nastoupení presenční služby.

(13) O povinnosti předkládati zavčas uvedené doklady, jakož i o důsledcích při nesplnění této povinnosti, buďtež odvedení ve výměru, povolujícím odklad presenční služby, poučeni.

(14) Odvedení, jimž byl odklad presenční služby povolen, buďtež po zařadění ponecháni až do povolené lhůty na trvalé dovolené; ti, jimž byl odklad nastoupení presenční služby povolen na dobu delší jednoho roku, mohou nastoupiti i před uplynutím této lhůty do presenční služby, zásadně však jen 1. říjnem.

(15) Žádosti za odklad, podané po nastoupení do presenční služby, buďtež zamítnuty; totéž platí o žádostech za prodloužení odkladu, jež byly podány po 1. srpnu.

(16) Při dobrovolném odvodu jest odklad nastoupení do presenční služby nepřípustný.

(17) Nováčci, jimž byl odklad (prodloužení odkladu) presenční služby povolen na žádost, podanou před lhůtami, uvedenými v odstavci (15) teprve po nastoupení do presenční služby, buďtež propuštěni z činné služby na trvalou dovolenou; v takovýchto případech započítána budiž již vykonaná presenční služba do celkové doby presenční služby, dosáhla-li trvání 8 týdnů.

(18) Zjistí-li doplňovací úřady z moci úřední, že při rozhodování o žádostech za povolení odkladu (prodloužení odkladu) nastoupení presenční služby nebylo postupováno podle platných předpisů, předloží jednací spisy nadřízenému doplňovacímu úřadu k dalšímu opatření.

§ 80.

Presentace nováčků.

(1) Presentace nováčků záleží v přijetí do presenčního stavu, což se stane zápisem do presentačního protokolu podle vzorce příl. 36.

(2) Presentace budiž zásadně provedena tím místem, ku kterému byl branec povinen dostaviti se podle svolávacího lístku.

(3) Branci, kteří byli zařaděni dnem odvodu a současně tímto dnem do presenční služby nastoupili, buďtež presentováni velitelstvím, které odvod provedlo.

(4) Presentace budiž provedena v den nastoupení do presenční služby; kde jedna presentační komise nevystačí, může jich býti zřízeno podle potřeby i více.

(5) Presentační protokol budiž připraven současně s odesláním svolávacích lístků a vyplněn na základě odebraných svolávacích lístků a odvodních průkazů; presentační protokol branců, povolaných doplňovacím okresním velitelstvím podle odstavce (5) a (6) § 76 přímo k náhradním tělesům (útvarům), budiž připraven těmito tělesy podle výpisů z protokolů odvedených.

(6) Svolávací lístek budiž opatřen presentační klausulí „Presentován v..... dne ..... 19.. Čs. doplňovací okresní velitelství v ..... (aneb náhradní prapor atd. .....)". Nemá-li branec z jakýchkoli důvodů svolávacího lístku, budiž vyhotoven výpis z presentačního protokolu. Presentaci budiž přítomen velitel doplňovacího okresu, resp. náhradního tělesa (útvaru) nebo jeho zástupce, který presentační protokol podepíše.

§ 81.

Lékařská prohlídka presentovaných nováčků.

(1) Po presentaci budiž každý branec podroben ihned lékařské prohlídce. Není-li možno, aby presentovaný branec byl týž den lékařsky prohlédnut, staniž se tak příštího, nejpozději však třetího dne.

(2) Při lékařské prohlídce budiž postupováno podle „Předpisu pro lékařské posuzování způsobilosti k vojenské službě" [§ 32 (2)].

(3) Denně nebudiž zpravidla jedním důstojníkem zdravotnictva prohlédnuto více než 400 nováčků.

(4) Branci, u nichž lékařské posouzení schopnosti zaujme více času, buďtež prohlédnuti naposled.

(5) Nemá-li doplňovací okresní velitelství dosti přidělených důstojníků zdravotnictva, aby lékařská prohlídka mohla býti zavčas provedena, požádá u příslušného zemského vojenského velitelství o příděl nutného počtu důstojníků zdravotnictva na dobu nejnutnější potřeby.

(6) K lékařské prohlídce branců, povolaných k náhradním tělesům (útvarům) podle odst. (5) a (6) § 76, budiž použito důstojníků zdravotnictva vojskového tělesa.

(7) Po lékařské prohlídce buďtež branci:

a) jichž odvodní nález nedozná žádné změny, odesláni (odevzdáni) k vojskovým tělesům (útvarům);

b) kteří byli při odvodu uznáni schopnými ke službě se zbraní, avšak nyní při lékařské prohlídce byli klasifikováni „Schopen k pomocným službám" anebo „Neschopen", jakož i branci, kteří byli při odvodu uznáni „Schopen k pomocným službám", avšak nyní u lékařské prohlídky klasifikováni „Neschopen", určeni k superarbitraci,

c) jichž způsobilost k vojenské službě lze posouditi jen zvláštním odborným neb instrumentálním lékařským vyšetřováním nebo pozorováním, odevzdáni nejbližší vojenské nemocnici,

d) onemocnělí, u kterých lze očekávati, že po uzdravení dosáhnou opět schopnosti k vojenské službě, odevzdáni do lékařského ošetřování.

(8) Lékařská vysvědčení a superarbitrační spisy branců, určených k superarbitraci, buďtež s největším urychlením vyhotoveny.

(9) K superarbitraci určení branci, u nichž klasifikace při lékařské prohlídce zněla „Neschopen", buďtež propuštěni na dovolenou bez požitků až do předvedení před superarbitrační komisi. Nováčci, kteří byli odchylně od odvodního rozhodnutí klasifikováni při lékařské prohlídce „Schopen k pomocným službám", buďtež odesláni k náhradnímu (kmenovému) tělesu, resp. ponecháni u tohoto až do provedení superarbitrace.

(10) Superarbitraci provádějí vojenské komise podle zvláštních předpisů.

(11) Branci na dovolenou propuštění obdrží vojenský list, po případě vyplněný kupon svolávacího lístku, opravňující je k bezplatné jízdě zpět od presentujícího velitelství.

(12) Změna odvodní klasifikace „Schopen k pomocným službám" na klasifikaci „Schopen ke službě se zbraní" jest jak při lékařské prohlídce presentační, tak i u superarbitrační komise nepřípustna.

(13) Odevzdání presentovaných branců vojskovým tělesům (útvarům), po případě veliteli transportu, stane se odevzdáním výpisu z presentačního protokolu.

(14) Svolávací lístky, opatřené presentační klausulí presentovaných, odešle domovské doplňovací okresní velitelství náhradnímu tělesu (útvaru). Neměl-li branec z jakýchkoli důvodů svolávacího lístku, budiž odeslán na místě toho výpis z presentačního protokolu. Byla-li však presentace provedena jiným než domovským doplňovacím okresním velitelstvím, odešle toto klausulované svolávací

lístky domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které je po vlastním záznamu odešle náhradním tělesům (útvarům).

(15) Po odevzdání branců vojskovým tělesům (útvarům) doplňovacími okresními velitelstvími nebuďtež branci nové přehlídce podrobeni.

b) Povinnost k další činné službě dobrovolně převzaté.

§ 82.

Povinnost k další činné službě podle § 17 br. zák.

(1) Povinnost k další činné službě podle § 17 br. zák. mají ti, kdož byli na státní náklady vycvičeni k vojenským službám z povolání nebo dostali k tomu účelu stipendia neb byly jim nahrazeny studijní náklady; to platí i tehdy, stalo-li se vycvičení za presenční (činné) služby.

(2) Hudební elévové — byli-li odvedeni a zařaděni bezprostředně z tohoto poměru — jsou zavázáni, za každý úplný rok, jejž ztrávili jako hudební elévové, setrvati v činné službě po jeden rok přes zákonnou presenční služební dobu. Hudební elévové, kteří před svým odvodem vystoupili z poměru hudebního eléva a stali se později příslušníky branné moci, nepodléhají z důvodu, že by byli elévy, žádné povinnosti k další činné službě přes zákonnou presenční služební dobu.

(3) O povinnosti k další činné službě podle § 17 br. zák. ostatních osob uvedených v odstavci (1) platí zvláštní předpisy.

(4) Osoby uvedené v odstavci (1) jsou povinny převzíti závazek k další činné službě podle § 17 br. zák. reversem, ověřeným neb potvrzeným politickým úřadem I. stolice, před vstupem do toho kterého poměru; jsou-li nezletilí, jest třeba souhlasu otcova (poručníkova), rovněž ověřeného politickým úřadem I. stolice.

(5) U osob, které jsou zavázány podle § 17 br. zák. k další činné službě, končí další činná služební povinnost dnem, kterého byla vykonána prodloužená činná služba.

§ 83.

Dobrovolné další konání činné služby podle § 19 br. zák.

(1) Každému, kdo splnil předepsanou zákonitou presenční služební povinnost, může býti na žádost povoleno — je-li to v zájmu služebním — dobrovolné další konání činné služby.

(2) O povolení k dobrovolnému dalšímu konání činné služby možno se ucházeti buď bezprostředně před ukončením zákonité presenční služby, aneb ve výjimečných případech v prvním roce zálohy; na starší uchazeče může býti vzat zřetel toliko v ojedinělých a náležitě odůvodněných případech. Povolení může býti uděleno jen tehdy, není-li stanovený početný stav dovršen.

(3) K žádostem budiž připojen revers, jímž žadatel převezme závazek k další činné službě po dobu, stanovenou zvláštními předpisy v tom směru vydanými. Revers musí býti ověřen neb potvrzen politickým úřadem I. stolice bydliště žadatelova. Je-li žadatel nezletilý, potřebuje k převzetí tohoto závazku svolení otcova nebo poručníkova, ověřeného politickým úřadem I. stolice místa pobytu.

(4) Uchazeči, kteří jsou v činné službě, podají žádosti na výzvu svého vojskového tělesa (útvaru) tři měsíce před skončením zákonité presenční služby u velitelství vojskového tělesa (útvaru). Příslušníci zálohy podají písemnou žádost nejdéle do 1. června svému kmenovému tělesu (útvaru), jež s vyjádřením a návrhem předloží žádost zemskému vojenskému velitelství.

(5) Povolení k dalšímu konání činné služby podle § 19 br. zák. uděluje příslušné kmenové těleso (útvar). O žádostech příslušníků zálohy rozhoduje zemské vojenské velitelství. Povolení uděluje se zpravidla nejméně na dobu jednoho roku; výjimky stanoveny jsou zvláštními předpisy, po případě stanoví se — třeba-li — ministerstvem národní obrany.

(6) Po příznivém vyřízení svých žádostí zůstávají žadatelé, kteří jsou v činné službě, v činné službě dále. Příslušníci zálohy pak nastoupí do činné služby zpravidla po skončených podzimních cvičeních, a nekonají-li se, dnem 1. října; den, kdy mají do činné služby nastoupiti, budiž ve vyrozumění o příznivém vyřízení žádosti uveden.

(7) Udělené povolení k dalšímu konání činné služby pozbývá platnosti, odvolá-li žadatel svou žádost do 14 dnů ode dne doručeného vyřízení, neb není-li vlastní vinou presentován; den, kterého byl vyrozuměn, nepočítá se do lhůty čtrnáctidenní.

(8) O výhodách v plnění branné povinnosti osob dobrovolně dále konajících činnou službu, platí ustanovení § 22 br. zák. a § 97 (5) tohoto nařízení.

(9) Osoby, jimž bylo povoleno další konání činné služby podle § 19 br. zák., buďtež přeloženy (znovu přeloženy) do zálohy po

uplynutí převzatého služebního závazku. Dobrovolné vystoupení z činné služby a přeložení do zálohy před splněním převzatého závazku může býti povoleno jen ve výjimečných a zvláště odůvodněných případech velitelstvím, které udělilo svolení k dobrovolnému dalšímu konání činné služby. Vyloučení osob dobrovolně činnou službu dále konajících nařídí velitelství, které povolení k dalšímu konání činné služby udělilo; dnem odchodu z činné služby buďtež vyloučení přeloženi (opět přeloženi) do zálohy.

§ 84.

Povinnost poddůstojníků z povolání k činné službě.

(1) O povolení k dobrovolnému dalšímu konání činné služby za účelem přijetí do sboru poddůstojníků z povolání, jakož i o tomto přijetí a vyřadění z poměru poddůstojníků z povolání, obsahují bližší ustanovení zvláštní předpisy.

(2) Poddůstojníci z povolání jsou povinni po dobu setrvání v poměru poddůstojníků z povolání k činné službě; o dobrovolném vystoupení ze sboru poddůstojníků z povolání a o vyloučení z tohoto sboru obsahují bližší ustanovení předpisy, uvedené v předchozím odstavci.

§ 85.

Povinnost důstojníků z povolání k činné službě po splnění povinnosti k další činné službě podle § 17 br. zák.

Důstojníci z povolání, kteří splnili povinnost k zákonité službě presenční, jakož i k další činné službě podle § 17 br. zák., jsou vázáni po dobu setrvání v důstojnickém povolání povinností k činné službě. Nechtějí-li býti důstojníky z povolání, přeloží se v míru do zálohy podle ustanovení § 25 br. zák. a § 95 tohoto nařízení. Přeloží-li se do výslužby, platí o nich ustanovení § 109.

ČÁST 3.

PROPUŠTĚNÍ Z ČINNÉ SLUŽBY A VOJENSKÉ PRŮKAZY.

§ 86.

Propuštění z presenční (činné) služby.

(1) Propuštění z presenční služby nastane po splnění povinnosti k presenční službě, resp. po nahrazení zameškané služební doby.

(2) Předčasně z presenční služby lze propustiti jen brance:

a) přebytečné,

b) dovolené k superarbitraci až do jejího provedení,

c) trvale dovolené na základě superarbitračního řízení.

(3) Důstojníci, kteří pozbyli důstojnické hodnosti a mají závazek k další činné službě podle § 17 br. zák., mohou býti výjimečně ve zvláště zřetele hodných případech propuštěni z činné služby před splněním převzatého závazku. O žádostech rozhoduje vojskové těleso (útvar).

(4) Jak dlužno naložiti s přebytečnými, bude nařízeno každoročně ministerstvem národní obrany.

(5) Bude-li větší počet mužstva propuštěn najednou z presenční služby, buďtež propouštěcími místy železniční úřady v místě jsoucí zavčas vyrozuměny.

(6) Mužstvo propuštěné z presenční (činné) služby budiž před svým propuštěním podrobeno lékařské prohlídce u propouštěcího místa. Lékařské prohlídce budiž přítomen důstojník vojskového tělesa (útvaru), oddílu, pododdílu, k němuž propuštění náležejí. Výsledek lékařské prohlídky zapíše se do vojenského průkazu, jehož se propuštěnému z presenční (činné) služby dostane, a do záznamu o lékařské prohlídce propuštěných podle vzorce příl. 37. Záznam o lékařské prohlídce propuštěných podepíše důstojník zdravotnictva a přítomný důstojník vojskového tělesa (útvaru), oddílu, pododdílu. Zápis o výsledku lékařské prohlídky do vojenského průkazu podepíše pouze důstojník zdravotnictva. Ve vojenském průkazu budiž dále zapsána doba ztrávená v presenční (činné) službě a zápis tento potvrzen velitelem pododdílu, po případě velitelem útvaru. K tomu budiž připojen záznam, v kterém roce jest majitel průkazu povinen k nejbližšímu cvičení ve zbrani (služebnímu). Tyto záznamy buďtež provedeny ve vojenském průkaze na listu (straně) určeném pro vojenské úřady.

§ 87.

List o odchodu z činné služby.

(1) O každém, kdo z presenční (činné) služby vystoupí, budiž vyhotoven dvojmo list o odchodu z činné služby podle vzorce příl. 38.

(2) Vyhotoviti list o odchodu z činné služby přísluší tomu pododdílu (oddílu, útvaru),

v jehož počtu živených jest odcházející veden. Konečné vyhotovení provedeno budiž místem, které skutečné propuštění z presenční (činné) služby provádí. Toto podrží jeden list o odchodu z činné služby pro provedení zápisného řízení a zašle druhý, úplně zhotovený list o odchodu z činné služby, prostřednictvím kmenového tělesa ihned domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

§ 88.

Povšechné předpisy o vojenských průkazech, vojenské knížce a vojenském listu.

(1) Mužstvu vstupujícímu do neaktivního poměru budiž vydána jako legitimace o vojenském poměru:

a) vojenská knížka (§ 89),

b) vojenský list (§ 90).

(2) Průkazy tyto buďtež vydány:

a) mužstvu propuštěnému z činné služby po ukončení úředního jednání, předepsaného pro propouštění z činné služby,

b) osobám, které nebyly dnem odvodu zařaděny a také po provedeném zařadění nejsou povolány do presenční služby, ihned po zařadění,

c) osobám, které byly dnem odvodu sice zařaděny, avšak nejsou povinny presenční službu hned nastoupiti, ihned po odvodu.

(3) Pro vydávání vojenských průkazů platí tato pravidla:

a) mužstvu propuštěnému z presenční (činné) služby buďtež vydány průkazy tím pododdílem (velitelstvím atd.), které je z presenční (činné) služby propouští;

b) mužstvu, kterému vojskové těleso (útvar) nemohlo bezprostředně vojenskou knížku vydati, budiž dodatečně doručena.

(4) Doručení vojenských knížek, pokud nebyly vydány ihned při propuštění, děje se tím způsobem, že vojenské knížky se seznamem podle vzorce příl. 39 odešlou se prostřednictvím náhradního tělesa domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které je rozešle domovským politickým úřadům I. stolice k doručení. Při doručení budiž odebrán odvodní průkaz, po případě vojenský list, a buďtež tyto doklady vráceny doplňovacímu okresnímu velitelství.

(5) Pozbude-li některý z uvedených průkazů platnosti, aneb bude-li jiným nahrazen, budiž domovským doplňovacím okresním velitelstvím odňat a zničen.

(6) Při nastoupení do činné služby [na cvičení ve zbrani (služební) k vojenskému výcviku, za mobilisace anebo mimořádného povolání zálohy v míru], buďtež vojenské knížky odebrány a až do ukončení této služby uschovány.

§ 89.

Vojenská knížka.

(1) Vojenskou knížku podle vzorce příl. 40 obdrží veškeré mužstvo propuštěné z presenční (činné) služby [§ 88(2)a)], jakož i branci, kteří nejsou povinni nastoupiti do presenční služby dnem zařadění [§ 88 (2)b)].

(2) Vojenské knížky buďtež zhotoveny pododdíly, a kde jich není, útvarem samým, krátce před propuštěním z presenční (činné) služby, a podepsány velitelem vojskového tělesa (útvaru). Je-li spojeno s přestupem do neaktivního poměru přemístění vojína k jinému vojskovému tělesu (útvaru), přísluší vyhotovení vojenské knížky, znějící na nový útvar, dosavadnímu kmenovému tělesu. V případech § 88 (2)b) budiž vojenská knížka doručena způsobem popsaným v § 88 (4).

(4) Opravy vojenských knížek nutné pro přemístění k jinému vojskovému tělesu (útvaru), anebo změny výzbrojní stanice buďtež ihned způsobem předepsaným v IX. oddílu tohoto nařízení provedeny; ve všech jiných případech buďtež opravy a změny provedeny příležitostně. Škrtnutí původních zápisů staniž se tak, aby škrtané místo zůstalo čitelným. Úřední potvrzení provedené změny budiž zapsáno a krátce odůvodněno na listech vojenské knížky k tomu určených. Při tomto úředním potvrzení oprav a změn zápisů, jakož i nových zápisů ve vojenské knížce, budiž uvedeno datum provedení; dále budiž připojen podpis velitelův a kulaté úřední razítko.

(5) Do vojenské knížky smějí býti pojaty pouze zápisy, odnášející se k vojenskému poměru. Poznámky, které se týkají chování nebo soukromých záležitostí muže, nesmějí býti do vojenské knížky zapisovány.

(6) Odnětí hodnosti nebudiž ve vojenské knížce vyjádřeno. V těchto případech budiž vyhotovena nová vojenská knížka.

(7) Vojenská knížka budiž vlastníkem bezpečně uschována. Ztratí-li ji vlastník, nebo je-li již tak poškozena, že nevyhovuje svému účelu, jest věcí vlastníka, aby požádal o vy-

dání duplikátu politický úřad I. stolice a zaplatil zároveň částku ve výši výrobních nákladů.

(6) Vlastník vojenské knížky nesmí sám v knížce ničeho opravovati nebo doplňovati, aniž připustiti, aby snad někdo jiný k tomu neoprávněný tak učinil. Kdyby se tak přece stalo, budiž to politickému úřadu I. stolice ohlášeno a vojenská knížka současně předložena.

(9) Vojenská knížka smí býti připojena jako příloha pouze k žádostem v čistě vojenských věcech; v jiných případech může se tak státi jen potud, pokud toho vyžadují příslušné předpisy.

(10) Při každém nastoupení do činné služby, jakož i při přihlášce a odhlášce budiž vojenská knížka předložena.

(11) Vojenské úřady, velitelství, útvary, k nimž dojdou vojenské knížky při úředním jednání, jsou povinny je přezkoušeti a shledají-li nějaké nepřístojnosti, další zaříditi.

§ 90.

Vojenský list.

(1) Vojenský list podle vzorce příl. 41 jest prozatímním vojenským průkazem a obdrží jej:

a) osoby, které byly dnem odvodu zařaděny, avšak do presenční služby hned nenastupují [§ 88 (2) c)], na místo odvodního průkazu až do vydání vojenské knížky,

b) mužstvo, které bylo z různých důvodů jen přechodně přeloženo do neaktivního poměru, neobdrželo-li snad již vojenské knížky,

c) kdož byli na dobu války dobrovolně odvedeni, při své demobilisaci až do propuštění z branné moci,

d) všichni, kdož mají obdržeti vojenskou knížku, nemohla-li jim z různých důvodů býti ihned vydána při jejich propuštění z činné služby.

(2) Vojenský list vyhotoví:

a) v případech uvedených v odstavci (1) a) doplňovací okresní velitelství, které odvod dotčeného provedlo,

b) osobám, které po provedené superarbitraci až do rozhodnutí o superarbitračním návrhu byly přeloženy do neaktivního poměru vojskové těleso (útvar), které je superarbitrační komisi předvedlo,

c) ve všech jiných případech buď kmenové těleso nebo náhradní těleso, aneb konečně vojskové těleso (útvar), kterému dotčený jest přidělen.

(3) Osoby uvedené v odstavci (1) odvedou vojenský list ihned, jakmile se jim dostane vojenské knížky, neb jiného propouštěcího průkazu.

(4) Předpisy o vojenské knížce platí obdobně též pro vojenský list.

ČÁST 4.

VOJENSKÝ VÝCVIK.

§ 91.

Vojenský výcvik podle §§ 62 a 20 br. zák.

(1) O zavolání k vojenskému výcviku podle §§ 62, druhý odstavec, a 20 br. zák. a presentaci platí obdobně tatáž ustanovení jako pro osoby presenční službou povinné; po provedené presentaci budiž však postupováno podle ustanovení § 101 (9). Rovněž budiž na výcvik obdobně použito ustanovení § 102 (1) až (4). O propuštění z činné služby po skončeném výcviku platí obdobně tatáž ustanovení jako pro osoby presenční službou povinné.

(2) Ti, kdož nastoupí do vojenského výcviku po stanovené lhůtě, musí zameškanou služební dobu nahraditi.

(3) Osoby, povolané k vojenskému výcviku podle ustanovení uvedených v předešlém odstavci, jsou příslušníky zálohy. Po vykonaném vojenském výcviku podléhají povinnosti k cvičením v záloze podle svého věku stejně s osobami, které vyhověly své povinnosti k presenční službě.

(4) Odklad vojenského výcviku může býti povolen jen pro nemoc, nebo výjimečně též ve zvláštních zřetelehodných případech příslušným vojskovým tělesem (útvarem) až do příštího období výcvikového. K žádosti budiž připojeno lékařské vysvědčení, vyhotovené nebo potvrzené podle § 77 (2), resp. potvrzení politického úřadu I. stolice o nezbytnosti odkladu vojenského výcviku.

ČÁST 5.

SLUŽEBNÍ POVINNOST V ZÁLOZE.

A. Ustanovení všeobecná.

§ 92.

Všeobecné předpisy o vojenském poměru příslušníků zálohy.

(1) Veškerá podání (žádosti, stížnosti) mužstva v záloze buďtež zasílána — pokud

není v těchto předpisech nebo v právním poučení připojeném k vyřízení nic jiného stanoveno — přímo domovskému politickému úřadu I. stolice, který je zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k dalšímu zařízení. Rovněž doručování výměrů a rozkazů vojskových těles (útvarů) a vojenských úřadů mužstvu v záloze děje se prostřednictvím domovského politického úřadu. Tento úřad doručí dotčený výměr (rozkaz) přímo obecnímu (městskému) úřadu bydliště příslušníka zálohy, jehož se výměr (rozkaz) týče, k doručení; je-li obec bydliště příslušníka zálohy mimo oblast domovského politického úřadu II. stolice, vyžádá si domovský politický úřad I. stolice při doručování pomoci politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu dotčená obec leží.

(2) Důstojníci v záloze podávají žádosti, stížnosti, hlášení atd. přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; výměry a rozkazy vojskových těles (útvarů) a vojenských úřadů doručují se jim rovněž přímo domovským doplňovacím okresním velitelstvím.

(3) Příslušníci zálohy meškající v cizině zasílají podání ve věcech své branné povinnosti prostřednictvím československého zastupitelského úřadu; není-li takového v cizině, zasílá je mužstvo v záloze svým prostředníkem a důstojníci v záloze přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(4) Předpokladem pro ponechání hodnosti důstojníka v záloze jest, že týž vyhovuje úplně všem podmínkám kladeným na československého důstojníka a plní řádně všechny svoje povinnosti, které mu příslušné předpisy jako důstojníku v záloze ukládají. Dopustí-li se důstojník v záloze v době, kdy nevykonává cvičení v záloze, opětovného neplnění svých vojenských povinností, aneb odmítne-li v téže době vůbec plniti povinnosti, jež mu příslušejí jako důstojníku v záloze, může velitel doplňovacího okresu, nelze-li zavésti řízení soudního neb disciplinárního, podati zemskému vojenskému velitelství návrh, aby byla dotčenému důstojníku v záloze odňata hodnost důstojnická. Zemské vojenské velitelství sestaví tříčlennou důstojnickou vyšetřovací komisi, která případ projedná a podle potřeby navrhne další šetření, po případě jeho doplnění; nepokládá-li tato komise další šetření již za potřebné, učiní příslušný návrh zemskému vojenskému veliteli. Týž na základě předložených spisů podle vlastního uvážení, uzná-li za vhodné, aby byla dotčenému odňata hodnost důstojníka v záloze a aby týž byl přeložen do stavu mužstva jako prostý vojín, učiní příslušný návrh ministerstvu národní obrany a předloží mu současně všechny jednací spisy k rozhodnutí; neshledá-li zemský vojenský velitel toto opatření za potřebné, vrátí spisy doplňovacímu okresnímu velitelství s příslušným rozhodnutím.

(5) K důstojníkům v záloze patří též důstojníci „mimo službu", t. j. důstojníci, kteří v důsledku superarbitrace jsou trvale k řadové (polní) službě nezpůsobilí a nepožívají výslužného. Důstojníci tito mohou býti v míru povoláni na cvičení služební pouze na zvláštní nařízení ministerstva národní obrany. O tom, jak plní svoji brannou povinnost za mobilisace a ve válce, platí zvláštní předpisy.

(6) Příslušníci zálohy nesmějí vstoupiti bez svolení do cizích vojenských služeb (§ 6 br. zák. a § 5 tohoto nařízení).

(7) Ustanovení tohoto paragrafu týkající se mužstva v záloze platí obdobně o mužstvu na trvalé dovolené.

§ 93.

Všeobecné předpisy o přeložení do zálohy.

(1) Přeložení do zálohy děje se ihned po skončení stanovené presenční (další činné) služby.

(2) Až do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku svého, buďte překládány dotčené osoby do I. zálohy; starší příslušníci zálohy patří až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku, do II. zálohy.

(3) Přeložení do zálohy provádějí vojsková tělesa (útvary), aniž vyčkají nějakých zvláštních nařízení, z moci úřední. Pouze přeložení vojenských osob z povolání do zálohy lze provésti teprve na nařízení ministerstva národní obrany.

(4) Při přeložení do zálohy podržuje dotčená osoba hodnost, kterou v té době měla, i nadále; příslušníky zálohy dlužno ve všech písemných vyhotoveních označovati vedle vojenské hodnosti připojeným přívlastkem „v záloze".

(5) Poddůstojníci z povolání, kteří vystoupili dobrovolně ze sboru poddůstojníků z povolání, buďtež, podléhají-li branné povinnosti, přeloženi do zálohy dnem vystoupení; nepodléhají-li branné povinnosti, buďtež propuštěni z branné moci.

(6) Poddůstojníci z povolání, jimž byl zákonem ze dne 13. května 1919, č. 250 Sb. z. a n., a nařízením vlády republiky Československé ze dne 18. září 1919, č. 594 Sb. z. a n. (Věstník min. nár. obrany věc. III, č. 2. čl. 16), zachován nárok na propůjčení služebních míst podle zákonů o certifikatistech ze dne 19. dubna 1872, č. 60 ř. z., a uh. zák. čl. II. z roku 1873 a kteří byli na základě certifikátu definitivně ustanoveni v některé ze služeb uvedených v zákonu o certifikatistech, buďtež přeloženi — podléhají-li branné povinnosti — do zálohy dnem, který předchází jejich ustanovení v této službě. Byli-li však ustanoveni jen provisorně (prozatímně) v takové službě, přeloží se na trvalou dovolenou dnem, který předchází jejich ustanovení; jejich přeložení do zálohy budiž provedeno teprve dnem definitivního převzetí do služby.

(7) Za mobilisace a ve válce platí pro překládání do zálohy tytéž lhůty; branci do zálohy přeložení zůstanou však v činné službě až do demobilisace svého ročníku.

(8) O ponechání vojenských gážistů v záloze po splněné branné povinnosti platí ustanovení § 121 (3).

(9) Osoby, které byly v jednom roce odvedeny, příslušejí po skončení presenční služby do jednoho ročníku I. zálohy, který se označuje jako první, druhý atd. ročník I. zálohy; ti však, kdož nebyli z jakýchkoli důvodů přeloženi do zálohy se svým odvodním ročníkem v témže roce, patří do toho ročníku zálohy, kterému by přináleželi, kdyby byli bývali normálně nastoupili do presenční služby a byli pravidelně přeloženi do zálohy. U bývalých slouživších a tříděných domobranců a u dobrovolníků na dobu války, kteří byli podle nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. července 1920, č. 470 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany, věc. III., č. 44., čl. 470), převedeni do I. zálohy, rozhoduje pro příslušnost k tomu kterému ročníku I. zálohy odvodní ročník, který jim byl při převodu přiznán, při čemž však u bývalých tříděných domobranců a u bývalých dobrovolníků na dobu války platí jakožto rok odvodu vždy letopočet, který jest ve zlomku odvodního ročníku uveden ve jmenovateli, to jest rok, v kterém by byl dotčený odveden ve 22. roku věku; u slouživších domobranců rozhoduje jejich dřívější odvodní ročník.

(10) Příslušníci II. zálohy označují se jako první, druhý atd. ročník II. zálohy podle ročníku narození.

§ 94.

Přeložení do I. zálohy po splnění povinnosti k presenční službě.

(1) Přeložení do I. zálohy děje se dnem propuštění z presenční služby po jejím splnění, po případě u osob, jež byly pro překročení předepsaného mírového stavu propuštěny na trvalou dovolenou podle zvláštního nařízení ministerstva národní obrany, dnem, kdy by jejich presenční povinnost vzhledem ke dni nastoupení presenční služby končila, kdyby nebyly na trvalou dovolenou propuštěny.

(2) Branci, kteří na svoji žádost (§ 78) předčasně do presenční služby nastoupili, buďtež přeloženi do zálohy tak, jako kdyby nastoupili presenční službu stejně s ostatními nováčky po všeobecném zařadění.

(3) Branci, kteří jsou podle § 17 br. zák. a příslušných ustanovení zavázáni vedle pravidelné presenční služby k další činné službě, jakož i branci, kteří převzali dobrovolně závazek k další činné službě podle § 19 br. zák., buďtež přeloženi do zálohy teprve po splnění povinnosti k presenční službě a závazku k další činné službě.

(4) Branci, kteří mají dosluhovati zameškanou presenční službu, buďtež taktéž přeloženi do zálohy teprve tehdy, až nahradí zameškanou služební dobu.

(5) Přeložení do zálohy budiž provedeno zpravidla do zálohy toho vojskového tělesa (útvaru), do jehož kmenového počtu branec v den přeložení do zálohy náležel. Z pravidla tohoto platí odchylky v těchto případech:

a) u jezdeckých pluků budiž mužstvo, kterého ku krytí válečného početného stavu není zapotřebí, přeloženo podle nařízení ministerstva národní obrany do zálohy vozatajských praporů a dělostřelectva;

b) mužstvo remontnictva budiž přeloženo do zálohy vozatajských praporů, doplňujících se z oblasti toho zemského vojenského velitelství, v jehož obvodu má mužstvo domovské právo;

c) zeměpisný ústav přeloží mužstvo, kterého nepotřebuje ke krytí válečného početného stavu, do zálohy toho vojskového tělesa (útvaru), od kterého je obdržel;

d) všechny útvary (ústavy), které nemají svého záložního početného stavu, přeloží mužstvo do zálohy toho vojskového tělesa (útvaru), od něhož mužstvo svého času obdržely;

e) další výjimky budou podle potřeby stanoveny ministerstvem národní obrany.

§ 95.

Přeložení důstojníků z povolání do zálohy.

(1) Důstojníci z povolání mohou býti v míru, žádají-li o to a vyhověli-li stanovené povinnosti k presenční a po případě k další činné službě podle § 17 br. zák. přeloženi do zálohy, pokud jsou ve stáří podléhajícím branné povinnosti. Přeložení do zálohy budiž provedeno dnem vyhlášení ve Věstníku ministerstva národní obrany.

(2) Důstojníci z povolání, kteří byli přeloženi do zálohy, nenabudou tím nároku na požitky zaopatřovací.

(3) Přeložení do zálohy I. nebo II. staniž se podle roku narození.

(4) Pro určení, ke kterému ročníku I. zálohy důstojník náleží, platí ustanovení § 93 (9).

(5) Důstojník z povolání, který teprve po konci roku, v němž dokončí 50. rok věku, opustí v míru vojenské povolání, aniž by se mu dostalo požitků zaopatřovacích, propustí se z branné moci, nežádá-li snad o další ponechání v záloze podle ustanovení § 121 (3).

(6) Žádosti důstojníků z povolání za přeložení do zálohy, resp. o propuštění z branné moci dlužno předložiti služebním postupem ministerstvu národní obrany, které další zařídí. Pro provedení nařízeného přeložení do zálohy, resp. propuštění z branné moci platí obdobně ustanovení § 93, resp. § 121.

(7) Přeložení důstojníků z povolání do zálohy, resp. propuštění z branné moci podle ustanovení uvedených v tomto paragrafu jest za mobilisace a ve válce vyloučeno.

(8) Důstojník z povolání, který pozbyl důstojnické hodnosti, budiž přeložen do I. nebo II. zálohy jako osoba z mužstva podle svého stáří, vyhověl-li stanovené povinnosti k presenční a po případě i k další činné službě podle § 17 br. zák; byl-li propuštěn podle § 86 (3) z činné služby před splněním převzatého závazku, budiž přeložen do zálohy dnem propuštění z činné služby.

§ 96.

Přeložení z I. do II. zálohy.

(1) Vojenské osoby v I. záloze buďtež 31. prosince toho roku, v němž dokončí 40. rok věku, přeloženy do II. zálohy.

(2) Přeložení z I. do II. zálohy budiž provedeno bez zvláštních nařízení, ať jde o mužstvo nebo o důstojníky, z moci úřední. Provedení přeložení do II. zálohy děje se u doplňovacích okresních velitelství a u politických úřadů I. stolice automaticky.

(3) Doplňovací okresní velitelství zašlou do 30. listopadu podle vzorce příl. 42 seznam mužstva a odděleně seznam důstojníků v záloze, kteří 31. prosince toho roku přestoupí do II. zálohy, příslušným náhradním tělesům (útvarům), která na základě těchto seznamů vyhlásí přeložení do II. zálohy v kmenovém rozkaze.

B. Ustanovení zvláštní o služební povinnosti v záloze (ustanovení o cvičeních).

a) Všeobecná ustanovení o cvičeních.

§ 97.

Cvičení ve zbrani (služební).

(1) Příslušníci zálohy jsou povinni ku cvičením ve zbrani nebo cvičením služebním podle toho, náležejí-li ku kategorii zbraní nebo sluzeb.

(2) Mužstvo v záloze jest povinno v první záloze cvičeními ve zbrani (služebními) v úhrnné době čtrnácti neděl, při čemž nesmí býti počet cvičení větší než čtyři.

(3) Důstojníci v záloze jsou povinni pěti čtyřnedělními cvičeními ve zbrani (služebními).

(4) Příslušníci zálohy, kteří jsou členy Národního shromáždění, nebuďtež po dobu platnosti svého mandátu ke cvičením v záloze povoláváni; cvičení takto zameškaná se nenahrazují.

(5) Osobám, které podle § 19 br. zák. pokračovaly dobrovolně v další činné službě nejméně po jeden rok, prominou se první dvě pravidelná cvičení ve zbrani (služební); za další rok dobrovolně prodloužené činné služby prominou se všechna pravidelná cvičení ve zbrani (služební).

(6) Osobám, které prokázaly určitý stupeň tělesného výcviku, získaného v tělocvičných spolcích, bude ve vykonávání cvičení v záloze poskytnuta výhoda neb přednost podle zvláštních ustanovení; osoby, jež se o takovou výhodu ucházejí, musí býti nejméně 3 roky řádnými členy tělocvičného spolku.

(7) Zdali a v jaké výměře mají býti zvláštní cvičení při zavedení nové výzbroje započítána do úhrnné doby předepsaných cvičení ve zbrani, ustanoví, dojde-li k tomu, ministerstvo národní obrany.

§ 98.

Období cvičení v záloze.

(1) Kmenová tělesa, jež mají v kmenovém počtu příslušníky zálohy, jsou povinna předložiti každoročně zemským vojenským velitelstvím do 15. října podle vzorce příl. 43 výkaz o počtu důstojníků a mužstva v záloze, již jsou v příštím roce povinni cvičením v záloze. Zemská vojenská velitelství předloží úhrnný výkaz na základě došlých výkazů do 31. října ministerstvu národní obrany.

(2) Ministerstvo národní obrany vydá každoročně všeobecná ustanovení o provádění cvičení v záloze, upozorní na to vhodným způsobem obyvatelstvo a stanoví též počet příslušníků zálohy pro podzimní veliká cvičení.

(3) Zemské vojenské velitelství stanoví v dohodě s politickým úřadem II. stolice jednotlivá období pro konání cvičení, při čemž budiž brán zřetel na místní a klimatické poměry, jakož i na dobu hlavních žní. Stanovená období jsou závazná a lze je měniti jen ve zcela zvláštních případech.

(4) Pokud to služební zájmy připouští, budiž vzat zřetel na odůvodněné žádosti, aby bylo povoleno vykonati cvičení v určitém období nebo v roce, předcházejícím roku, v němž jest žadatel povinen cvičením. O žádostech rozhoduje vojskové těleso (útvar).

(5) Podle ustanovení vydaných ministerstvem národní obrany určí zemské vojenské velitelství v rámci období stanovených podle odst. (3) pro jednotlivá vojsková tělesa (útvary) rozsah cvičení.

b) **Cvičení mužstva v záloze.**

§ 99.

Všeobecná ustanovení o povolání mužstva v záloze na cvičení.

(1) Mužstvo I. zálohy budiž povoláno ke cvičením podle těchto směrnic:

a) Osoby, jež vyhověly své povinnosti k zákonité presenční službě, resp. k předepsanému vojenskému výcviku, buďtež povolány k prvnímu (4 nedělnímu) cvičení v třetím, k druhému (4 nedělnímu) cvičení v pátém, k třetímu (3 nedělnímu) cvičení v sedmém a k čtvrtému (3 nedělnímu) cvičení v devátém roce I. zálohy.

b) Ti, kdož pro odklad presenční služby nemohou vykonati cvičení v záloze se svými ročníky, mohou býti zavoláni k cvičením i mimo lhůty stanovené pod a), avšak tak, aby vykonali předepsaná cvičení nejdéle do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku.

c) Osoby, které své odvodní povinnosti vyhověly bez svého zavinění teprve po uplynutí odvodního věku, jakož i osoby, které byly podle nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. července 1920, č. 470 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany věc. III., č. 44, čl. 470), převedeny do zálohy, jsou povinny pouze těmi cvičeními, jež připadají na zbývající část I. zálohy podle jejich stáří.

d) Osoby, u nichž bylo trestním rozsudkem prokázáno, že své odvodní povinnosti vyhověly vlastní vinou teprve po uplynutí odvodního věku, jsou povinny v I. záloze všemi čtyřmi předepsanými cvičeními v záloze.

(2) Na profesory, učitele a osoby zaměstnané ve veřejných aneb soukromých učilištích s právem veřejnosti, jakož i na studující budiž při povolání na cvičení brán patřičný zřetel a buďtež povoláni na cvičení o hlavních prázdninách.

(3) Dokud nebude vojenskou správou stanoveno něco jiného, podrobí se každý vojín v záloze povinnému cvičení zásadně u svého příslušného kmenového pododdílu. Je-li však kmenové těleso mimo oblast zemského vojenského velitelství místa pobytu povolaného, lze vojínu v záloze na odůvodněnou žádost povoliti, aby mohl cvičení vykonati u nejbližšího vojskového tělesa neb jeho části (útvaru) stejné zbraně v nejbližší divisní oblasti místa pobytu, a sice v době, která byla stanovena pro cvičení v této divisní oblasti. Žádost dlužno podati u domovského doplňovacího okresního velitelství k rozhodnutí.

§ 100.

Zproštění a přeložení cvičení mužstva v záloze.

(1) Zproštění od cvičení v roce, v němž byl vojín v záloze cvičením povinen, se závazkem vykonati toto cvičení v příštím roce, anebo přeložení cvičení na dobu pozdější téhož roku, může býti povoleno:

a) nemocným;

b) osobám, jež jsou v cizozemsku trvale usedlé, byla-li by jízda jejich k vojskovému tělesu (útvaru) spojena se značnou ztrátou času a se značným nákladem;

c) lékařům zaměstnaným ve veřejných ústavech léčebných, je-li jejich nepostrádatelnost i na dobu cvičení potvrzena ředitelstvím anebo správou ústavu;

d) jediným lékařům a lékárníkům v obci na žádost politického úřadu I. stolice;

e) studujícím, jsou-li ve stadiu zkoušek, takže by cvičení znamenalo pro ně závažné přerušení příprav ke zkouškám a prokáží-li okolnosti tyto potvrzením učiliště, na němž studují;

f) ve všech jiných zvláštních a zřetele hodných případech.

(2) Řádně doložené žádosti, k nimž připojena budiž vojenská knížka, buďtež předloženy zavčas, nejméně však 14 dní před zahájením cvičení domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, prostřednictvím politického úřadu I. stolice k rozhodnutí. Žádosti v případech odst. (1) a) třeba doložiti lékařským vysvědčením, v němž musí býti neschopnost k dopravě (cestě) prokázána, po případě potvrzena způsobem uvedeným v § 77 (2). V případech odst. (1) c), d) a f) budiž nutnost zproštění aneb přeložení cvičení potvrzena politickým úřadem I. stolice; v případech odst. (1) e) budiž připojeno potvrzení učiliště, na němž žadatel studuje; v případech odst. (1) b) jest žadatel povinen své údaje věrohodně prokázati.

(3) Osoby, jejichž žádosti byly příznivě vyřízeny teprve po nástupu na cvičení, buďtež, reflektují-li ještě na odklad, okamžitě přeloženy do neaktivního poměru.

(4) Ti, jimž bylo povoleno zproštění od cvičení v záloze, jsou povinni vykonati dodatečně toto cvičení v příštím roce. Opětné zproštění od téhož cvičení za náhradu v příštím roce uděluje rovněž domovské doplňovací okresní velitelství. Běží-li však o zproštění od cvičení, kterého nelze nahraditi vzhledem k povinnosti žadatelově v příštím roce vykonati další cvičení, rozhoduje o žádostech za zproštění zemské vojenské velitelství; bylo-li v takových případech zproštění povoleno, nejsou dotčení vojíni v záloze vůbec povinni zameškané cvičení ve zbrani (služební) nahrazovati.

(5) Státní a jiné veřejné úřady (ústavy) mohou žádati o zproštění nebo přeložení cvičení svých zaměstnanců jen tehdy, jestliže změna služebních poměrů, nastalá těsně před zahájením cvičení, nejen přítomnost povolaného naprosto vyžaduje, nýbrž také jakoukoliv možnost zastoupení vylučuje. Žádosti za zproštění nebo přeložení cvičení těchto osob buďtež dotčenými úřady (ústavy) zaslány doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu jest povolaný domovským právem příslušný. Pokud jde o zaměstnance státních úřadů (soudů) II. stolice, buďtež tyto žádosti zasílány k rozhodnutí domovskému zemskému vojenskému velitelství; žádosti o zproštění neb odložení cvičení zaměstnanců ústředních úřadů buďtež těmito úřady zasílány k rozhodnutí ministerstvu národní obrany. Zaměstnanci, o něž jde, mohou vyčkati vyřízení žádosti, jež jejich úřad (ústav) podal, na svém služebním místě. Osoby zaměstnané v státních a veřejných úřadech (ústavech), jejichž žádosti za zproštění aneb přeložení cvičení na pozdější období byly zamítnuty, jsou povinny okamžitě nastoupiti do činné služby ve lhůtě stanovené pro ono cvičení; prošla-li však mezitím již lhůta, jsou povinny nastoupiti ihned, a to i tehdy, když jejich úřad (ústav) podal proti rozhodnutí doplňovacího okresního velitelství (zemského vojenského velitelství) stížnost. Stížnost jest podati k nadřízenému úřadu nebo velitelství toho úřadu (velitelství), které rozhodlo.

(6) Povolené zproštění a přeložení cvičení budiž doplňovacím okresním velitelstvím oznámeno náhradnímu tělesu (útvaru); svolávací lístek budiž dotčenému vojínu v záloze odebrán a zničen.

§ 101.

Povolání a nastoupení na cvičení mužstva v záloze.

(1) Mužstvo v záloze povinné cvičením budiž povoláno k tomu vojskovému tělesu (útvaru), kde bude opatřeno výzbrojí a výstrojí.

(2) Pro povolání na cvičení platí obdobně ustanovení o povolání branců do presenční služby. Náhradní těleso (útvar) založí každoročně seznam mužstva v záloze vlastního kmenového stavu povinného v tom roce cvičením, rozdělí je podle směrnic pro cvičení na různá období cvičební a vyplní svolávací lístek podle vzorce příl. 34 pro každého povolaného zvlášť; místo pobytu, datum vyhotovení, podpis a razítko vyplní domovské doplňovací okresní velitelství, kterému buďtež svolávací lístky náhradními tělesy (útvary) — pokud možno — nejméně 5 neděl před počátkem cvičení zaslány spolu se seznamem obsahujícím serie a čísla svolávacích lístků.

(3) Doplňovací okresní velitelství provede pak povolání podle ustanovení platných pro povolávání k presenční službě.

(4) Náhradní tělesa (útvary) nesmějí posílati svolávací lístky přímo politickým úřadům, nebo úplně a konečně je vyhotovovati.

(5) Povolilo-li domovské doplňovací okresní velitelství, aby bylo cvičení vykonáno u jiného než příslušného kmenového tělesa, vyhotoví nový svolávací lístek doplňovací okresní velitelství. Svolávací lístek vyplněný příslušným náhradním tělesem (útvarem), který byl snad již dříve doručen, budiž po doručení nového svolávacího lístku odebrán a vrácen příslušnému náhradnímu tělesu (útvaru) s poznámkou, že bylo povoleno vykonati cvičení u jiného vojskového tělesa (útvaru). Vojskové těleso (útvar), k němuž byl vojín v záloze na cvičení povolán, budiž doplňovacím okresním velitelstvím rovněž o povolání vyrozuměno.

(6) Mužstvo v záloze, které nenastoupilo povinného cvičení, jakož i ti, na něž bylo učiněno trestní oznámení pro neuposlechnutí svolávacího rozkazu, buďtež, nejsou-li pokládáni za zběhy, po dobu trvání služební povinnosti v I. záloze povoláváni každoročně na cvičení tak dlouho, dokud zameškaných cvičení nenahradí.

(7) Povolaný jest povinen dostaviti se k vojskovému tělesu (útvaru), uvedenému ve svolávacím lístku. Povolání budiž doručeno, pokud možno 4 týdny před zahájením cvičení, aby povolaní mohli si urovnati osobní a soukromé věci.

(8) Pro nastoupení na cvičení a presentaci platí obdobně ustanovení, platná o nastoupení do presenční služby. Domnívá-li se povolaný, že jest ke cvičení neschopen, může místo, aby jel na základě svolávacího lístku přímo k vojskovému tělesu (útvaru), ke kterému byl povolán, jízdu přerušiti a hlásiti se u nejbližšího doplňovacího okresního velitelství k presentaci, kde dlužno s ním naložiti obdobně podle ustanovení následujícího odstavce. O výsledku presentace budiž zpraveno domovské doplňovací okresní velitelství.

(9) Po provedené presentaci a lékařské prohlídce budiž:

a) mužstvo uznané za schopno odevzdáno (odesláno) k vystrojení a vyzbrojení pododdílu,

b) mužstvo dosud schopné ke službě se zbraní, jež bylo uznáno za schopno k pomocným službám, jakož i veškeré mužstvo, jež bylo uznáno za neschopno, určeno k superarbitraci.

c) nemocní, u nichž lze očekávati úplné uzdravení v několika dnech, buďtež odevzdáni do lékařského ošetřování. Osoby, jichž stav nemoci vyžaduje nemocničního ošetřování, buďtež odevzdány do vojenské nemocnice, ostatní nemocní buďtež přeloženi do neaktivního poměru, při čemž jsou posléze uvedení povinni zameškané cvičení nahraditi.

(10) Vojenské knížky mužstva nastoupivšího na cvičení buďtež odevzdány onomu pododdílu, kterému bylo mužstvo přiděleno; zde buďtež vojenské knížky uschovány až do opětného propuštění do neaktivního poměru.

(11) Mužstvo, jež z vlastního zavinění nastoupí teprve po dvou dnech po stanovené lhůtě na cvičení, budiž po eventuelním potrestání přeloženo, neběží-li již o jeho poslední cvičení, do neaktivního poměru se závazkem nahraditi cvičení v příštím období. Ostatní mužstvo, které opožděně nastoupilo, jest povinno — nehledě k eventuelnímu potrestání — zameškanou dobu dosluhovati.

§ 102.

Zvláštní ustanovení o cvičeních mužstva v záloze.

(1) Mužstvo v záloze, které se stane za cvičení ke službě neschopným, budiž ihned, není-li nutno odevzdati je do nemocnice, přeloženo zpět do neaktivního poměru a podle okolností podrobeno superarbitračnímu řízení. Povolání k tomuto řízení provedeno budiž domovským doplňovacím okresním velitelstvím svolávacím lístkem podle vzorce příl. 34; o vyhotovení svolávacích lístků platí obdobně ustanovení § 101 (2).

(2) Nastane-li neschopnost ke službě v prvé polovici cvičení, budiž toto nahrazeno; nastane-li však neschopnost ke službě až po prvé polovici cvičení, rozhodne v každém jednotlivém případě velitel kmenového tělesa, zda-li dlužno cvičení nahraditi čili nic; při rozhodování dlužno míti zření k stupni výcviku vojína v záloze a k jeho chování.

(3) Doba, kterou mužstvo v záloze povolané na cvičení ztrávilo pro nemoc v nemocnici, nepočítá se do délky cvičení; taktéž nečítá se doba, kterou mužstvo v záloze ztrávilo z důvodu soudního vyšetřování aneb odsouzení ve vazbě. Mužstvo v záloze jest povinno po propuštění z nemocnice aneb z vazby nahraditi zameškanou dobu. Tresty na svobodě, které byly uloženy mužstvu v záloze v době cvičení, dlužno odpykati, pokud to kázeň připouští, až po ukončení cvičení. Vyžaduje-li

však zájem kázně okamžitého odpykání trestu, jest dotčené mužstvo povinno dobu tímto způsobem zameškanou nahraditi po ukončení cvičení. Mužstvo v záloze, které bylo odsouzeno jiným než vojenským soudem k trestu na svobodě (zařadění do pracovního oddílu), budiž přeloženo, má-li nastoupiti trest v době vykonávání cvičení, do neaktivního poměru; cvičení takto přerušené dlužno nahraditi.

(4) Cvičení, přerušené pro všeobecnou epidemii, mobilisaci, aneb z jakýchkoliv důvodů, budiž započítáno pouze tomu mužstvu, jež bylo ke cvičení skutečně již presentováno. Mužstvo v záloze, které v den přerušení cvičení nebylo presentováno, aneb pro nařízené přerušení bylo přeloženo do neaktivního poměru, jest povinno cvičení nahraditi.

(5) Cvičení nahrazovati není zapotřebí, jestliže vojín v záloze v roce, ve kterém má nahrazovati cvičení, jež bez vlastního zavinění zameškal, jest povinen příštím cvičením.

(6) Po ukončeném cvičení budiž mužstvo přeloženo opět do neaktivního poměru a vykonané cvičení potvrzeno pododdílem ve vojenské knížce.

(7) Byla-li za cvičení vyhlášena mobilisace, budiž mužstvo v záloze, pokud náleží k mobilisovaným ročníkům, neprovádí-li se jeho vyzbrojení a vystrojení ve stanovišti téhož vojskového tělesa (útvaru), odesláno ihned na příslušné místo. Mužstvo, jež nepatří do vlastního kmenového počtu, budiž, pokud mu bylo povoleno konati cvičení u jiného vojskového tělesa (útvaru) stejné zbraně (stejného druhu), ihned odesláno k příslušnému vojskovému tělesu (útvaru). Mužstvo v záloze, které jest zproštěno od činné služby za mobilisace a ve válce, jakož i mužstvo ročníků nemobilisovaných budiž ihned propouštěno do neaktivního poměru.

(8) V případech uvedených v předešlém odstavci budiž mužstvu před jeho odesláním nebo propuštěním potvrzeno cvičení ve vojenské knížce.

c) Cvičení důstojníků v záloze.

§ 103.

Ustanovení všeobecná.

(1) Důstojníci v záloze jsou povinni cvičeními v trvání stanoveném branným zákonem, v druhém, čtvrtém, šestém, osmém a desátém roce zálohy.

(2) Nevystačí-li při mimořádném povolání prvých tří ročníků zálohy podle § 27 br. zák. a § 107 tohoto nařízení některé kmenové těleso s důstojníky povolaných ročníků zálohy, buďtež především povoláni postupně podle potřeby ku krytí potřebného stavu na čtyřnedělní cvičení důstojníci v záloze starších ročníků, kteří jsou v témže roce cvičením v záloze povinni; nepostačí-li toto opatření, budiž vyžádáno kmenovými tělesy zmocnění ministerstva národní obrany, aby mohli býti na čtyřnedělní cvičení v záloze podle potřeby postupně povoláváni též důstojníci v záloze starších ročníků, kteří jsou teprve v příštím roce cvičením povinni. Takováto cvičení buďtež do stanoveného počtu cvičení započítána.

(3) Důstojníci v záloze, kteří byli přeloženi do zálohy ze stavu důstojníků z povolání a skutečně konali jako důstojníci z povolání činnou službu, buďtež povoláni pouze na ta cvičení, jež jim podle jejich stáří připadají na zbývající dobu I. zálohy.

(4) Důstojníci v záloze konají cvičení zásadně u svého příslušného kmenového tělesa. Žádati za povolení konati cvičení u jiného než u příslušného kmenového tělesa lze jen ve zvláštních případech zřetele hodných; o takových žádostech rozhoduje zemské vojenské velitelství, v jehož obvodu je kmenové těleso žadatele.

(5) Pokud nestanoví toto nařízení jinak, platí o cvičeních důstojníků v záloze tytéž předpisy jako o cvičeních mužstva v záloze.

§ 104.

Povolání důstojníků v záloze na cvičení.

(1) Ministerstvo národní obrany vydá každoročně podrobná ustanovení o cvičeních ve zbrani (služebních) důstojníků zbraní (služeb) v záloze.

(2) Příslušná kmenová tělesa stanoví podle nařízení vydaných ministerstvem národní obrany pro důstojníky v záloze vlastního kmenového počtu jednotlivá období a oznámí veškeré důstojníky v záloze, již jsou cvičením povinni, každoročně zvláštním seznamem domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Důstojníci v záloze, kteří byli uznáni při superarbitraci dočasně služby nezpůsobilými, pak důstojníci v záloze, kteří jsou v disciplinárním nebo soudním vyšetřování, nebuďtež v této době na cvičení povoláváni.

(4) Doplňovací okresní velitelství porovná seznam, který ho podle odst. (2) dojde,

s vlastní evidencí a upozorní po případě příslušné kmenové těleso na vynechání a chyby.

(5) Kmenové těleso vyhotoví úplně svolávací lístek podle vzorce příl. 44 a zašle jej s cestovním průkazem domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které je doručí ihned zavolanému, a to i tehdy, je-li dotčený povolán na pozdější období. Doručení budiž provedeno poštou doporučeně přímo nebo jeho prostředníkovi.

(6) Vykonaná cvičení důstojníků v záloze buďtež u každého kmenového tělesa vedena ve zvláštní patrnosti a poznamenána na jmenovacím dekretu. Nemá-li důstojník dosud dekretu, budiž mu vydáno o vykonaných cvičeních v záloze zvláštní potvrzení.

§ 105.

Zproštění a přeložení cvičení důstojníků v záloze.

(1) Podmínky, za nichž může býti zproštění od cvičení neb jeho přeložení na dobu pozdější téhož roku povoleno, jsou pro důstojníky v záloze stejné jako pro mužstvo v záloze (§ 100).

(2) Žádosti musí býti doloženy podle ustanovení § 100 (2). Lékařské vysvědčení budiž pokud možno vyhotoveno neb aspoň potvrzeno důstojníkem zdravotnictva z povolání. Místo vojenské knížky budiž přiložen jmenovací dekret.

(3) Žádosti za zproštění aneb přeložení cvičení na pozdější dobu téhož roku buďtež předloženy zásadně na počátku roku, ve kterém jest žadatel cvičením povinen, prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství příslušnému náhradnímu tělesu (útvaru) k rozhodnutí. Při rozhodnutí budiž brán zřetel na počet zbývajících cvičení, praktické vyškolení a výsledek cvičení dosud vykonaných.

(4) Důstojníci v záloze, jimž bylo zproštění od cvičení povoleno, jsou povinni vykonati toto cvičení v příštím roce dodatečně. Opětné zproštění od dodatečného cvičení může povoliti pouze zemské vojenské velitelství. Cvičení, jež bylo pro opětovné zproštění zameškáno, není třeba nahrazovati.

§ 106.

Nástup cvičení důstojníků v záloze.

(1) Při opožděném nástupu cvičení budiž postupováno podle § 101 (11). Je-li povolaný důstojník v záloze pro nemoc neschopen k vojenské službě, budiž propuštěn do neaktivního poměru.

(2) Pro presentaci důstojníků v záloze platí obdobně ustanovení platná pro presentaci osob do presenční služby nastupujících. Prohlásí-li však presentovaný důstojník v záloze, že jest zdráv, není ho třeba lékařsky prohlížeti.

(3) Při nastoupení cvičení jest každý důstojník v záloze povinen přinésti s sebou jmenovací dekret a určovací list. Na jmenovacím dekretu nebo u těch, kteří ho nemají, na zvláštním průkazu budiž potvrzena délka a výkon cvičení.

ČÁST 6.

POVINNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ ZÁLOHY K VÝJIMEČNÉ ČINNÉ SLUŽBĚ PODLE § 27 BR. ZÁK.

§ 107.

Mimořádná činná služba zálohy v míru.

(1) Vyžadují-li toho zvláštní poměry, může president republiky po slyšení vlády v míru nařídíti povolání tří nejmladších ročníků první zálohy k výjimečné činné službě na dobu nezbytné potřeby.

(2) Je-li nařízeno mimořádné povolání zálohy podle předchozího odstavce, platí pro povolání, presentaci a propuštění z činné služby — pokud není nic jiného stanoveno ve směrnicích a nařízeních platných o mimořádném povolání zálohy v míru podle § 27 br. zák. — obdobně ustanovení platná pro osoby povinné presenční službou. Ministerstvo národní obrany může na odůvodněný návrh ministerstva železnic a ministerstva pošt a telegrafů ponechati nepostradatelné zaměstnance těchto odvětví státní správy, pokud by měli mimořádnou činnou službu podle § 27 br. zák. nastoupiti, na dobu nezbytné potřeby na jejich služebních místech.

(3) Před odchodem z činné služby budiž vojenská knížka doplněna zápisem doby ztrávené v činné službě, záznamem o započítání uvedené činné služby jako cvičení (§ 108), dále pak zápisem nastalých změn v osobních záznamech a výsledku lékařské prohlídky vykonané před propuštěním z činné služby. Zápisy tyto provede pododdíl, do jehož počtu živených dotčená osoba náleží, po případě vojskové těleso (útvar) sám a podepíše velitel.

Zápisy tyto buďtež provedeny ve vojenské knížce na místě (straně) určeném pro záznamy vojenských úřadů. Důstojníkům budiž na jmenovacím dekretu zaznamenána doba ztrávená v činné službě a vyznačeno započítání této činné služby jako cvičení.

(4) Nařídí-li se povolání k mimořádné činné službě v míru podle § 27 br. zák. ihned po skončení presenční (činné) služby, vyhlásí svolávací rozkaz kmenové těleso (útvar), u kterého zavolaný presenční (činnou) službu koná.

§ 108.

Započítání mimořádné činné služby zálohy v míru za cvičení v záloze.

(1) Zdali a v jaké výměře započítá se služba osobám povolaným k výjimečné činné službě podle § 27 br. zák. jako cvičení v záloze, ustanoví v daném případě ministerstvo národní obrany.

(2) Totéž platí o osobách, které byly podle § 27 br. zák. povolány k výjimečné činné službě ihned po skončení presenční (činné) služby.

ČÁST 7.

BRANNÁ POVINNOST VOJENSKÝCH OSOB VE VÝSLUŽBĚ.

§ 109.

Vojenské osoby ve výslužbě.

(1) Postup při překládání vojenských osob do výslužby a vedení evidence těchto osob upravují zvláštní předpisy.

(2) Vojenské osoby (důstojníci a poddůstojníci) z povolání, které byly přeloženy do výslužby, podléhají branné povinnosti až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku. Pokud a jak budou tyto osoby povolány k plnění branné povinnosti, bude zvláště nařízeno.

(3) Důstojníci z povolání, kteří byli podle zákona ze dne 19. března 1920, č. 194 Sb. z. a n., a prováděcího nařízení vydaného k tomuto zákonu převzati ve své hodnosti do výslužby, aniž by byli podrobeni superarbitraci, podléhají až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku, téže služební povinnosti jako důstojníci v záloze a platí pro ně v této době obdobně tytéž předpisy jako pro důstojníky v záloze; na to pak přísluší jim až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku, branná povinnost jako vojenským osobám z povolání, přeloženým do výslužby. Důstojníci tito buďtež ve vojenských spisech označováni tak, že za poznačením jejich poměru „ve výslužbě", pojme se do závorky zkratka „nesup. zál.", tedy na př. „kapitán ve výslužbě (nesup. zál.)".

(4) Důstojníci z povolání, jimž se dostalo podle zákona a nařízení, uvedeného v předchozím odstavci, odbytného, buďtež — byli-li do svazku československé branné moci převzati jako důstojníci — přeloženi do zálohy; jako důstojníci zálohy podléhají služební povinnosti do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(5) Důstojníci z povolání, jimž byly přiznány podle zákona a nařízení, uvedeného v odstavci (3), zaopatřovací požitky (odbytné) bez důstojnické hodnosti, aniž byli podrobeni superarbitraci, buďtež přeloženi rovněž do zálohy, v níž pak podléhají jako mužstvo v záloze služební povinnosti v záloze do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(6) Vojenské osoby ve výslužbě, které nebyly vojenskými osobami z povolání, podléhají branné povinnosti až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku, pokud nejsou k veškerým službám nezpůsobilé. Pokud a jak budou tyto osoby povolány k plnění branné povinnosti, bude zvláště nařízeno.

ČÁST 8.

ČINNÁ SLUŽBA ZA MOBILISACE A VE VÁLCE.

§ 110.

Ustanovení všeobecná o mobilisaci.

Povolání I. a II. zálohy k doplnění branné moci na stav válečný (mobilisace) děje se z nařízení presidenta republiky po slyšení vlády. Podle svého rozsahu může býti mobilisace nařízena buď jako mobilisace všeobecná aneb jen jako mobilisace částečná; při mobilisaci částečné budou podle možnosti povolávány napřed ročníky mladší před staršími.

§ 111.

Povolání příslušníků zálohy k činné službě za mobilisace a ve válce.

(1) Povolání příslušníků zálohy za všeobecné mobilisace do činné služby děje se vyhláškou mobilisační, která se úředně uveřejní podle nařízení ministerstva národní obrany.

(2) Je-li vyhlášena částečná mobilisace, děje se povolání buď vyhláškou mobilisační, uveřejněnou způsobem, uvedeným v předchozím odstavci, neb svolávacími lístky podle zvláštních předpisů; kterého způsobu povolání má býti použito a v jakém rozsahu, bude podle potřeby nařízeno.

§ 112.

Nastoupení příslušníků záhlohy, povolaných k činné službě za mobilisace a ve válce.

(1) Nebude-li v mobilisační vyhlášce jinak stanoveno, musí osoby, povolané touto vyhláškou k činné službě vojenské, opustiti nejpozději do 24 hodin po uveřejnění této vyhlášky svoje bydliště a odebrati se přímo co nejrychleji nejkratší cestou ke svým náhradním (kmenovým) tělesům. Ti, kdož obdrželi určovací lístky, nastoupí činnou službu vojenskou v místě a v den, udaný v lístku určovacím. Nebude-li někomu z různých důvodů známo, kde má činnou službu vojenskou nastoupiti, jest povinen přihlásiti se se všemi svými vojenskými průkazy u nejbližšího doplňovacího okresního velitelství, které ho odešle k příslušnému náhradnímu (kmenovému) tělesu.

(2) Osoby, jež byly pouze dočasně zproštěny, musí nastoupiti činnou službu stanoveného dne a neobdrží zvláštního povolání.

(3) Osoby při všeobecné nebo částečné mobilisaci povolané k činné službě nastoupí tuto službu zásadně u svého náhradního (kmenového) tělesa, nebo v místě, které jest označeno ve svolávacím neb určovacím lístku, který jim byl snad doručen.

(4) Osoby povolané k činné službě za mobilisace a ve válce mají, prokáží-li se vojenským průkazem, vojenskou knížkou, určovacím lístkem nebo svolávacím lístkem, v tuzemsku nárok na volnou jízdu železnicí. Použije-li povolaný jiných dopravních prostředků, jest povinen hraditi tuto jízdu ze svého. Ti, kteří nemají uvedeného průkazu a musí železnice použíti k nastoupení činné služby, hlásí se u obecního (městského) úřadu, od něhož obdrží ověřovací lístek podle vzorce příl. 45, kterýž platí zároveň za legitimaci pro volnou jízdu. Průkaz budiž při nastoupení jízdy železničnímu personálu na požádání předložen. Poučení, kterého vlaku lze použíti k nastoupení činné služby, dostane se povolaným od přednosty stanice, na větších železničních stanicích od zvláštních vojenských velitelství k tomu účelu zřízených. Tato podají povolaným též jiná potřebná vysvětlení, kterého směru železničního a které trati mají použíti. Rozkazů přednosty stanice, po případě zmíněných vojenských velitelství musí povolaní bezpodmínečně uposlechnouti.

(5) Příslušníci branné moci, kteří dlí v cizině, jsou povinni, jakmile jest veřejně známo, že stát jest ohrožen válkou a že byla nařízena všeobecná mobilisace, okamžitě se vrátiti do vlasti bez zvláštního zavolání. Československé zastupitelské úřady v cizině jsou povinny dbáti toho, aby tomuto rozkazu bylo vyhověno a mají liknavé osoby s poukazem na následky tohoto opomenutí k okamžitému odjezdu vyzvati, a tam, kde je to podle mezistátních úmluv přípustno, je k návratu i přinutiti. Mimo to jsou českoslovenští státní příslušníci, v cizině meškající a branné povinnosti podléhající, povinni postarati se o to, aby jim byla nařízená všeobecná mobilisace okamžitě a spolehlivě prostředníkem oznámena.

(6) Důstojníkům v záloze, kteří se trvale zdržují v cizině, buďtež při částečné mobilisaci svolávací lístky doručeny doplňovacími okresními velitelstvími přímo, po případě jejich prostředníkem, jako doporučené dopisy se zpátečním lístkem [§ 133 (7)]. O doručování svolávacích lístků mužstvu v záloze, které se trvale zdržuje v cizině, platí ustanovení § 76 (4).

§ 113.

Presentace osob nastupujících do činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Presentace děje se dnem příchodu.

(2) K provedení presentace buďtež u kmenových (náhradních) těles podle potřeby sestaveny presentační komise, složené z jednoho důstojníka a jednoho důstojníka zdravotnictva; kromě toho jest při presentaci potřebný počet písařů a mužstva, udržujícího pořádek.

(3) Počet presentačních komisí budiž určen podle množství zavolaného mužstva tak, aby jedna presentační komise mohla denně presentovati až do 800 mužů.

(4) Pro presentaci platí obdobně ustanovení § 80; mimo to budiž dbáno zvláštních předpisů, vydaných pro provedení presentace osob nastupujících do činné služby za mobilisace a ve válce (mobilisačních směrnic).

(5) Dostavivší se vojenské osoby odevzdají svoje vojenské knížky, jmenovací dekrety a jiné průkazy; u mužstva buďtež z vojenských

knížek vyňaty presentační lístky a opatřeny presentační klausulí s použitím razítka.

(6) S jedním presentačním lístkem budiž presentovaný odevzdán svému oddílu, po případě kmenovému (náhradnímu) tělesu. Druhý presentační lístek jest pomůckou pro záznam presentovaných v presentačních protokolech, prováděný teprve po skončené presentaci, jakož i pro domovské doplňovací okresní velitelství, kterému třeba presentační lístky zaslati k záznamu. Toto odešle je pak domovským politickým úřadům I. stolice.

(7) Nepřinese-li nastoupivší presentačního lístku, budiž mu vyhotoven při presentaci nový presentační lístek dvojmo. Nedostává-li se potřebných tiskopisů, buďtež vyhotoveny dvojmo výtahy z presentačních protokolů.

(8) Vojenské knížky nebo průkazy buďtež u náhradních těles (útvarů) uschovány, což platí i o presentačních protokolech.

(9) Osoby, uvedené v § 63 br. zák., druhý odstavec, dlužno přiděliti pouze ke službě beze zbraně, prokáží-li při nastoupení činné služby, že u nich poměr upravený § 29 branného zákona z roku 1912 dosud trvá. Neprokáží-li této okolnosti, nemají nároku na ponechání ve službě beze zbraně.

§ 114.

Propuštění z činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Propuštění z činné služby za mobilisace a ve válce provádí se zásadně na základě zvláštního nařízení.

(2) O příslušnících zálohy, propuštěných z činné služby, buďtež vyhotoveny dvojmo a dodány listy o odchodu podle § 87.

(3) Důstojníkům budiž doba ztrávená v činné službě potvrzena na jmenovacím dekretu vojskovým tělesem (útvarem), u kterého vystupují z činné služby.

(4) Mužstvu buďtež vojenské knížky vráceny po záznamu doby ztrávené v činné službě pododdělením, které je propouští z činné služby, nebo u kterého byla tato knížka uschována. Presentační lístky, které byly při presentaci z vojenské knížky vyňaty, buďtež nahrazeny novými.

§ 115.

Zproštění od činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Zproštění osob vykonávajících zákonitou presenční službu jest vyloučeno.

(2) Příslušníci zálohy, jakož i osoby, podle § 28 br. zák. předčasně neb opětně odvedené, jichž jest z důležitých zájmů branné moci nebo veřejné služby neb z jiných veřejných zájmů nezbytně zapotřebí na místech jejich občanského povolání, mohou býti na určitou neb neurčitou dobu zproštěni činné služby za mobilisace a ve válce a ponecháni ve svém občanském povolání.

(3) Podrobnosti o tom, jakož i o složení komisí při zprošťování zúčastněných a o zprošťovacím řízení obsahuje „Předpis o zproštění příslušníků zálohy od činné služby vojenské za mobilisace a ve válce".

ODDÍL IV.

MIMOŘÁDNÁ OPATŘENÍ ZA MOBILISACE A VE VÁLCE KU ZVÝŠENÍ A DOPLNĚNÍ POČETNÉHO STAVU BRANNÉ MOCI.

§ 116.

Předčasné zařadění odvedených.

(1) Za mobilisace a ve válce může president republiky po předchozím slyšení vlády nařiditi, aby branci v tom roce odvedení, kteří by měli býti zařaděni teprve dnem 1. října, byli zařaděni již před tímto termínem.

(2) Povolání branců, jichž předčasné zařadění bylo podle předchozího odstavce nařízeno, děje se způsobem uvedeným v § 111.

(3) Dnem nastoupení činné služby počíná se u předčasně zařaděných jejich zákonitá presenční služba.

§ 117.

Předčasné a opětné odvody za mobilisace a ve válce.

(1) Budou-li nařízena mimořádná opatření podle § 28 c) a d) br. zák., budou předčasné, resp. opětné odvody provedeny obdobně podle ustanovení, platných pro odvody v míru.

(2) Odvedené dlužno zařaditi dnem odvodu do branné moci, čímž se na ně rozšíří povinnost služební. Pokud bude předčasně odvedeným započítána činná služba do zákonité služby presenční a kdy budou přeloženi do zálohy, bude stanoveno zvláště. Osoby, které byly při opětných odvodech uznány za způsobilé, zařadí se dnem odvodu do zálohy, v níž jsou povinny činnou službou až do své demobilisace, načež podléhají podle svého věku

stejným povinnostem jako ostatní příslušníci zálohy. Osoby tyto mohou býti podrženy v činné službě, resp. v záloze, jen do konce roku, v němž dovrší 50. rok věku.

(3) Předpisy o přípravných pracích, nutných pro provedení předčasných a opětovných odvodů, povolání k činné službě, presentaci, repartici odvedených a jejich použití k činné službě i demobilisaci budou vydány zvláště.

(4) K mimořádným opatřením, uvedeným v odstavci (1), jest zapotřebí nařízení presidenta republiky po slyšení vlády a po předchozím schválení Národního shromáždění.

§ 118.

Válečná služba příslušníků četnictva, pohraničních stráží, pohraniční finanční stráže a finanční důchodkové kontroly.

Konání válečné služby za mobilisace a ve válce příslušníky četnictva, pohraničních stráží, pohraniční finanční stráže a finanční důchodkové kontroly, podle § 28 b) br. zák. bude upraveno zvláštními předpisy.

§ 119.

Přidržení členů spolků pěstujících vojenský výcvik k válečné službě.

(1) Budou-li v případě potřeby přidrženi členové spolků pěstujících vojenský výcvik k válečné službě podle § 28 b) br. zák., stane se tak v rámci dotčeného spolku nebo jeho části; členové, kteří jsou podle svého branného poměru povinni k činné službě za mobilisace a ve válce, musí ji nastoupiti a nemohou na místo ní konati válečnou službu v rámci svého spolku. Taktéž se musí podrobiti členové spolků pěstujících vojenský výcvik mimořádným opatřením podle § 28 a), c) nebo d) br. zák., patří-li k ročníkům, na které se to které mimořádné opatření vztahuje.

(2) Povinnost k válečné službě u členů spolků uvedených v předchozím odstavci trvá až do demobilisace nebo do jejich zproštění od válečné služby před úplnou demobilisací.

(3) Podrobnosti o povinnostech těchto spolků, jejich organisaci, evidenci a použití k válečné službě obsahují zvláštní předpisy a spolkové stanovy.

ODDÍL V.

PROPUŠTĚNÍ Z BRANNÉ MOCI.

ČÁST 1.

PROPUŠTĚNÍ PRO ODVOD PROTI ZÁKONU, PO SPLNĚNÍ BRANNÉ POVINNOSTI A PRO NEZPŮSOBILOST K VOJENSKÉ SLUŽBĚ.

§ 120.

Odvod proti zákonu.

(1) Odvod byl proveden proti zákonu:

a) nedosáhl-li odvedený ještě věku stanoveného zákonem pro odvod;

b) byl-li odveden nezletilý občan jako dobrovolník bez svolení svého otce nebo poručníka;

c) byl-li odvedený již před tímto odvodem řádně odveden a je-li již na základě tohoto odvodu příslušníkem branné moci.

(2) Ve všech těchto případech budiž odvod zrušen a v případech uvedených v bodu (1) a) a b) budiž dotčený z branné moci propuštěn. Rovněž může býti odvod zrušen jakožto protizákonný, nebylo-li při něm šetřeno jiných ustanovení zákona neb prováděcích předpisů; je-li v takovém případě odvod zrušen, budiž dotčený z branné moci propuštěn.

(3) Omyl ve jméně, příjmení a domovské příslušnosti nečiní odvod protizákonným; rovněž nebudiž zrušen odvod nezletilého, provedený bez svolení jeho zákonného zástupce, jestliže svolení bylo dodatečně uděleno.

(4) Každý, kdo byl odveden proti zákonu, jest oprávněn učiniti o tom oznámení domovskému politickému úřadu I. stolice.

(5) Zjistí-li se z moci úřední, že někdo byl odveden proti zákonu, buďtež doklady o tom postoupeny k dalšímu úřednímu jednání domovskému politickému úřadu I. stolice, po případě domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jde-li o protizákonný odvod dobrovolníka.

(6) Domovský politický úřad I. stolice opatří ve všech případech, kdy běží o protizákonný odvod, spis svým vlastním dobrozdáním a zašle jej domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které po vyšetření věci předloží spis s výpisem z odvodního seznamu nadřízenému zemskému vojenskému velitelství. Jde-li o protizákonný odvod dobrovolníka, předloží domovské doplňovací okresní velitelství spis po vyšetření s výpisem z protokolu odvedených taktéž zemskému vojenskému ve-

litelství. Toto nařídí propuštění z branné moci, resp. zrušení protizákonného odvodu, a to, jde-li o zrušení odvodu provedeného odvodní komisí, v dohodě s politickým úřadem II. stolice. Nedojde-li k dohodě, rozhodne o věci ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra. Ministerstvo národní obrany rozhoduje též o stížnostech proti rozhodnutí zemských vojenských velitelství, a to pokud při rozhodování spolupůsobily politické úřadu II. stolice, po slyšení ministerstva vnitra.

(7) O rozhodnutí zpraví zemské vojenské velitelství doplňovací okresní velitelství za účelem dalšího zařízení. Propuštění z branné moci provedeno budiž dnem rozhodnutí zemského vojenského velitelství, po případě ministerstva národní obrany; je-li však propuštěný v činné službě vojenské, dnem vystoupení ze stavu živených.

(8) Propuštěný obdrží od kmenového tělesa osvědčení podle vzorce příl. 46.

§ 121.

Propuštění po splnění branné povinnosti.

(1) Příslušníci posledního ročníku II. zálohy buďtež propuštěni z branné moci 31. prosincem toho roku, v němž dovrší 50. rok věku.

(2) Propuštění toto děje se bez ponechání dosažené vojenské hodnosti.

(3) Důstojníci v záloze, kteří splnili svou brannou povinnost, mohou býti na výslovné prohlášení ponecháni dále v záloze i po 31. prosinci roku, v němž dovrší 50. rok věku. K tomu účelu musí učiniti příslušné písemné prohlášení u svého vojenského evidenčního úřadu, který je prostřednictvím příslušného kmenového tělesa a zemského vojenského velitelství předloží ministerstvu národní obrany ke schválení. Důstojníci, kteří byli uvedeným způsobem ponecháni dále v záloze, mohou býti v budoucnosti propuštěni z branné moci vždy jen 31. prosincem na zvláštní žádost, o které rozhodne ministerstvo národní obrany. Za mobilisace a ve válce není takové propuštění přípustno.

(4) Důstojníci v záloze, kteří nepředloží do 1. listopadu roku, v němž dokončili nebo dokončí 50. rok věku, prohlášení, aby byli ponecháni v záloze, jakož i důstojníci v záloze, jejichž prohlášení nebylo ministerstvem národní obrany schváleno, buďtež 31. prosincem propuštěni z branné moci.

(5) Kmenová tělesa oznámí každoročně 1. prosince v kmenovém rozkaze jmenovité propuštění z branné moci po splnění branné povinnosti 31. prosincem a zhotoví pro každého jednotlivce propouštěcí list podle vzorce příl. 47. Propouštěcí listy buďtež zaslány domovským doplňovacím okresním velitelstvím, která podle nich provedou výmaz z evidenčního protokolu a doručí je, pokud jde o důstojníky, těmto přímo; u mužstva pak buďtež propouštěcí listy zaslány k provedení v evidenci a k dodání domovským politickým úřadům I. stolice. Při dodání propouštěcích listů mužstvu buďtež dosavadní průkazy (voj. knížky a pod.) odebrány. Politické úřady I. stolice zašlou po doručení propouštěcích listů potvrzení o příjmu a odebrané dřívější vojenské průkazy doplňovacím okresním velitelstvím, která dřívější průkazy zničí. Na jmenovacích dekretech důstojníků budiž propuštění z branné moci po splnění branné povinnosti poznamenáno; za tím účelem buďtež uvedené dekrety doplňovacím okresním velitelstvím odebrány a po klausulování vráceny.

(6) Zjistí-li doplňovací okresní velitelství při provádění výmazu z evidenčních protokolů na základě propouštěcích listů, že pro některou osobu, která 31. prosincem brannou povinnost splnila, nedošel propouštěcí list, zavede u příslušného kmenového tělesa písemné šetření o důvodech, proč se tak nestalo.

(7) Průtah ve vydání propouštěcího listu nezpůsobuje prodloužení branné povinnosti.

(8) Evidenční protokoly (příslušnosti) ročníku, propouštěného po splnění branné povinnosti z branné moci, buďtež po 10 let po propuštění uschovány.

(9) Cizinci, kteří vstoupili dobrovolně do československé branné moci podle § 12 br. zák., buďtež po splnění služební povinnosti, k níž se podle § 63 (2) e) zavázali, propuštěni z branné moci.

§ 122.

Superarbitrační řízení.

(1) Nezpůsobilost vojenských osob k vojenské službě určuje se superarbitračním řízením. Řízení toto provádějí vojenské komise podle zvláštních předpisů (superarbitrační předpis).

(2) Osoby, které mají býti předvedeny před superarbitrační komisi, buďtež, ne-

jsou-li v činné službě, povolány k provedení superarbitrace domovským doplňovacím okresním velitelstvím svolávacím lístkem podle vzorce příl. 34, resp. podle vzorce příl. 44; o vyhotovení svolávacích lístků platí ustanovení § 101 (2).

§ 123.

Propuštění z branné moci pro nezpůsobilost k vojenské službě.

(1) Propuštění mužstva z branné moci pro nezpůsobilost k vojenské službě může býti provedeno:

a) na návrh superarbitrační komise, potvrzený zemským vojenským velitelstvím,

b) bez předcházející superarbitrace u duševně chorých, dále u osob trpících padoucnicí (hysteroepilepsií) a výjimečně v případech uvedených v odst. (4).

(2) Zařaděné mužstvo, jakož i nezařadění nováčci, kteří podle vysvědčení psychiatrického oddělení vojenských léčebných ústavů nebo československých státních a zemských ústavů pro choromyslné jsou nezhojitelně duševně choří nebo byli pro choromyslnost nebo slabomyslnost zbaveni soudem úplně svéprávnosti nebo dáni podle ustanovení § 28 zák. čl. XX. z r. 1877 pod opatrovnictví, buďtež na základě jmenovaných dokladů bez předcházející superarbitrace z branné moci propuštěni.

(3) Stejně jako u duševně chorých budiž postupováno při propouštění nezařaděných nováčků, trpících padoucnicí (hysteroepilepsií). Tuto chorobu možno pokládati za zjištěnu, je-li prokázána vysvědčeními ústavů uvedených v odst. (2). Propuštění z branné moci mužstva již zařaděného, které trpí padoucnicí (hysteroepilepsií), může býti provedeno bez předcházející superarbitrace jen tehdy, jestliže tato choroba byla buď u vojskového tělesa (útvaru) neb ve vojenské nemocnici vojenským lékařem zjištěna.

(4) Propuštění mužstva z branné moci pro nezpůsobilost bez předcházející superarbitrace v jiných případech, než které byly uvedeny v odst. (2) a (3), může býti provedeno jen výjimečně v těchto případech:

a) je-li u nezařaděných duševně chorých neb epileptiků (hysteroepileptiků) předloženo vysvědčení ústavů, které nejsou uvedeny v odst. (2);

b) nemohla-li padoucnice (hysteroepilepsie) u zařaděného mužstva býti zjištěna vojenským lékařem [odst. (3)], nýbrž byla-li prokázána jiným způsobem, vylučujícím jakoukoliv pochybnost;

c) není-li superarbitrace možna, poněvadž dotčený není schopen dopravy na místo úřadování superarbitrační komise, nebo jde-li o zřejmě neschopného k vojenské službě a byla-li neschopnost k vojenské službě prokázána způsobem každou pochybnost vylučujícím.

(5) Propuštění mužstva z branné moci nařídí:

a) u superarbitrovaných zemské vojenské velitelství, v jehož obvodu superarbitrace byla provedena;

b) u duševně chorých a trpících padoucnicí (hysteroepilepsií) zemské vojenské velitelství, v jehož obvodu má službou povinný domovské právo;

c) v případech uvedených v odst. (4) ministerstvo národní obrany.

(6) Propuštěnému budiž kmenovým tělesem vyhotoveno, je-li ještě odvodem povinen, „Osvědčení“, jinak „Propouštěcí list“ podle vzorce příl. 48.

(7) Propouštění mužstva z branné moci pro nezpůsobilost k vojenské službě budiž provedeno dnem, kterým bylo dotčené nařízení vydáno; byl-li dotčený ještě po tomto dni v činné službě, dnem vystoupení ze stavu živených.

(8) U osob ještě odvodem povinných, které byly po provedené superarbitraci neb i bez předchozí superarbitrace propuštěny z branné moci, budiž domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství zaslán zároveň seznam podle vzorce příl. 49. Doplňovací okresní velitelství zapíše pak nález a rozhodnutí, po případě chorobu, pro kterou byl dotčený z branné moci propuštěn, do svého seznamu odvodního, vymaže propuštěného v evidenčním protokolu a vyrozumí o tom za týmž účelem domovský politický úřad I. stolice.

(9) O superarbitraci vojenských gážistů platí superarbitrační předpis, jenž má též ustanovení o tom, jak dlužno nakládati s gážisty choromyslnými. Vojenští gážisté, kteří byli uznáni nezpůsobilými k veškerým službám, buďtež propuštěni z branné moci a obdrží propouštěcí list podle vzorce příl. 48; vojenští gážisté z povolání k veškerým službám nezpůsobilí buďtež však propuštěni z branné moci a poděleni propouštěcím listem pouze tehdy, nebyli-li dáni do výslužby.

ČÁST 2.

VYSTĚHOVÁNÍ ZA ÚČELEM NABYTÍ CIZÍHO STÁTNÍHO OBČANSTVÍ.

A. Vystěhování za účelem nabytí cizí státní příslušnosti v míru.

§ 124.

Vystěhování za účelem nabytí cizí státní příslušnosti osob podléhajících povinnosti služební.

(1) Příslušníci Československé republiky mužského pohlaví, kteří podléhají služební povinnosti, potřebují v míru až do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku svého, zvláštního povolení k vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství.

(2) Žádosti za povolení vystěhovati se za účelem nabytí cizího státního občanství, buďtež podány u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu má uchazeč domovské právo. Žádosti jest doložiti doklady o stáří, domovské příslušnosti a rodinném stavu (zdali je žadatel ženat či svoboden, rozveden atd.). Má-li uchazeč dítky, jest uvésti jejich jméno a u synů předložiti doklady o stáří. Konečně budiž uveden a osvědčen důvod vystěhování.

(3) Domovský politický úřad I. stolice zařídí nutné doplnění a zašle spis domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Toto opatří posudek příslušného kmenového tělesa, jakož i opis kmenového listu a zjistí všechny okolnosti, jež se týkají vojenského poměru žadatelova a jeho služební povinnosti, a předloží spis s návrhem zemskému vojenskému velitelství. Toto připojí ke spisu svoje vyjádření a zašle spis domovskému politickému úřadu II. stolice, jež jej předloží s návrhem ministerstvu národní obrany ke konečnému rozhodnutí.

(4) Ministerstvo národní obrany rozhoduje o žádostech osob služební povinnosti podléhajících samostatně ve vlastním oboru působnosti.

§ 125.

Vystěhování za účelem nabytí cizí státní příslušnosti osob nepodléhajících služební povinnosti.

(1) Příslušníci Československé republiky mužského pohlaví, kteří nepodléhají služební povinnosti, potřebují v míru zvláštního povolení k vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství, pokud dovršili 17. rok, až do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku svého. Sem náležejí:

a) osoby mužského pohlaví, nepodléhající dosud odvodní povinnosti, které dovršily 17. rok věku svého,

b) osoby podléhající odvodní povinnosti,

c) osoby odvedené až do dne zařadění,

d) osoby propuštěné pro nezpůsobilost ke službě vojenské z branné moci,

e) osoby, o nichž znělo odvodní rozhodnutí „Neodveden“,

f) bývalí domobranci, kteří nejsou podle poslední platné klasifikace k vojenské službě se zbraní způsobilí.

(2) Žádosti osob uvedených v předchozím odstavci buďtež doloženy doklady uvedenými v předchozím paragrafu a podány u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu má žadatel svoje domovské právo. Na to budiž o nich zavedeno řízení podle obdoby ustanovení uvedený h v odst. (3) předchozího paragrafu; posudek kmenového tělesa v těchto případech odpadá.

(3) O žádostech těchto rozhoduje ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra.

§ 126.

Povšechné předpisy o vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství.

(1) Při vyřizování žádostí budiž vždy k tomu přihlíženo, jde-li žadateli o skutečné vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství (§ 31 br. zák.), či běží-li mu o pouhé odcestování do ciziny (§ 37 br. zák.). Řízení podle § 31 br. zák. dlužno zavésti z pravidla jen tehdy, žádá-li žadatel, již po delší dobu trvale v cizině meškající, za propuštění z branné moci, resp. ze státního svazku Československé republiky.

(2) Povolení k vystěhování vázáno je podmínkou, že žadatel vojenskou taxou (daní) povinný zaplatí ji za dobu, po kterou by ji podle zákona o vojenské taxe (dani) musil platiti, kdyby se nevystěhoval. K okolnosti této budiž politickým úřadem I. stolice z moci úřední přihlédnuto.

(3) Povolení k vystěhování může býti uděleno osobám, které sice 17. rok věku svého překročily, avšak dosud odvodní povinnosti nepodléhají, jakož i osobám, jež podléhají odvodní povinnosti, jen tehdy, vystěhují-li se zároveň se svými rodiči, nebo nemají-li obou,

alespoň s jedním. Žadatelům, kteří podléhají služební povinnosti v záloze, lze uděliti povolení k vystěhování jen tehdy, chtějí-li se v cizině trvale usaditi a tam si svoji existenci založiti, po případě, stalo-li se již tak. Osobám, které podléhají povinnosti k presenční službě, nebude zpravidla povolení k vystěhování udělováno.

(4) Povolení k vystěhování, o němž žadatele vyrozumí domovský politický úřad prvé stolice, jakož i propouštěcí osvědčení, jež na základě tohoto povolení vyhotoví domovský politický úřad I. stolice, pozbudou platnosti, jestliže žadatel nenabude cizího státního občanství do dvou let ode dne, kdy mu bylo dodáno povolení k vystěhování.

(5) Průkaz o nabytí cizího státního občanství jest povinen podati žadatel. Kdyby tak neučinil do dvou let ode dne doručení povolení k vystěhování, vyšetří domovský politický úřad I. stolice z úřední moci, zdali žadatel skutečně nabyl cizího státního občanství. Za tím účelem jest domovský politický úřad I. stolice povinen vésti dvouletou lhůtu v patrnosti.

(6) Jakmile průkaz o nabytí cizího státního občanství bude zjednán, předloží domovský politický úřad I. stolice prostřednictvím politického úřadu II. stolice spisy ministerstvu národní obrany, které buď žadatele, pokud branné povinnosti podléhá, propustí z branné povinnosti, anebo pokud branné povinnosti nepodléhá, propustí z povinností branným zákonem uložených (t. j. z povinností podle §§ 3 a 28 br. zák.) a nařídí eventuelní výmaz z evidence. Propuštěnému, pokud byl příslušníkem branné moci, budiž vydán kmenovým tělesem (útvarem) propouštěcí list podle vzorce příl. 50.

(7) Jestliže povolení k vystěhování a propuštění ze státního svazku pozbudou platnosti (odst. 4.), nemění se nic na dosavadním vojenském poměru osoby, jíž bylo dovoleno vystěhovati se. Nastala-li však udělením povolení k vystěhování újma v plnění branné povinnosti, jež jinak nebyla přípustna, jest branec povinen neprodleně nahraditi, co zameškal.

§ 127.

Vystěhování za účelem nabytí cizí státní příslušnosti osob branné povinnosti podléhajících po uplynutí roku, v němž dokončily 40. rok.

(1) Osoby, branné povinnosti podléhající, které se chtějí vystěhovati do ciziny za účelem nabytí cizí státní příslušnosti po 31. prosinci roku, v němž dokončily 40. rok věku, nepotřebují v míru žádného povolení podle § 31 br. zák.

(2) Jakmile jsou takové osoby ze státního svazku československého příslušným politickým úřadem propuštěny a průkaz o nabytí cizí státní příslušnosti podají, budiž o tom vyrozuměno zemské vojenské velitelství, které nařídí propuštění z branné moci, výmaz z evidence a doručení propouštěcího listu podle vzorce příl. 50 a vyrozumí o tom ministerstvo národní obrany.

§ 128.

Propuštění osob nabyvších cizí státní příslušnosti na základě mírových smluv a mezinárodních ujednání.

(1) Osoby, které nejsou podle ustanovení ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 236 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany, věc. III., č. 65, čl. 663) a mezistátních úmluv, ujednaných ku provedení ustanovení mírových smluv o státním občanství, příslušníky Československé republiky a jsou dosud vedeny v kmenovém počtu branné moci československé, buďtež z nařízení příslušného zemského vojenského velitelství na základě předložených průkazů o cizí státní příslušnosti vymazány. V případech sporných budiž vyžádáno vždy rozhodnutí ministerstva národní obrany. Žádají-li o to, budiž uvedeným osobám o výmazu vydáno bývalým příslušným kmenovým tělesem potvrzení podle vzorce příl. 51.

(2) Českoslovenští státní příslušníci, kteří podle ustanovení uvedených v předchozím odstavci vykonali pravoplatně opci ve prospěch cizího státu, buďtež z nařízení příslušného zemského vojenského velitelství na základě předloženého průkazu o pravoplatně vykonané opci propuštěni, pokud branné povinnosti podléhají, z branné moci, a poděleni propouštěcím listem, podle vzorce příl. 50; před propuštěním budiž vyžádáno vyjádření domovského politického úřadu II. stolice, zdali vykonaná opce jest pravoplatnou.

B. Vystěhování za mobilisace a ve válce.

§ 129.

Vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství za mobilisace a ve válce.

(1) Za mobilisace a ve válce potřebují zvláštního povolení vystěhovati se za účelem

nabytí cizího státního občanství československí státní příslušníci mužského pohlaví, kteří překročili 17. rok věku, až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku; důstojníci a poddůstojníci z povolání — a to i když byli dáni do výslužby — potřebují takového povolení až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku.

(2) Žádosti tyto projednávají a vyřizují se podle zásad uvedených v § 126; povolení vystěhovati se lze uděliti jen ve zcela výjimečných a mimořádných případech.

(3) O všech žádostech za udělení povolení vystěhovati se rozhoduje za mobilisace a ve válce ministerstvo národní obrany ve vlastním oboru působnosti samostatně.

ODDÍL VI.

POVINNOST HLÁŠENÍ.

§ 130.

Povinnost hlášení osob k odvodnímu soupisu.

Povinnost hlášení osob, v příštím roce odvodem povinných, upravena jest v § 15.

§ 131.

Povinnost hlášení nezařaděných nováčků.

(1) Nezařadění nováčci jsou povinni hlásiti do 8 dnů každou změnu svého stálého pobytu obecnímu (městskému) úřadu (notáři) své příslušné obce. Toto hlášení může býti učiněno také u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu.

(2) Před odchodem do presenční služby musí se zavolaný nezařaděný nováček ohlásiti (písemně nebo ústně) u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu.

(3) Za mobilisace jsou povinni hlásiti svůj odchod u obecního (městského) úřadu jen ti, kdož nemají vojenského průkazu nebo svolávacího lístku a musí použíti železnice, aby jim mohl býti vydán ověřovací lístek podle vzorce příl. 45, potřebný k bezplatné jízdě.

(4) Vykonaná hlašení buďtež potvrzena na odvodním průkazu.

(5) Kdyby odvedený nebyl povolán až do 1. října k presenční službě, jest povinen ihned to hlásiti obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa pobytu.

(6) Obecní (městské) úřady (notáři) místa pobytu jsou povinny zaslati ihned učiněná hlášení obecnímu (městskému) úřadu (notáři) domovské obce; o hlášení změn pobytu platí však ustanovení § 161 (9).

§ 132.

Povinnost hlášení mužstva jsoucího mimo činnou službu.

(1) Mužstvo mimo činnou službu (v záloze a na trvalé dovolené) jest povinno nejdéle do 8 dnů po propuštění z presenční (činné) služby, po skončení vojenského výcviku neb cvičení ve zbrani (služebního), přihlásiti se u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu; ti, jimž byl povolen odklad nastoupení do presenční služby, učiní toto hlášení nejdéle do 8. října odvodního roku.

(2) Tamtéž musí oznámiti do 8 dnů svůj odchod na jiné místo pobytu; svůj příchod jest povinno hlásiti uvedené mužstvo do 8 dnů u obecního (městského) úřadu (notáře) nového místa pobytu.

(3) Rovněž musí oznámiti obecnímu (městskému) úřadu (notáři) každou změnu bytu nejdéle do 8 dnů po přestěhování.

(4) Vojín na dočasné dovolené, jenž z tohoto poměru přestupuje do neaktivního poměru, jest rovněž povinen ohlásiti se nejpozději do 8 dnů po obdržení vojenské knížky nebo vojenského listu u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu.

(5) Při odchodu na cesty v tuzemsku nebo v cizině, vyžadující nepřítomnosti delší 14 dnů, musí mužstvo mimo činnou službu hlásiti u obecního (městského) úřadu (notáře) nastoupení cesty a svůj návrat. Mešká-li na cestách v jednom místě déle 14 dnů, jest povinno oznámiti svůj příchod i odchod u obecního (městského) úřadu (notáře) v tomto místě, v cizině u čs. zastupitelského úřadu. Nebyl-li pobyt delší 14 dnů na cestách předvídán, nutno učiniti dodatečně obecnímu (městskému) úřadu (notáři) v místě stálého pobytu oznámení do 14 dnů po odjezdu.

(6) Chce-li vojín mimo činnou službu cestovati do ciziny, musí udati u svého obecního (městského) úřadu (notáře) jméno a přesnou adresu prostředníka, který bude přijímati za něho došlé vojenské rozkazy a jemu je doručovati; současně musí předložiti písemné prohlášení jmenovaného prostředníka, že tento přejímá na sebe úkol prostředníka. Nedoručení vojenských rozkazů prostředníkem nezbavuje povinnosti a zodpovědnosti.

(7) Politické úřady I. stolice mohou osoby, které jsou jim úplně známy a ve svém povolání musí v tuzemsku neb malém pohraničním styku často nebo okamžitě cestovati, zprostiti od takového hlášení, pečují-li tyto osoby o to, aby jim byly všechny rozkazy správně doručovány.

(8) Odchod k nastoupení do činné služby (vojenského výcviku), cvičení ve zbrani (služebního) dlužno ohlásiti u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu.

(9) Za mobilisace budiž však hlášení toto učiněno pouze za předpokladů uvedených v § 131, odst. (3).

(10) Všechna hlášení o příchodu, pobytu nebo odchodu musí býti učiněna ústně a při tom předložen vojenský průkaz; není-li to možno, lze učiniti hlášení písemně. V cizině buďtež učiněna všechna hlášení ústně, meškáli vojín mimo činnou službu v sídle čs. zastupitelského úřadu; ve velkých městech je přípustno písemné hlášení místo ústního.

(11) Jako důkaz, že hlášení bylo učiněno, potvrdí obecní (městský) úřad (notář), v cizině čs. zastupitelský úřad hlášení ve vojenském průkaze. Nemohl-li býti vojenský průkaz předložen, budiž vykonané hlášení potvrzeno úředně jiným způsobem.

(12) U mužstva mimo činnou službu, které

a) změní své domovské právo,

b) žádá za živnostenskou koncesi neb živnostenský list,

c) žádá za legitimační listinu neb cestovní pas,

jest úřad, kterému přísluší rozhodovací neb vydávací právo, povinen nahlédnouti do vojenských průkazů a přesvědčiti se, zdali žadatel své povinnosti hlášení vyhověl.

(13) Zjistí-li se, že žadatel své povinnosti hlášení nevyhověl, budiž přinucen k neprodlenému splnění opomenutého hlášení a budiž event. zařízeno další k jeho potrestání.

§ 133.

Hlášení důstojníků v záloze.

(1) Pro důstojníky v záloze platí tatáž ustanovení jako pro mužstvo mimo činnou službu, s tou odchylkou, že důstojníci v záloze jsou povinni všechna hlášení učiniti písemně přímo u domovského doplňovacího okresního velitelství.

(2) V hlášení jest důstojník v záloze povinen uvésti též své občanské povolání a ve větších městech také přesnou adresu; v takových městech budiž též každá změna bytu ihned domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství oznámena.

(3) Dopisy ve věcech vojenského hlášení jsou prosty poštovného.

(4) Ve vojenských záležitostech podléhají důstojníci v záloze přímo domovskému vojenskému evidenčnímu úřadu.

(5) Důstojníci v záloze, kteří mají stálé bydliště v cizině, jsou povinni zaslati hlášení předepsané v odst. (1) čs. zastupitelským úřadům nejbližším místu pobytu; není-li v cizině zřízen československý zastupitelský úřad, jsou povinni činiti hlášení přímo doplňovacím okresním velitelstvím podle odst. (1). O jmenování prostředníka platí ustanovení § 132 (6).

(6) Případy opomenutí předepsaného hlášení oznámí doplňovací okresní velitelství příslušnému politickému úřadu (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchnosti) I. stolice [§ 135, odst. (1) a (2)] k provedení trestního řízení; oznámení tomuto dlužno připojiti příslušné jednací spisy.

(7) V přímém styku s důstojníky v záloze meškajícími v cizině nesmí býti na obálce vyznačena vojenská hodnost a vojenský poměr adresátův; označení odesílajícího úřadu buď vynecháno a nebudiž používáno služebních razítek neb pečetí. Výlohy za poštovné buďtež na základě stvrzenek poštovního úřadu a seznamu, vyhotoveného doplňovacím okresním velitelstvím čtvrtletně zaúčtovány. V seznamu budiž uvedeno jméno, hodnost, kmenové těleso, místo stálého pobytu a označení odeslaného služebního spisu (krátký obsah).

§ 134.

Povinnost hlášení vojenských osob z povolání, přeložených do výslužby.

O povinnosti hlášení vojenských osob z povolání, přeložených do výslužby, platí — pokud podléhají branné povinnosti — tytéž předpisy jako pro důstojníky v záloze (§ 133) s tou odchylkou, že důstojníci ve výslužbě meškající v tuzemsku jsou povinni předepsaná hlášení učiniti u příslušného vojenského evidenčního úřadu místa pobytu, kterémuž též podléhají ve vojenských věcech.

§ 135.

Přestupek opomenutí předepsaného hlášení.

(1) Osoby, které opomenou se hlásiti podle shora uvedených ustanovení a tohoto opomenutí dostatečně neospravedlní, budou potrestány pro přestupek trestem na penězích od 20 až do 1000 Kč. Trestní řízení přísluší politickému úřadu (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchnosti) I. stolice místa pobytu, vyjma přestupky předpisů vydaných o hlášení nezařaděných nováčků při odchodu do presenční služby [§ 32 (3) br. zák.]; posléze uvedené přestupky spadají pod vojenskou disciplinární pravomoc.

(2) Přestupek opomenutí předepsaného hlášení jest trestným i tenkráte, byl-li spáchán mimo oblast republiky Československé. V tomto případě přísluší řízení a nález politickému úřadu (administrativní policejní vrchnosti) I. stolice domovské obce, pokud neběží o přestupky hlášení podle § 32 (3) br. zák.

(3) Promlčení přestupku opomenutí předepsaného hlášení nemůže nastati, pokud povinnost hlášení trvá, resp. pokud se přestupek opomenutí hlášení opakuje.

(4) O použití peněžitých trestů a přeměny pro případ nedobytnosti v trest vězení a na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v trest uzamčení platí ustanovení § 150.

ODDÍL VII.

O VŠEOBECNÝCH PRÁVECH A POVINNOSTECH.

ČÁST 1.

SOUDNÍ A DISCIPLINÁRNÍ TRESTNÍ PRAVOMOC NAD VOJENSKÝMI OSOBAMI.

§ 136.

Soudní a disciplinární trestní pravomoc nad osobami vojenskými v činné službě.

(1) Osoby vojenské v činné službě podléhají vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci, pokud zvláštní zákony nestanoví výjimek.

(2) Výjimky byly stanoveny:

a) pro důchodkové přestupky, kde podléhají vojenské osoby v činné službě trestním soudům důchodkovým,

b) pro činy proti zákonům neb nařízením, vydaným za války k zabezpečení zásobování obyvatelstva a zabránění předražování, kde podléhají vojenské osoby v činné službě soudům lichevním.

(3) Pro činy, přikázané jinak politické (policejní) trestní pravomoci, podléhají vojenské osoby v činné službě vojenské trestní pravomoci disciplinární.

(4) Rozsah vojenské trestní soudní pravomoci určuje vojenský trestní soudní řád.

(5) Tam, kde zakládá se příslušnost vojenských úřadů na poměru činné služby vojenské, spadají do vojenské trestní soudní pravomoci jen ty činy, které byly spáchány za činné služby vojenské. Při tom rozhoduje okamžik skutečného nastoupení činné služby (presentace).

(6) Rozsah vojenské trestní disciplinární pravomoci stanoví vojenská služební ustanovení.

(7) Pokud by mělo býti při činech, disciplinárně trestných podle vojenských služebních ustanovení, učiněno nějaké správní opatření, jako o náhradě škody, o propadnutí věci neb o ztrátě nějakého oprávnění, neb pokud by mělo býti uloženo nějaké plnění anebo učiněno nějaké zajišťovací opatření, vydá o tom nález příslušný úřad správní.

(8) O náhradě škody způsobené vojenské správě platí zvláštní předpisy.

(9) Ve věcech občanských (sporných, nesporných, exekučních atd.) podléhají osoby vojenské v činné službě občanským zákonům a úřadům, pokud není dotčena vojenská trestní soudní a disciplinární pravomoc, jako při sňatcích osob v presenční službě jsoucích, vojenských osob z povolání anebo při cestování osob v činné službě jsoucích do ciziny.

§ 137.

Soudní a disciplinární trestní pravomoc nad osobami, které nesplnily odvodní povinnosti, nad odvedenými, kteří nenastoupili presenční služby a nad osobami mimo činnou službu.

(1) Osoby, které dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby, pak osoby vojenské mimo činnou službu podléhají v občanských jakož i trestních a policejních věcech občanským zákonům a úřadům.

(2) Vojenské trestní soudní pravomoci podléhají:

a) odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby nebo předepsaného vojenského výcviku, pro přečiny neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení této služby;

b) osoby vojenské mimo činnou službu pro:

aa) přečiny neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení cvičení ve zbrani (cvičení služebního, výjimečné činné služby podle § 27 br. zák. a činné služby za mobilisace a ve válce,

bb) přečin nedostavení se k vojenské službě bez zvláštního zavolání,

cc) důstojníci mimo činnou službu pro vojenské delikty a překročení poměru nadřízenosti a podřízenosti, jež spáchají ve vojenském stejnokroji, pak pro trestné činy, kterých se dopustí ve vojenském stejnokroji proti vojenským soudům, velitelstvím neb orgánům, zakročujícím ve vojenských trestních soudních případech za jejich úředního jednání (§ 13, 4. voj. tr. ř.).

(3) Vojenské disciplinární trestní pravomoci podléhají:

a) nezařadění odvedení, nešetří-li ustanovení o hlášení při odchodu ku presenční službě;

b) odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby, neuposlechnou-li povolávacího rozkazu k nastoupení této služby, pokud nenastupuje stíhání soudní;

c) osoby vojenské mimo činnou službu:

aa) nešetří-li ustanovení o uschování a udržování vojenských důvěrných pomůcek služebních v tajnosti, které služebně převzaly ve své vojenské vlastnosti,

bb) neuposlechnou-li povolávacího rozkazu k nastoupení výjimečné činné služby podle § 27 br. zák. a činné služby za mobilisace a ve válce, pokud nenastupuje stíhání soudní.

§ 138.

Soudní a disciplinární pravomoc nad osobami povolanými k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce podle § 3 br. zák.

(1) Osoby, povolané podle § 3 br. zák. ke zvláštním úkonům za mobilisace nebo ve válce a přidělené k službě v oblasti operujících vojsk, podléhají pro trestné činy spáchané za tohoto přidělení vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci ve stejném rozsahu jako vojenské osoby v činné službě, nejsou však podrobeny II. dílu vojenského trestního zákona „o vojenských zločinech a přečinech a jejich potrestání“.

(2) Nejsou-li tyto osoby přiděleny k službě v oblasti operujících vojsk, podléhají vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci jen pro porušení povinností při plnění zvláštních úkonů za vojenského vedení; II. dílu vojenského trestního zákona ani tu nejsou podrobeny.

(3) Zvláštním předpisem bude stanoveno, jakých disciplinárních trestů jest užívati proti uvedeným osobám podle povahy úkonů.

(4) Neuposlechnutí výzvy, dostaviti se k plnění těchto úkonů, trestají politické úřady (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchnosti) I. stolice jako přestupek (§§ 52 a 56 br. zák.).

§ 139.

Soudní a disciplinární pravomoc nad osobami zavázanými podle § 6 zákonů o válečných úkonech.

O podřízenosti osob, které jsou podle § 6 zákona ze dne 26. prosince 1912, č. 236 ř. z., a uh. zák. čl. LXVIII. z roku 1912 zavázány po dobu požadování podniku setrvati ve svém dosavadním pracovním a služebním poměru, vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci platí ustanovení § 9 citovaných zákonů o válečných úkonech.

ČÁST 2.

ZÁPOVĚDI MANŽELSTVÍ PODLE BRANNÉHO ZÁKONA.

§ 140.

Sňatky osob nepodléhajících dosud odvodní povinnosti, jakož i osob odvodem povinných.

(1) Oženiti se před vstupem do věku odvodem povinného a po dobu trvání odvodní povinnosti není zásadně dovoleno. Tento zákaz platí až do úplného splnění odvodní povinnosti. Zní-li rozhodnutí odvodní komise „Neodveden“, nepotřebuje dotčená osoba povolení k sňatku podle § 36 br. zák.

(2) Výjimečně lze uděliti povolení ke sňatku osobám, které dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, prokáží-li okolnosti zvláštního zřetele hodné.

(3) žádosti za udělení povolení ke sňatku podle předchozího odstavce buďtež podávány u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu má ženich svoje domovské právo, a buďtež k nim připojeny tyto doklady:

a) křestní (rodný) list ženichův,

b) křestní (rodný) list nevěstin,

c) u nezletilých snoubenců, jakož i u zletilých snoubenců, kteří z jakýchkoli důvodů nemohou vstupovati v platné závazky, svolení otcovo, po případě vrchnoporučenského (vrchnoopatrovnického) úřadu ke sňatku,

d) potvrzení, že nevěsta je svobodná neb ovdovělá,

e) úmrtní list zemřelého manžela, po případě zemřelé manželky, je-li jedna strana nebo jsou-li obě strany ovdovělé,

f) průkaz o okolnostech zvláštního zřetele hodných, které by odůvodňovaly výjimečné udělení povolení k sňatku,

g) výkaz o majetkových poměrech snoubenců, po případě potvrzení obecního úřadu, že sňatek je v zájmu ženichově.

(4) O žádostech rozhoduje politický úřad II. stolice v dohodě se zemským vojenským velitelstvím, které vyžádá si dobrozdání vojenského doplňovacího úřadu I. stolice. Při povolování sňatku budiž přihlíženo nejen k rodinným, majetkovým a výdělkovým poměrům žadatelovým, jakož i k jiným důvodům ohledu hodným, nýbrž i k té okolnosti, zda by nevzešel manželce ze sňatku nárok na poskytování vyživovacího příspěvku, kdyby manžel její byl odveden a nastoupil presenční službu. Proto budiž v případech zřetele hodných udíleno svolení ke sňatku jen tehdy, jestliže se nevěsta prohlášením řádně ověřeným vzdá se svolením svého ženicha nároku na poskytování vyživovacího příspěvku, jenž by jí nebo jejím dětem v případě provdání příslušel, kdyby její manžel byl odveden a musil nastoupiti presenční službu (§ 3 zákona ze dne 18. března 1921, č. 120 Sb. z. a n., Věst. ministerstva národní obrany, věc. IV., č. 29, čl. 295). O vydaném prohlášení budiž slyšeno před vyřízením žádosti stanovisko obce domovské, které by připadla povinnost starati se o výživu manželky a dětí, nastoupí-li ženich službu vojenskou. Osoby nezletilé mohou vydati takové prohlášení, pokud jsou v moci otcovské, jen se souhlasem svého otce, jinak se souhlasem svého zákonného zástupce a poručenského soudu (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi sirotčí vrchnosti). Prohlášení budiž uloženo vždy u politického úřadu II. stolice, jenž povolení k sňatku udělil, aby v případě potřeby mohlo ho býti použito. Vzdání se nároku na vyživovací příspěvek jest sděliti politickému úřadu I. stolice jak domovské obce, tak i bydliště strany; politický úřad zpraví o tom okresní vyživovací komisi.

(5) Nedojde-li k dohodě politického úřadu II. stolice a zemského vojenského velitelství, uvedené v předchozím odstavci, nebo byla-li podána stížnost do zamítavého rozhodnutí politického úřadu II. stolice, rozhoduje ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(6) Bylo-li žadateli uděleno povolení uzavříti sňatek, budiž o tom vyrozuměn s podotknutím, že povolení toto neposkytuje mu výhod v plnění branné povinnosti.

§ 141.

Sňatky nezařaděných nováčků.

(1) Nezařadění nováčci nesmějí se oženiti bez dovolení vojenského úřadu. Udíleti povolení jest oprávněno domovské doplňovací okresní velitelství. Povolení budiž uděleno toliko výjimečně, jsou-li prokázány okolnosti zvláštního zřetele hodné.

(2) žádosti buďtež podávány u domovských politických úřadů I. stolice a buďtež stejně doloženy jako žádosti osob odvodem povinných [§ 140 (3)].

(3) Pro povolování sňatků platí obdobně ustanovení § 140 (4). Dá-li se povolení k sňatku, budiž o tom zpraven politický úřad I. stolice jak domovské obce, tak i bydliště strany s podotknutím, že nevěsta vzdala se pravoplatně se svolením svého ženicha nároku na poskytování vyživovacího příspěvku, jenž by jí nebo jejím dětem v případě provdání příslušel. O tomto vzdání se nároku na vyživovací příspěvek vyrozumí politický úřad okresní vyživovací komisi. Prohlášení o uvedeném vzdání budiž uloženo u domovského okresního doplňovacího velitelství. O uděleném povolení budiž po provedení přídělu (repartice) nováčků zpraveno příslušné kmenové těleso. Odepře-li se povolení, může proti zamítavému rozhodnutí býti podána stížnost k zemskému vojenskému velitelství ve lhůtě 14 dnů, den doručení v to nepočítajíc; stížnost dlužno podati u doplňovacího okresního velitelství, které rozhodnutí učinilo. O možnosti podati stížnost, o lhůtě stížnostní, jakož

i o místě, kde dlužno stížnost podati, a na koho má býti řízena, budiž žadatel v rozhodnutí poučen. Doplňovací okresní velitelství, u něhož byla stížnost podána, předloží spisy zemskému vojenskému velitelství, jež o věci rozhodne s konečnou platností.

(4) Ti, kdož byli odvedeni podle § 20 druhého odstavce br. zák., nepotřebují k uzavření sňatku s hlediska branného zákona žádného svolení.

§ 142.

Sňatky zařaděných branců a vojenských osob z povolání.

(1) Zařadění branci, kteří do presenční služby ještě nenastoupili, jakož i osoby vykonávající zákonitou presenční službu, mohou uzavříti sňatek jen ve zcela výjimečných případech se svolením velitele kmenového tělesa. O instruování žádosti, jakož i o posuzování důvodů zřetele hodných platí obdobně ustanovení § 140 (3) a (4); o žádostech rozhoduje velitel kmenového tělesa s konečnou platností. Dá-li se povolení k sňatku, budiž o tom vyrozuměn politický úřad I. stolice jak domovské obce, tak i bydliště strany s podotknutím, že nevěsta vzdala se pravoplatně se svolením svého ženicha nároku na poskytování vyživovacího příspěvku, jenž by jí nebo jejím dětem v případě provdání příslušel. O tomto vzdání se nároku na vyživovací příspěvek vyrozumí politický úřad okresní vyživovací komisi. Prohlášení o uvedeném vzdání budiž uloženo u velitelství kmenových těles.

(2) Vojenské osoby z povolání potřebují k sňatku povolení vojenského úřadu. Podrobnosti upraveny jsou ve zvláštních předpisech.

§ 143.

Uzavření sňatku bez úředního povolení.

(1) Kdo se bez povolení příslušných úřadů ožení, jakož i ten, kdo při uzavření sňatku takového spolupůsobí, bude potrestán, pokud neběží o pachatele vojenské trestní soudní pravomoci podléhajícího, politickým úřadem (administrativní policejní vrchností) I. stolice podle ustanovení § 41 br. zák.

(2) Ožení-li se bez předepsaného povolení osoba podléhající vojenské trestní soudní pravomoci (osoba ve službě presenční, vojenská osoba z povolání), bude potrestána soudně pro přečin podle § 780 voj. tr. zák. Rovněž se soudně potrestá osoba, podléhající vojenské trestní soudní pravomoci, která při takovém sňatku vědomě spolupůsobí (§§ 11, 780 voj. tr. zák.). Jinaké spolupůsobení takové osoby, jakož i spolupůsobení při sňatku, jejž uzavřela osoba této pravomoci nepodrobená, trestá se disciplinárně.

(3) Krom toho má uzavření sňatku bez úředního povolení v zápětí, že rodině dotčené osoby, vykonávající zákonitou presenční služební povinnost, nepřísluší nárok na vyživovací příspěvek, jenž by jí jinak podle zákona ze dne 16. března 1921, č. 120 Sb. z. a n. (Věst. ministerstva národní obrany, věc. IV., č. 29, čl. 295) příslušel.

ČÁST 3.

CESTOVÁNÍ DO CIZINY.

§ 144.

Cestování do ciziny osob, majících stálé bydliště na území Československé republiky.

(1) Vydávati cestovní pasy do ciziny tuzemcům, a to jak osobám občanským, tak i vojenským, povolán jest příslušný politický (policejní) úřad I. stolice.

(2) Osobám mužského pohlaví, jež dosud nepodléhají odvodní povinnosti a dovršily 17. rok věku svého, může býti vydán cestovní pas do ciziny v případech zřetele hodných s platností nejdéle do konce února toho roku, v němž dokončí 20. rok věku.

(3) Osobám podléhajícím odvodní povinnosti nemůže býti, pokud příslušejí k I. odvodní třídě, cestovní pas do ciziny vydán. Výjimku může učiniti příslušný pasovní úřad se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství v případech zvláštního zřetele hodných, pokud běží o zcela krátkou cestu do ciziny; platnost cestovního pasu musí tu býti omezena nejdéle do konce února běžného roku.

(4) Příslušníci I. a II. odvodní třídy, jichž odvod byl odročen, mohou obdržeti se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství cestovní pas do ciziny s platností nejdéle do konce února příštího roku.

(5) V případech uvedených v odstavcích (2) až (4) nelze zpravidla vydávati cestovní pas do daleké ciziny, z níž návrat do vlasti za účelem plnění branné povinnosti jest málo pravděpodobný (hlavně při cestách do zemí zámořských). Výjimku lze učiniti se souhlasem zemského vojenského velitelství pouze v případech zvláštního zřetele hodných, chce-li se žadatel vystěhovati do ciziny z na-

léhavých důvodů existenčních a zůstal-li by jinak na území Československé republiky úplně osamocen a bez prostředků.

(6) Příslušníci kterékoliv odvodní třídy, u nichž rozhodnutí odvodní komise znělo „Neodveden", nejsou v míru podrobeni při vydávání cestovních pasů s hlediska branného zákona žádným omezením. Rovněž žádnému omezení s hlediska branného zákona nepodléhají osoby zřejmě neschopné [§ 17 (4)] jakéhokoliv stáří.

(7) Odvedeným, avšak ještě nezařaděným osobám nelze vydávati cestovních pasů do ciziny. Výjimečně může býti — jsou-li splněny předpoklady druhé věty odst. (3) — se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství vydán cestovní pas nejdéle na dobu do 15. září běžného roku; vydávati cestovní pasy do daleké ciziny [odst. (5)] jest však úplně vyloučeno.

(8) Odvedeným, jimž byl povolen odklad nastoupení presenční služby podle § 16 br. zák., může příslušný pasovní úřad se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství vydati cestovní pas, a to nejdéle na dobu povoleného odkladu presenční služby, prokáží-li, že jejich cesta za hranice jest nezbytně nutna z důvodů, pro něž byl odklad presenční služby povolen. Pro kratší cesty (nejdéle dvouměsíční) může jim býti vydán v souhlase s domovským doplňovacím okresním velitelstvím cestovní pas i k jinému zřetele hodnému účelu. Ostatním vojenským osobám na trvalé dovolené lze vydati se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství cestovní pas s platností nejdéle do 6 měsíců.

(9) Osobám, které nevyhověly ve věku povinném své odvodní povinnosti podle branného zákona, nemůže býti cestovní pas vydán, pokud svojí odvodní povinnosti dodatečně nevyhovějí.

(10) Pravidla pro cestování osob v činné službě jsoucích, jakož i vojenských osob z povolání stanoví zvláštní předpisy; cestovní pasy lze jim vyhotoviti jen na základě potvrzení příslušného vojenského úřadu, že proti vyhotovení cestovního pasu není námitek.

(11) Příslušníkům zálohy, podléhajícím povinnosti vojenského výcviku, lze zásadně vydati cestovní pas teprve po vykonaném výcviku; příslušníkům zálohy, podléhajícím povinnosti k cvičením ve zbrani (služebním), může býti cestovní pas vydán jen do doby nejbližšího cvičení v záloze.

(12) Příslušníkům zálohy, kteří povinnosti k cvičením v záloze již nepodléhají, není branná povinnost na překážku v cestování za hranice.

(13) Jde-li o cesty, kterých nelze z naléhavých důvodů prokazatelně odložiti, může zcela výjimečně dáti souhlas k vyhotovení cestovního pasu do ciziny na místě domovského doplňovacího okresního velitelství, pokud jest podle předchozích ustanovení jeho souhlasu zapotřebí, doplňovací okresní velitelství místa pobytu na základě dokladů o branném poměru a branné povinnosti žadatelově, jakož i průkazu o naprosté naléhavosti cesty, pokud předložené doklady vylučují každou pochybnost. O uděleném souhlasu budiž vyrozuměno domovské doplňovací okresní velitelství.

(14) Osobám v tomto paragrafu uvedeným lze vydati cestovní pasy do ciziny jen tehdy, podají-li průkaz, že jmenovaly u obecního (městského) úřadu (notáře) prostředníka k přijímání a doručování vojenských rozkazů a že prostředník tento úkol na sebe převzal [§ 132 (6)].

(15) Byla-li vyhlášena všeobecná neb částečná mobilisace, nesmí býti cestovní pasy podle předchozích ustanovení vydávány; osoby mužského pohlaví ve věku od 17 do 50 let, vojenské osoby z povolání (i když byly přeloženy do výslužby) až do věku 60 let, které s cestovním pasem, vydaným před vyhlášením mobilisace, chtejí hranice překročiti, buďtež vráceny.

(16) Pro mobilisaci a válku platí o vydávání cestovních průkazů za hranice předpisy zvláštní.

§ 145.

Cestování příslušníků Československé republiky, meškajících v cizině.

(1) Ustanovení předešlého paragrafu platí obdobně i o příslušnících Československé republiky, kteří meškají v cizině, s tou odchylkou, že potřebné cestovní průkazy vydává československý zastupitelský úřad, při čemž není zapotřebí vyžádati si předchozího souhlasu domovského doplňovacího okresního velitelství; je-li však u zastupitelského úřadu ustanoven vojenský zástupce, budiž o tom slyšen na místě domovského vojenského doplňovacího úřadu.

(2) Osobám podléhajícím odvodní povinnosti lze uděliti cestovní průkaz na cestu do jiného cizího státu, v němž není československý zastupitelský úřad zřízen, jen tehdy, vyhověly-li své odvodní povinnosti buď v tuzemsku neb v cizině.

(3) Příslušníkům Československé republiky, kteří v jakémkoliv směru nevyhověli předpisům branného zákona a neuposlechli rozkazů, odnášejících se k jejich branné povinnosti, nelze udíleti vůbec cestovních průkazů na cestu do jiného cizího státu; osoby takové buďtež vyzvány, aby své povinnosti dodatečně vyhověly, a buďtež prostředky po ruce jsoucími (odepřením vis atd.) k tomu donucovány.

ODDÍL VIII.

USTANOVENÍ TRESTNÍ.

§ 146.

Příslušnost k trestnímu řízení pro trestné činy uvedené v §§ 40 — 52 br. zák.

(1) Politické úřady (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchnosti) I. stolice trestají:

a) opomenutí předepsaného hlášení u

aa) osob odvodem povinných k odvodnímu soupisu,

bb) nezařaděných, odvedených při změně pobytu,

cc) vojenských osob na trvalé dovolené,

dd) příslušníků zálohy,

ee) vojenských osob z povolání přeložených do výslužby,

ff) osob v § 3 br. zák. uvedených k účelům evidenčním (přestupek podle § 40 br. zák.);

b) uzavření sňatku bez úředního povolení

aa) osobou, jež posud nesplnila řádné odvodní povinnosti, nebo

bb) odvedeným, který dosud nenastoupil presenční služby (přestupek podle § 41, odst. 1., br. zák.);

c) zmeškání odvodu nebo přezkoušení (přestupek podle § 42 br. zák.);

d) nedostavení k plnění zvláštních úkonů (přestupek podle § 52 br. zák.);

e) spolupůsobení při uzavření sňatku bez úředního povolení, pokud ten, kdož spolupůsobí, nepodléhá vojenské trestní soudní pravomoci (přestupek podle § 41, odst. 2., br. zák.);

f) navádění k zmeškání odvodu nebo přezkoušení, pokud navádění se dopouštějí osoby nepodléhající vojenské trestní pravomoci (přestupek podle § 42 br. zák.).

(2) Občanské trestní soudy stíhají:

a) překažení odvodu nebo přezkoušení nedostavením (přestupek podle § 43 br. zák.);

b) uprchnutí před odvodem a před vojenskou službou (přečin podle § 44 br. zák.);

c) osoby, podléhající občanské trestní soudní pravomoci, jež

aa) navádějí nebo napomáhají k překažení odvodu nebo přezkoušení nedostavením (přestupek podle § 43 br. zák.),

bb) obcházejí brannou povinnost (přečin a přestupek podle § 45 br. zák.),

cc) úmyslně poškodí vlastní nebo cizí zdraví (přečin podle § 46 br. zák.),

dd) účastní se vojenského zločinu poškození vlastního zdraví (zločin podle § 222 tr. zák., přečin podle § 46 br. zák.),

ee) navádějí, byť i bez výsledku, k přečinům neuposlechnutí povolávacího rozkazu a nedostavení se k službě vojenské bez zvláštního zavolání (přečin podle §§ 47 — 51 a 56 br. zák.).

(3) Vojenští představení trestají disciplinárně:

a) nezařaděné odvedené a osoby vojenské mimo činnou službu v případech uvedených v § 137, odst. (3);

b) vojenské osoby v činné službě pro

aa) vědomé a z nedbalosti spáchané spolupůsobení při uzavření nedovoleného sňatku osob, jež dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, nebo odvedených, kteří dosud nenastoupili presenční služby (u nichž tedy nelze užíti §u 780 voj. tr. z.) (přestupek podle § 41 br. zák.),

bb) navádění ke zmeškání odvodu nebo přezkoušení (přestupek § 42 br. zák.),

cc) navádění k disciplinárním přestupkům neuposlechnutí povolávacích rozkazů podle §§ 48—50 br. zák.,

c) v případech uvedených v následujícím odstavci, pokud jest podle § 2 voj. tr. ř. přípustno vyřízení cestou disciplinární.

(4) Vojenské soudy stíhají:

a) případy uvedené v § 137, odst. (2);

b) osoby podléhající vojenské trestní soudní pravomoci pro

aa) přečin nedovoleného uzavření sňatku podle § 780 voj. trest. zák.,

bb) vědomou účast na přečinu nedovoleného uzavření sňatku podle § 780 voj. tr. z. (§ 11 voj. tr. z.),

cc) obcházení branné povinnosti (přečin a přestupek podle § 45 br. zák.),

dd) úmyslné poškození vlastního neb cizího zdraví (přečin podle § 46 br. zák. a zločin podle § 293 voj. tr. z.),

ee) účast na deliktech podle §§ 44—51 br. zák. (§ 56 br. zák.).

(5) Za války (§ 95 úst. list.) může vláda osoby podléhající občanské trestní soudní pravomoci podříditi vojenské trestní soudní pravomoci pro trestné činy vyjmenované v § 14 voj. tr. ř.; z deliktů vypočtených v předešlých odstavcích náležejí k nim tyto:

a) navádění a napomáhání k vojenským zločinům (i zločinu poškození vlastního zdraví) (III. díl, 2. hlava voj. tr. zák.),

b) navádění k neuposlechnutí povolávacího rozkazu (§§ 47—50 a 56 br. zák.).

§ 147.

Řízení proti vojenským osobám neuposlechnuvším povolávacího rozkazu.

(1) Nedostavila-li se osoba povolaná k presenční službě, vojenskému výcviku, cvičení ve zbrani (služebnímu) neb jiné činné službě, k vojskovému tělesu (útvaru), ku kterému byla povolána, zjistí doplňovací okresní velitelství z došlých spisů, zdali povolaný, po případě jeho prostředník, převzal svolávací lístek. Poštovní podací lístek sám o sobě není dokladem, že povolaný svolávací lístek obdržel, nýbrž budiž o tom opatřen doklad úředním potvrzením, výslechem povolaného, poštovním zpátečním doručným lístkem atd.

(2) Doplňovací okresní velitelství oznámí domovskému politickému úřadu I. stolice vojenské osoby, které se nedostavily k vojenské službě, ačkoliv převzaly svolávací lístek samy neb prostředníkem. Politický úřad I. stolice zjistí v posledním místě pobytu obecním úřadem příčiny nedostavení, přinutí povolané k nastoupení vojenské služby, třeba-li s použitím zákonných donucovacích prostředků, při čemž má se uvarovati nápadného nebo vzrušujícího zakročení, načež vyrozumí doplňovací okresní velitelství o výsledku svého zakročení a zašle mu příslušné spisy. Týmž způsobem dlužno postupovati, zdráhá-li se povolaný přijmouti svolávací lístek a nedostaví-li se v ustanovené době k vojenské službě.

(3) Nebyl-li svolávací lístek doručen, zjistí doplňovací okresní velitelství z došlých spisů, proč se tak nestalo. Jde-li ze spisu na jevo, že nelze nikomu přičítati vinu na nedoručení svolávacího lístku, budiž doplňovacím okresním velitelstvím zařízeno opětné povolání na takový termín, aby povolaný mohl zavčas do vojenské služby nastoupiti. Běží-li o povolání ke cvičení ve zbrani (služebnímu) a nekonají-li se již v témže roce cvičení, budiž vyžádáno rozhodnutí velitele vojskového tělesa (útvaru), u kterého má se cvičení vykonati, zdali a pro který termín má býti dotčený povolán ke cvičení mimo stanovená období. U osob povolaných k vojenskému výcviku dlužno vyžádati si rozhodnutí kmenového tělesa, pro který termín má býti dotčený opětně povolán.

(4) Bylo-li však doplňovacím okresním velitelstvím zjištěno, že svolávací lístek nemohl býti doručen vinou povolaného (opomenutím předepsaného hlášení změny pobytu, označení prostředníka atd.), dlužno provésti doplňovacím okresním velitelstvím vždy nové (opětné) povolání, a to na „ihned". Politický úřad I. stolice nařídí, aby byl svolávací lístek v domovské obci vyvěšen na úřední tabuli, pokud snad nebyl povolaný mezitím vypátrán a jemu svolávací lístek doručen. Nebyl-li povolaný přihlášen v této obci k pobytu, budiž druhý stejnopis svolávacího lístku vyvěšen také v posléze ohlášeném místě pobytu. Je-li domovská příslušnost pochybna, budiž svolávací lístek vyvěšen v obci, v které byl povolaný odvodem povinen. Svolávací lístek budiž po dobu plných 14 dnů vyvěšen a budiž sňat teprve 15. den; tímto dnem dlužno považovati svolávací rozkaz za doručený. Na svolávacím lístku budiž obecním úřadem potvrzen den úředního vyvěšení a snětí. Takto potvrzené svolávací lístky dlužno pak předložiti politickému úřadu I. stolice, který je zašle doplňovacímu okresnímu velitelství. Toto prozkoumá, byly-li svolávací lístky vyvěšeny v předepsanou dobu, a zjistí-li, že v tomto směru nebylo vyhověno předpisu, zařídí opětné povolání na „ihned" a úřední vyvěšení svolávacího lístku v domovské obci. K nedostatkům týkajícím se doby vyvěšení

v obci posledního pobytu nesluší přihlížeti. Nelze-li vyvěšení nedoručitelných svolávacích lístků v domovské obci (v obci pobytu) provésti — což dlužno v každém případě vyšetřiti a zjistiti —, buďtež svolávací lístky vyvěšeny na úřední tabuli domovského politického úřadu I. stolice, resp. politického úřadu I. stolice místa pobytu se stejnými právními následky.

(5) Ti, jimž nemohl býti doručen svolávací lístek, poněvadž místo jejich pobytu není známo, buďtež doplňovacím okresním velitelstvím vedeni až do vypátrání, nebyli-li snad mezitím prohlášeni za sběhy, v evidenci jakožto osoby, jichž pobyt je neznám.

(6) Doplňovací okresní velitelství zašle pak veškeré spisy týkající se povolání kmenovému tělesu, které je rovněž přezkouší.

(7) Nedostavil-li se povolaný k vojenské službě, ačkoliv mu byl svolávací lístek doručen nebo podle předpisu úředně vyvěšen, nařídí velitel kmenového tělesa sepsati trestní oznámení, které dlužno uschovati pro trestní úřední jednání, až povolaný nastoupí do vojenské služby.

(8) Politické úřady I. stolice jsou povinny pokračovati v pátrání po povolaných, a dopadnou-li je, přinutiti je ke splnění povinnosti, podle potřeby i s použitím zákonných donucovacích prostředků.

(9) Byl-li povolaný dopaden neb přihlásil-li se dodatečně sám, budiž presentován a provedeno s urychlením soudní nebo disciplinární řízení.

(10) Ti, kdož na svolávací lístek se nedostaví do vojenské služby, buďtež povoláni opětně v každém následujícím roce jednou do vojenské služby ke stanovenému termínu. Pouze příslušníci posledního ročníku I. zálohy mohou býti v témže roce opětně povoláni ke cvičení ve zbrani (služebnímu) bez ohledu, zda se v tomto roce ještě cvičení konáčili nic. Spisy, týkající se pozdějšího povolání k vojenské službě, buďtež připojeny k trestnímu oznámení.

(11) Je-li ze zjištěných okolností patrno, že se povolaný chce vymknouti úplně služební povinnosti, nebo zůstává-li opětné povolávání bez výsledku, budiž z nařízení velitele kmenového tělesa vymazán z kmenového stavu jako zběh; úmysl vymknouti se úplně služební povinnosti, dlužno zejména tehdy předpokládati, nevyhověl-li povolaný opětovně svolávacím rozkazům. Výmaz budiž v takových případech proveden dnem, od kterého dotyčný podléhal v důsledku prvního povolání vojenské soudní pravomoci.

(12) Politické úřady I. stolice jsou povinny pátrati i po osobách, jež byly jakožto zběži podle předchozího odstavce vymazány, a oznámiti každého druhého roku doplňovacímu okresnímu velitelství výsledek tohoto pátrání.

(13) Nebyl-li presentovaný zběh potrestán pro zločin zběhnutí, zruší kmenové těleso vyhlášení za zběha.

(14) Ti, kdož za mobilisace na povolání, provedené veřejnou vyhláškou, nenastoupí do 8. dne po stanovené lhůtě do činné služby, buďtež oznámeni domovskému politickému úřadu I. stolice, aby bylo po nich pátráno. Výsledek pátrání budiž doplňovacím okresním velitelstvím oznámen příslušným náhradním tělesům, a kde jich není, kmenovým tělesům, která učiní trestní oznámení o těch, jichž zaviněné obmeškání převyšuje dobu 48 hodin, a uschovají oznámení, pokud zjištěné okolnosti nenasvědčují snad tomu, že se chce povolaný zřejmě vymknouti úplně služební povinnosti, v kterémž případě dlužno postupovati podle odstavců (11) až (13).

(15) Doplňovací okresní velitelství a politické úřady I. stolice vedou o všech vojenských osobách mimo činnou službu, které neuposlechly povolávacího rozkazu, jakož i o těch, kteří zběhli z činné služby vojenské, záznamy podle vzorce příl. 52. Politické úřady I. stolice vedou tyto záznamy na základě oznámení doplňovacích okresních velitelství, která obdrží potřebná data od kmenových těles.

(16) Přechodní ustanovení platí též pro nezařaděné odvedené, kteří byli povoláni na den svého zařadění nebo i později a do vojenské služby nenastoupili.

(17) Rovněž platí ustanovení tohoto paragrafu obdobně pro důstojníky v záloze.

§ 148.

Následky neuposlechnutí povolávacího rozkazu.

(1) Při každém nastoupení vojenské služby dlužno u vojskového tělesa (útvaru), u kterého byla vojenská služba nastoupena, zjistiti, zdali povolaný vyhověl přesně povoláva-

címu rozkazu; ne-li, dlužno vyšetřiti, zdali se to stalo vinou povolaného, v kterémžto případě dlužno zavésti proti němu trestní řízení.

(2) Kromě toho jsou povinna doplňovací okresní velitelství oznámiti každou presentovanou osobu vojenskou, které se dává za vinu neuposlechnutí svolávacího rozkazu, vojskovému tělesu (útvaru), u kterého povolaný do vojenské služby nastupuje, aby bylo provedeno předepsané úřední řízení.

(3) Proti vojenské osobě, která se dopustila přečinu podle §§ 47—50 br. zák., nebo která byla vymazána z kmenového počtu jako zběh [§ 147 (11)], budiž zavedeno trestní řízení soudní, jež náleží provésti příslušnému vojenskému soudu.

(4) Nelze-li zavésti trestního řízení soudního, budiž neuposlechnutí svolávacího rozkazu potrestáno disciplinárně. Řízení a nález trestní přísluší v takovém případě veliteli, který má trestní disciplinární pravomoc v rozsahu velitele vojskového tělesa.

(5) Byla-li vojenská osoba, proti které bylo zavedeno trestní řízení soudní pro neuposlechnutí svolávacího rozkazu, odsouzena pro zběhnutí, budiž její výmaz jako zběh a opětné převzetí do kmenového stavu kmenovým tělesem dodatečně provedeno.

(6) Po odpykaném trestu budiž ten, kdož jest povinen presenční (činnou) službou, k ní přidržen; o těch, kteří byli povoláni na cvičení nebo k výcviku, rozhodne velitel vojskového tělesa (útvaru), dlužno-li zameškanou dobu nahraditi ihned, nebo později (uplynulo-li již období cvičení neb vojenského výcviku).

(7) Ustanovení tohoto paragrafu platí obdobně též pro důstojníky v záloze.

§ 149.

Oznamování trestních nálezů.

(1) Domovské politické úřady I. stolice jsou povinny oznamovati doplňovacímu okresnímu velitelství tresty, které byly soudem uloženy odvedeným před odvodem, resp. před nastoupením do vojenské služby. K tomu účelu budiž doplňovacím okresním velitelstvím po skončení hlavního odvodu zaslán domovskému politickému úřadu I. stolice nejdéle do polovice června seznam podle vzorce příl. 53, vyplněný v rubrikách 1 až 10. Politický úřad I. stolice jest povinen se vším urychlením vykonati potřebná šetření o předchozích trestech odvedených a vrátiti seznamy po vyplnění rubriky 11 a 12 nejdéle do 15. září doplňovacím okresním velitelstvím, aby je zaslalo kmenovým tělesům.

(2) O těch, kteří byli odvedeni při dodatečném odvodu nebo dobrovolným vstupem, buďtež seznamy zasílány v každém případě zvláště politickému úřadu I. stolice.

(3) Politický úřad I. stolice jest povinen oznámiti rovněž doplňovacímu okresnímu velitelství ta odsouzení, o kterých se dověděl teprve po odeslání seznamů.

(4) Byla-li odsouzena občanským soudem trestním vojenská osoba mimo činnou službu k trestu na svobodě (zařadění do trestního pracovního oddílu), oznámí to soud domovskému politickému úřadu I. stolice, který o tom zpraví domovské doplňovací okresní velitelství za účelem záznamu v evidenci a vyrozumění příslušného kmenového tělesa; byl-li trest na svobodě (částečně) prominut neb byla-li vojenská osoba mimo činnou službu podmíněně propuštěna, budiž to rovněž příslušnými soudy domovským politickým úřadům I. stolice za týmž účelem oznamováno. Byla-li vojenská osoba mimo činnou službu odevzdána do donucovací pracovny neb polepšovacího ústavu, budiž to ředitelstvím dotčeného ústavu oznámeno domovskému politickému úřadu I. stolice k záznamu v evidenci a k vyrozumění kmenového tělesa prostřednictvím doplňovacího okresního velitelství; totéž platí o propuštění ze zmíněných ústavů.

(5) Podle potřeby, nebo žádá-li o to doplňovací okresní velitelství, buďtež vyžádány politickými úřady I. stolice opisy vydaných trestních rozsudků soudních.

(6) Zjištěné neb oznámené tresty buďtež zapsány do trestního protokolu.

§ 150.

Odvádění peněžitých trestů.

(1) Peněžité tresty vybrané podle branného zákona buďtež odváděny příslušné finanční zemské pokladně, která je pojme do příjmů na účet ministerstva financí; úřad tento použije uvedených příjmů pro účely péče o invalidy a pozůstalé po vojenských osobách.

(2) Vojenské soudy odvádějí peněžité tresty, resp. částky podle odst. (3) propadající, přímo případ od případu příslušné zemské finanční pokladně a zasílají současně seznamy o těchto trestech (částkách) příslušné intendanci zemského vojenského velitelství k provedení likvidování odvedených částek; o tom, jak v tom směru postupují politické úřady a občanské soudy trestní, platí zvláštní předpisy.

(3) Ustanovení tohoto paragrafu platí též o tom, co propadá podle §§ 45 (posl. odst.) a 46 (předposl. odst.) br. zák.

ODDÍL IX.

EVIDENCE.

§ 151.

Všeobecná ustanovení.

(1) Vojenskou evidenci vedou:

a) doplňovací okresní velitelství,

b) politické úřady I. stolice,

c) kmenová tělesa, po případě zemská vojenská velitelství, pokud jde o případy zvláště uvedené.

(2) Evidenčními úřady rozumějí se velitelství a úřady pod a) a b) uvedené.

(3) Kmenovým tělesům přísluší vésti evidenci vojenských osob mimo činnou službu (v záloze a na trvalé dovolené), které patří do jejich kmenového počtu.

(4) Zemská vojenská velitelství vedou evidenci těch důstojníků v záloze, kteří nepatří do počtu některého kmenového tělesa.

(5) Vedení evidence jest stejné pro všechny kategorie vojenských osob, pokud není pro vedení evidence důstojníků v záloze jiného ustanovení.

(6) Evidenční úřady vedou evidenci všech vojenských osob v záloze a na trvalé dovolené, které mají v jejich obvodech domovské právo. Je-li domovské právo jednotlivcovo sporné, neb nelze-li je z jakékoliv příčiny zjistiti, přísluší vedení evidence evidenčním úřadům odvodního okresu, v jehož odvodním seznamu dotčený byl zapsán.

(7) Úřad, kterému přísluší vésti evidenci osob uvedených v odstavci (6), jest „domovským evidenčním úřadem".

(8) Čs. zastupitelské úřady v cizině a obecní úřady jsou povinny spolupůsobiti při vedení vojenské evidence.

(9) K vojenským osobám na trvalé dovolené patří tyto osoby mimo činnou službu:

a) nováčci, jimž byl povolen odklad nastoupení presenční služby;

b) nováčci, kteří nebyli přidrženi k presenční službě dnem zařadění;

c) ti, kdož byli propuštěni na dovolenou až do provedení propuštění z branné moci;

d) ti, kdož byli propuštěni na dovolenou až do předvedení k superarbitraci, resp. až do rozhodnutí o superarbitračním návrhu;

e) ti, kdož byli propuštěni na dovolenou na určitou dobu na základě řízení superarbitračního vyjma ty, jimž byla udělena dovolená k léčení v lázních;

f) přebyteční podle § 86 (2) a) až do přeložení do zálohy;

g) poddůstojníci z povolání, kteří byli podle § 93 (6) dáni na trvalou dovolenou;

h) osoby přeložené na trvalou dovolenou podle § 75 (5);

ch) osoby, které byly podle § 78 (6) dány na trvalou dovolenou.

(10) Vojenské osoby, jimž byla udělena dočasná dovolená podle příslušného předpisu o dočasných dovolených, jsou vojenskými osobami v činné službě. Dovolené, o nichž není zmínky ani v předpise o dočasných dovolených ani v branných předpisech, jsou dovolenými dočasnými, byly-li uděleny s požitky nebo na dobu kratší tří měsíců; ostatní dovolené jsou dovolenými trvalými. V pochybnostech o tom, běží-li o dovolenou trvalou neb dočasnou, rozhoduje ministerstvo národní obrany.

§ 152.

Vzetí do evidence.

(1) Doplňovací okresní velitelství má v evidenci:

a) důstojníky v záloze na základě došlých evidenčních listů podle vzorce evidenčního protokolu příslušnosti § 155;

b) mužstvo, které nenastupuje presenční služby dnem zařadění, podle protokolu odvedených;

c) mužstvo, z presenční služby vystupující, na základě listu o odchodu z činné služ-

by (vzorec příl. 38). Vzetí do evidence budiž na listu o odchodu z činné služby poznamenáno.

(2) Politický úřad I. stolice zapisuje do evidence:

a) mužstvo pod (1) b) uvedené na základě oznámení doplňovacího okresního velitelství;

b) mužstvo sub (1) c) uvedené na základě listu o odchodu z činné služby, který k tomu účelu doplňovací okresní velitelství po provedení svého záznamu zašle domovskému politickému úřadu I. stolice. Záznam evidence budiž na listu o odchodu z činné služby potvrzen a list vrácen doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Kmenová tělesa zapisují osoby uvedené pod (1) a), b), c) do evidenčních protokolů příslušnosti na základě kmenových rozkazů, listů o odchodu z činné služby a pod. Nestačí-li data uvedená v kmenovém rozkaze a pod. pro úplný zápis do evidenčního protokolu příslušnosti, budiž tento doplněn podle kmenového listu, výpisu z protokolu odvedených a pod.

(4) Pokud vedou zemská vojenská velitelství podle § 151 (4) evidenci důstojníků v záloze, zakládají a vedou evidenční protokoly těchto důstojníků příslušné orgány těchto velitelství podle osobní části Věstníku ministerstva národní obrany neb zvláštního výnosu a podle evidenčních listů, předložených domovským doplňovacím okresním velitelstvím podle odst. (7) tohoto paragrafu.

(5) Zjistí-li doplňovací okresní velitelství podle došlých ohlašovacích lístků o pobytu, že muž, pojatý do evidence na základě listu o odchodu z činné služby, se do osmi dnů u obecního úřadu (notáře) místa pobytu nepřihlásil, oznámí to domovskému politickému úřadu I. stolice a požádá jej, aby dotčeného vypátral, po případě potrestal.

(6) Dojde-li evidenčnímu úřadu ohlašovací lístek o pobytu muže, který dosud v evidenci zapsán není, jelikož nedošel list o odchodu z činné služby, budiž prozatím pojat do evidence na základě ohlašovacího lístku a budiž vyžádán list o odchodu z činné služby.

(7) Evidenční list pro důstojníka v záloze vyhotoví kmenové těleso a zašle jej při propuštění dotčeného důstojníka z činné služby, pokud jako důstojník dosud v evidenci veden nebyl, prostřednictvím orgánu, jemuž je evidence svěřena, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Je-li důstojník současně přemístěn do počtu jiného kmenového tělesa, přísluší vyhotovení evidenčního listu novému kmenovému tělesu. Je-li důstojník současně zařaděn do kategorie důstojníků, kteří nepatří do početného stavu některého kmenového tělesa, vyhotoví evidenční list dosavadní kmenové těleso. Evidenční listy důstojníků, kteří nepatří do počtu některého kmenového tělesa, buďtež doplňovacím okresním velitelstvím po záznamu do evidence předloženy nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které pro tyto důstojníky vede evidenční protokol příslušnosti.

(8) Evidenční úřady připraví budoucí evidenci zápisem všech odvedených do evidenčních protokolů příslušných ročníků narození ihned po ukončení odvodů. Nastoupení presenční služby budiž poznamenáno. Definitivní pojetí do evidence děje se podle ustanovení odstavců 1—7 tohoto paragrafu.

§ 153.

Provádění změn pobytu v evidenci u doplňovacích okresních velitelství a politických úřadů I. stolice na základě ohlašovacích lístků o pobytu a písemných hlášení důstojníků v záloze.

(1) Povinnost hlášení stanoví oddíl VI.

(2) Všechna hlášení o pobytu a jeho změnách předkládá důstojník v záloze svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; pouze, zdržuje-li se v cizině, jest se mu obrátiti na příslušný československý zastupitelský úřad, je-li tento v cizině zřízen [§ 133 (5)].

(3) Doplňovací okresní velitelství zaznamená v evidenčním protokole hlášení mužstva příslušného domovským právem v jeho obvodu podle došlých ohlašovacích lístků o pobytu (§§ 161 a 162) a odešle ihned ohlašovací lístky o pobytu mužstva, příslušného domovským právem do obvodu jiných doplňovacích okresních velitelství, těmto velitelstvím.

(4) Ohlašovací lístky o pobytu vlastních příslušníků roztřídí doplňovací okresní velitelství po záznamu ve vlastní evidenci podle domovské příslušnosti k jednotlivým politickým úřadům I. stolice svého obvodu a ihned jim je zašle. Běží-li o případ uvedený v § 152, odst. (5), budiž ihned další zařízeno

a prozatímní zápis do evidence poznamenán na ohlašovacím lístku o pobytu. Byl-li záznam podle § 161 (6) proveden, netřeba ohlašovacího lístku o pobytu zasílati obecnímu (městskému) úřadu zastávajícímu funkce politického úřadu I. stolice.

(5) Ohlašovací lístky vlastních příslušníků buďtež při zapisování před odesláním s evidencí porovnány a po případě opraveny.

(6) Zjistí-li se z ohlašovacích lístků o pobytu, že vojín nevyhověl povinnosti hlášení anebo teprve po stanovené lhůtě, buďtež doplňovacím okresním velitelstvím ihned podniknuty kroky u příslušného politického úřadu (administrativní policejní vrchnosti) I. stolice za účelem dalšího řízení.

(7) Politické úřady I. stolice provedou zápisy do svých evidenčních protokolů a uloží zaznamenané ohlašovací lístky o pobytu, jichž pro vedení dále již nepotřebují, do zvláštních svazků, které mohou býti po dvou letech zničeny.

(8) Pokud jde o ohlašovací lístky o pobytu důstojníků v záloze meškajících v cizině, jež dojdou od čs. zastupitelských úřadů, provede domovské doplňovací okresní velitelství záznam ve vlastním evidenčním protokole a ohlašovací lístek o pobytu uschová.

§ 154.

Postup při přemístění.

(1) Při přemístění vojenské osoby, patřící do evidence vojenských osob mimo činnou službu, od jednoho pododdílu k jinému téhož kmenového tělesa, opraví toto evidenční protokol příslušnosti na základě kmenového rozkazu.

(2) Je-li s takovým přemístěním spojena změna určení pro válku aneb místa nastoupení vojenské služby, budiž dotčená osoba o tom prostřednictvím doplňovacího okresního velitelství zpravena (§ 160).

(3) Jde-li o přemístění do počtu jiného kmenového tělesa, budiž dotčený vymazán z evidenčního protokolu příslušnosti a odevzdán do evidence příslušnosti svému kmenovému tělesu zasláním výpisu z tohoto protokolu, běží-li pak o důstojníka v záloze, evidenčním listem.

(4) Domovské doplňovací okresní velitelství budiž o přemístění zpraveno novým kmenovým tělesem, které současně jest povinno oznámiti určení dotčeného pro válku a číslo kmenového listu; ustanovení odst. (2) platí i v těchto případech.

(5) Důstojníci v záloze buďtež o svém přemístění k jinému kmenovému tělesu zpraveni domovským doplňovacím okresním velitelstvím, které přemístění takové zaznamená na jmenovacím dekretu. Mužstvu netřeba zvláště oznamovati provedení přemístění, nýbrž staniž se tak opravou příslušných dat vojenské knížky neb jiných vojenských průkazů. Jsou-li průkazy velice poškozeny, lze vyhotoviti nové. Aby se oprava mohla provésti, vyzve domovské doplňovací okresní velitelství přemístěného vojína, aby předložil svoji vojenskou knížku neb vojenské průkazy, a provede potřebnou opravu, načež knížku (vojenský průkaz) opět majiteli vrátí. Je-li bydliště dotčeného příliš vzdáleno od sídla domovského doplňovacího okresního velitelství, takže by vyžádání vojenské knížky (vojenských průkazů) vyžadovalo delší doby, mohou býti takové opravy provedeny na požádání doplňovacím okresním velitelstvím, které jest místu pobytu nejbližší.

(6) Politické úřady I. stolice opraví svoji evidenci na základě oznámení doplňovacího okresního velitelství.

§ 155.

Vedení evidence u kmenových těles.

(1) Vésti evidenci přísluší té části vojskového tělesa (útvaru), která vede kmenovou knihu. Zpravidla jest to náhradní těleso, a není-li ho, aneb bylo-li vedení kmenové knihy svěřeno velitelství vojskového tělesa (útvaru), jest to toto velitelství.

(2) Evidenční protokoly příslušnosti buďtež pro I. zálohu založeny podle ročníků odvodních podle vzorce příl. 54, a to zvláště pro důstojníky a mužstvo. II. záloha budiž vedena v evidenci příslušnosti podle ročníku narození. Pro rozdělení evidenčních protokolů příslušnosti důstojníků v záloze platí tatáž ustanovení jako pro evidenční protokoly důstojníků v záloze doplňovacích okresních velitelství.

(3) Pro každý evidenční protokol příslušnosti budiž zhotoven rejstřík podle vzorce příl. 55.

(4) Do evidenčních protokolů příslušnosti buďtež zapsány všechny osoby v záloze a na trvalé dovolené, které patří do kmenového počtu.

§ 156.

Vedení evidence u doplňovacích okresních velitelství.

(1) Doplňovací okresní velitelství vede evidenční protokol pro vojenské osoby podle odst. (2) § 155 (vzorec příl. 56), a to zvláštní protokol pro důstojníky a zvláštní pro mužstvo.

(2) Evidenční protokoly buďtež založeny podle roku narození pro každý soudní okres zvláště. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi buďtež založeny evidenční protokoly podle roku narození pro každý politický úřad zvláště. Evidenční protokoly pro důstojníky v záloze nebuďtež roztříděny podle předchozích ustanovení, nýbrž pouze na evidenční protokoly I. a II. zálohy.

(3) Pro každý evidenční protokol budiž zhotoven rejstřík dle vzorce příl. 55.

§ 157.

Vedení evidence u politického úřadu I. stolice.

Politické úřady I. stolice vedou příslušné mužstvo [§ 151 (6)] v evidenčních protokolech (vzorec příl. 56) a rejstřících (vzorec příl. 55) jako doplňovací okresní velitelství; tiskopisy k tomu potřebné dodá exponovaným vojenským evidenčním orgánům doplňovací okresní velitelství.

§ 158.

Postup při přeložení důstojníka v záloze do zálohy mužstva.

(1) Důstojník v záloze, který byl přeložen do zálohy mužstva, budiž v evidenčním protokole (příslušnosti) důstojníků škrtnut a do příslušného evidenčního protokolu (příslušnosti) mužstva zapsán.

(2) Změnu tuto provede:

a) náhradní (kmenové) těleso na základě kmenového rozkazu,

b) doplňovací okresní velitelství na základě zprávy dosavadního náhradního (kmenového) tělesa,

c) politický úřad I. stolice na základě zprávy doplňovacího okresního velitelství.

(3) Důstojník v záloze, přestupující do zálohy mužstva, obdrží prostřednictvím doplňovacího okresního velitelství vojenský průkaz, předepsaný pro mužstvo, který vyhotoví kmenové těleso; je-li s tímto přeložením spojeno přemístění do jiného kmenového tělesa, toto kmenové (náhradní) těleso.

(4) Doplňovací okresní velitelství doručující tyto průkazy, odebéře dotčenému jmenovací dekret a zašle ministerstvu národní obrany. Veškeré jiné vojenské průkazy buďtež odebrány a zničeny.

§ 159.

Postup při jmenování mužstva v záloze důstojníkem v záloze.

(1) Při jmenování důstojníkem v záloze dlužno provésti výmaz dotčeného muže z evidenčního protokolu (příslušnosti) mužstva v záloze.

(2) Výmaz z evidenčního protokolu (příslušnosti) mužstva provádí:

a) doplňovací okresní velitelství na základě příslušného oznámení náhradního (kmenového) tělesa,

b) náhradní (kmenové) těleso na základě kmenového rozkazu,

c) politický úřad I. stolice na základě oznámení doplňovacího okresního velitelství.

(3) Po provedeném výmazu zařídí doplňovací okresní velitelství a kmenové (náhradní) těleso zápis do evidenčních protokolů (příslušnosti) důstojníků v záloze.

(4) Doručení jmenovacího dekretu děje se prostřednictvím doplňovacího okresního velitelství, které při této příležitosti odebéře dotčenému dosavadní průkazy pro mužstvo předepsané (vojenskou knížku) a zničí je.

§ 160.

Záznam určení pro mobilisaci a válku.

Doplňovací okresní velitelství a náhradní (kmenová) tělesa vedou v evidenčních protokolech (příslušnosti) záznam o určení osob mimo činnou službu pro mobilisaci a válku podle zvláštních předpisů (mobilisačních směrnic), které obsahují též ustanovení o vyrozumívání dotčených osob o určení pro mobilisaci a válku.

§ 161.

Spolupůsobení obcí (notářů) při vedení evidence.

(1) Obecním (městským) úřadům přísluší záznam všeho v obci se zdržujícího mužstva v záloze a na trvalé dovolené bez ohledu na domovskou příslušnost.

(2) Obecní (městské) úřady vedou:

a) ohlašovací knihu o pobytu podle vzorce příl. 57 s příslušným rejstříkem,

b) ohlašovací lístky o pobytu podle vzorce příl. 58.

(3) Zápis do ohlašovací knihy o pobytu a do ohlašovacího lístku o pobytu staniž se v přítomnosti hlášeného, aby jeho výpovědi mohlo býti použito k vyplnění rubrik, pro které ve vojenských průkazech není potřebných dat.

(4) Předložený vojenský průkaz budiž po potvrzení hlášení majiteli ihned navrácen. Zápisy do ohlašovací knihy o pobytu provádí se v tom pořadí, jak byly přihlášky učiněny. V rubrice 16 ohlašovací knihy budiž při přihlášce zapsána adresa vojína, po případě ustanoveného prostředníka.

(5) Ohlašovací lístky o pobytu buďtež ihned po učiněném hlášení zaslány doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu je dotčená obec.

(6) Obecní (městské) úřady, vykonávající funkci politického úřadu I. stolice, zapíší do ohlašovací knihy pouze hlášení cizích příslušníků, kdežto hlášení vlastních příslušníků zapíší ihned do příslušné rubriky evidenčního protokolu vedené podle § 157.

(7) Obecní starosta jest za správné vedení ohlašovacích lístků o pobytu, jakož i ohlašovací knihy pobytu odpověden.

(8) Vyskytly-li by se opětovně nepřístojnosti, může býti nařízeno vedení těchto evidenčních pomůcek zvláštním orgánem na účet obce nebo vinníků.

(9) Obecním (městským) úřadům přísluší též vésti záznam změn pobytu nezařaděných nováčků a oznamovati tyto změny ohlašovacími lístky podle předchozích ustanovení.

(10) Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi přísluší spolupůsobení při vedení evidence obecním (obvodním) notářům.

§ 162.

Spolupůsobení československých zastupitelských úřadů při vedení evidence.

(1) Součinnost československých zastupitelských úřadů v cizině při vedení evidence vztahuje se na záznam pobytu mužstva mimo činnou službu (v záloze a na trvalé dovolené) a důstojníků v záloze československé státní příslušnosti, kteří mají svoje bydliště v obvodu působnosti toho kterého zastupitelského úřadu, oznamování změn jejich pobytu příslušným vojenským evidenčním úřadům a zprostředkování styků vojenských osob mimo činnou službu s domovskými evidenčními úřady a naopak. Žádosti ve vojenských věcech buďtež zastupitelským úřadem co do správnosti údajů po vyšetření potvrzeny a potom teprve kompetentním evidenčním úřadům zaslány.

(2) Československé zastupitelské úřady vedou:

a) evidenční protokol pobytu podle vzorce příl. 59,

b) ohlašovací lístky o pobytu podle vzorce příl. 60.

(3) Zápis do evidenčního protokolu pobytu a vyhotovení ohlašovacího lístku o pobytu staniž se v přítomnosti hlášeného, který ohlašovací lístek o pobytu opatří svým podpisem. Děje-li se hlášení písemně, nutno požadovati uvedení všech dat potřebných pro zápis do evidenčního protokolu a ohlašovacího lístku o pobytu, jakož i předložení vojenského průkazu. Při hlášení předložený vojenský průkaz budiž po potvrzení hlášení majiteli ihned vrácen.

(4) Ohlašovací lístky o pobytu buďtež ihned po učiněném hlášení zaslány domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí.

§ 163.

Kontrola evidence.

(1) U náhradních (kmenových) těles nutno použíti každé příležitosti, aby byla zjištěna správnost evidence porovnáváním s kmenovým počtem.

(2) Náhradní (kmenová) tělesa vedou všecky změny v evidenci mužstva mimo činnou službu, jako přírůstek, úbytek atd. ve

zvláštním výkazu přírůstků, úbytků a změn v evidenci podle vzorce příl. 61. Výkazem tímto se kontroluje, zdali nastalé změny byly ohlášeny a provedeny; není tudíž přípustno, aby tímto výkazem byly nastalé změny teprve oznamovány. Výkazy tyto buďtež založeny podle domovské příslušnosti pro každý politický okres zvláště a koncem každého čtvrtletí, t. j. 31. března, 30. června, 30. září a 31. prosince každého roku uzavřeny a zaslány domovským doplňovacím okresním velitelstvím.

(3) Doplňovací okresní velitelství přezkoumá podle těchto záznamů svoji evidenci, vyrovná nesrovnalosti šetřením u náhradního (kmenového) tělesa a zašle tyto záznamy do konce ledna, dubna, července a října domovským politickým úřadům I. stolice.

(4) Podle těchto záznamů prozkoumají, po případě opraví si politické úřady I. stolice svoji evidenci. Eventuelní nesrovnalosti buďtež vyřízeny písemně s doplňovacím okresním velitelstvím.

(5) Při přesunu mužstva z I. zálohy do II., což děje se u doplňovacích okresních velitelství a politických úřadů I. stolice automaticky, zašlou každoročně doplňovací okresní velitelství do 30. listopadu příslušným náhradním (kmenovým) tělesům seznam mužstva, které 31. prosincem toho roku bude přeloženo z I. zálohy do II., podle vzorce příl. 42. Kmenové těleso vyhlásí v kmenovém rozkaze přeložení do II. zálohy. Na základě kmenového rozkazu provede orgán vedoucí evidenci příslušnosti výmaz osob do II. zálohy přeložených z evidenčních protokolů příslušnosti a zapíše je do evidenčního protokolu příslušnosti, tvořícího příslušný ročník II. zálohy; evidence příslušnosti I. zálohy vedena jest podle ročníků odvodních, evidence příslušnosti II. zálohy podle ročníků narození.

§ 164.

Postup při změně domovského práva.

(1) Každá vojenská osoba v záloze a na trvalé dovolené jest povinna oznámiti změnu neb nabytí domovského práva politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu dotčený dosud domovského práva požíval.

(2) Změna domovského práva budiž provedena v evidenci takto:

a) nabude-li vojenská osoba v záloze a na trvalé dovolené domovského práva v obvodu politického úřadu I. stolice, který patří k témuž doplňovacímu okresnímu velitelství, budiž politickým úřadem I. stolice, kde dotčený byl dosud veden v evidenci, při současném výmazu v evidenci zaslán výpis z evidenčního protokolu politickému úřadu I. stolice, k němuž podle nového domovského práva do evidence náleží, a doplňovací okresní velitelství o tom zpraveno. Toto pak přenese zápis do příslušného evidenčního protokolu;

b) nabude-li vojenská osoba v záloze a na trvalé dovolené domovského práva v obvodu politického úřadu I. stolice, který patří k jinému doplňovacímu okresnímu velitelství, postupuje politický úřad I. stolice týmž způsobem, jak bylo v bodu a) uvedeno. Doplňovací okresní velitelství pak provede na základě oznámení politického úřadu I. stolice výmaz ve své evidenci a zašle výpis z evidenčního protokolu novému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Každá změna domovského práva budiž doplňovacím okresním velitelstvím oznámena náhradnímu (kmenovému) tělesu. Souvisí-li se změnou též změna domovského doplňovacího okresního velitelství, jest povinností doplňovacího okresního velitelství, u kterého dotčený dosud v evidenci byl veden, dáti zprávu náhradnímu (kmenovému) tělesu. Náhradní (kmenové) těleso opraví podle této zprávy evidenční protokol příslušnosti, kmenovou knihu a po případě i jiné pomůcky.

(4) Změny domovského práva nutno provésti též ve všech vojenských průkazech, které buďtež k tomu účelu politickým úřadem I. stolice vyžádány a po opravě opět majiteli neprodleně navráceny.

(5) Pokud jde o změny domovského práva důstojníků v záloze, není součinnosti politických úřadů I. stolice při provádění změn v evidenci; vše si tu obstará doplňovací okresní velitelství samo. Důstojníci v záloze oznamují změnu domovského práva doplňovacímu okresnímu velitelství, u kterého byli dosud vedeni v evidenci.

§ 165.

Výmaz z evidence (úbytek).

(1) Každý výmaz z evidence budiž v příslušné rubrice odůvodněn.

(2) Výmaz z evidence budiž proveden takovým způsobem, aby původní záznamy zůstaly čitelnými.

(3) Doplňovací okresní velitelství provede výmaz z evidence v těchto případech:

a) nastoupení zákonné presenční služby mužstvem v § 152 (1) b) uvedeným na základě výpisu z presentačního protokolu podle vzorce příl. 36;

b) propuštění z branné moci pro nezpůsobilost k vojenské službě na základě propouštěcích listů (osvědčení) (§ 123);

c) propuštění z branné moci podle § 31 br. zák. na základě spisů, prokazujících splnění podmínek v posledním odstavci tohoto paragrafu branného zákona stanovených, po případě na základě zvláštního výnosu (nařízení), nařizujícího propuštění a výmaz z evidence (§§ 126, 127);

d) propuštění z branné moci podle § 128 na základě nařízení zemského vojenského velitelství;

e) propuštění z branné moci podle § 29 br. zák. po splnění branné povinnosti budiž provedeno automaticky vyřaděním celého protokolu dotčeného ročníku (§ 121);

f) úmrtí na základě úředního úmrtního listu;

g) v jiných případech výmazu z evidence na základě oznámení náhradního (kmenového) tělesa.

(4) Výmaz z evidence u politického úřadu I. stolice se děje:

a) v případech uvedených v odst. 3 a) na na základě výpisu z presenčního protokolu, který doplňovací okresní velitelství zašle po provedení výmazu ve své evidenci politickému úřadu I. stolice a požádá o navrácení;

b) v případech uvedených v odst. 3 b), c), d) a g) na základě oznámení doplňovacího okresního velitelství;

c) v případech uvedených v odst. 3 e) stejným způsobem jako u doplňovacího okresního velitelství;

d) při úmrtí na základě úředního úmrtního listu.

(5) Výmaz z evidenčních protokolů příslušnosti u náhradních (kmenových) těles budiž proveden na základě kmenového rozkazu.

(6) Mimořádné povolání zálohy v míru podle § 27 br. zák., dále nastoupení činné služby na cvičení ve zbrani (služební), k vojenskému výcviku neb za mobilisace a ve válce, není důvodem výmazu z evidence.

(7) Zemřela-li vojenská osoba mimo činnou službu, musí obecní úřad místa, kde osoba zemřela, opatřiti z moci úřední úmrtní list, jakož i vojenské průkazy zemřelého a předložiti je politickému úřadu I. stolice, který je zašle po případě prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Doplňovací okresní velitelství zašle pak úmrtní list náhradnímu (kmenovému) tělesu.

(8) Zemřela-li vojenská osoba mimo činnou službu, zdržující se v cizině, oznámí to po spolehlivém zjištění čs. zastupitelský úřad z moci úřední prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k dalšímu řízení. Není-li připojen úřední průkaz o úmrtí, budiž předložen spis doplňovacím okresním velitelstvím k rozhodnutí ministerstvu národní obrany. Není dovoleno, aby úřední doklady o úmrtí vojenských osob mimo činnou službu v cizině byly opatřovány na státní náklad.

ODDÍL X.

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ.

§ 166.

Ustanovení zvláštní pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

(1) Ustanovení tohoto nařízení o obecních úřadech platí na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v městech s právem municipálním neb s regulovaným magistrátem pro městské úřady, resp. orgány dotčenými úkoly pověřené; jinak vykonávají na Slovensku a v Podkarpatské Rusi úkoly, příslušející v Čechách, na Moravě a ve Slezsku obecním (městským) úřadům, obecní (obvodní) notáři, pokud není v tomto nařízení stanoveno, že úkol ten přísluší jediné obecním (městským) úřadům.

(2) Působnost, uloženou tímto nařízením na Slovensku a v Podkarpatské Rusi obecním starostům, vykonávají na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v městech s právem municipálním a v městech s regulovaným magistrátem měšťanostové, pokud není v tomto nařízení jinak stanoveno.

(3) Až do provedení zákona ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n., o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé, vykonávají působnost, vyhrazenou v branném zákoně a v tomto nařízení politickým úřadům I. stolice:

a) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (s Hlučínskem) okresní politické správy, resp. v městech s vlastním statutem magistráty,

b) na Slovensku a v Podkarpatské Rusi úřady slúžnovské, v městech s právem municipálním a v městech s regulovaným magistrátem magistráty.

(4) Působnost politických úřadů II. stolice vykonávají v době uvedené v předchozím odstavci:

a) v Čechách a na Moravě zemské politické správy, ve Slezsku (s Hlučínskem) zemská vláda slezská v Opavě;

b) na Slovensku a v Podkarpatské Rusi župní úřady, ve městech s právem municipálním župní úřad té župy, v jejímž území město leží.

§ 167.

Pokud změna organisace a potřeba branné moci bude vyžadovati opatření odchylujících se od tohoto nařízení, může ministerstvo národní obrany, podle potřeby v dohodě se zúčastněnými ministerstvy, učiniti v mezích zákonných nutná opatření.

§ 168.

(1) Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Týmž dnem pozbývají účinnosti nařízení a výnosy, které jsou s nařízením tímto v odporu. Opatření a úkony, které byly již učiněny na základě dosud vydaných nařízení a výnosů ku provedení branného zákona, zůstávají v platnosti.

(2) Vzorce uvedené v tomto nařízení uveřejněny budou ve Věstníku ministerstva národní obrany.

§ 169.

Provésti nařízení to přísluší ministru národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministry.

Černý v. r.

Dr. **Popelka** v. r.	Dr. **Kovařík** v. r.
Dr. **Hotowetz** v. r.	Dr. **Šusta v. r.**
Dr. **Burger** v. r.	Dr. **Gruber v. r.**
Dr. **Beneš** v. r.	Dr. **Procházka v.** r.
Dr. **Fatka** v. r.	Dr. **Brdlík v. r.**

Husák v. r.

Státní tiskárna v Praze.